

K
A
T
O
L
I
Č
K
I

M
I
S
I
O
N
I

聖愛之母
為我等祈

品
端

OB 60 - LETNICI

LAS MISIONES CATOLICAS

MAJ - JUNIJ

1983 - 5, 6

MAYO - JUNIO

EL PAPA PARA EL DOMINGO MISIONAL

MENSAJE DEL PAPA PARA LA JORNADA MUNDIAL DE LAS MISIONES EL 24 DE OCTUBRE DE 1982

(Continuación y fin.)

Hay que precisar en todo caso que la llamada hecha a las Iglesias particulares para que enviaran sacerdotes y laicos no quería significar la superación de las formas y fuerzas tradicionales de cooperación misionera, que continúa sobrellevando el peso mayor de la evangelización. Era una novedad introducida no a título de sustitución o de alternativa, sino de complementariedad como riqueza nueva, suscitada por el Espíritu, agregada a las fuerzas tradicionales.

Después de una trayectoria de 25 años de estas experiencias, que han alcanzado notable consistencia y solidez, se comienzan a advertir sin embargo algunos signos de fatiga, debido en parte a la disminución de las vocaciones, y en parte también a la urgencia de hacer frente a la crisis en que se debaten muchas comunidades cristianas de antigua tradición. Ante el fenómeno de la descristianización, puede surgir la tentación de replegarse en sí mismos, de cerrarse en los propios problemas, de reducir el impulso misionero a la propia esfera interior.

Es, pues, necesario un **nuevo y vigoroso impulso misionero**, enraizado en la más profunda motivación, que la Iglesia ha recibido directamente del divino Maestro (cf. *Evangelii nuntiandi*, 50) animado de firme esperanza y sostenido por la activa solidaridad de las Iglesias particulares y de todos los cristianos.

Para realizar este nuevo y vigoroso impulso misionero, factor indispensable para la misma vida y crecimiento de las Iglesias locales y de toda la Iglesia, recomiendo finalmente el recurso a las Obras Misionales Pontificias como instrumento insustituible de la cooperación misionera tan ardientemente recomendada por mis predecesores, a las cuales "se debe reservar el primer puesto" siempre y por doquier, como declara el Decreto *Ad gentes* (n. 18), potenciándolas y desarrollándolas oportunamente en todas las diócesis.

La Jornada mundial de las Misiones nos hace pensar especialmente en la **Obra Pontificia de la Propagación de la Fe**, a la que corresponde el mérito de haber propuesto a Su Santidad el Papa Pío XI, en 1926, la feliz iniciativa de proclamar la Jornada anual de ayuda a la actividad misionera de la Iglesia, y se encarga de promover y organizar dicha Jornada con la colaboración de las otras Obras Pontificias y bajo la dirección de los respectivos obispos.

Antes de terminar este mensaje, quiero manifestar mi profunda gratitud a todos aquellos —obispos, sacerdotes, religiosos, religiosas y laicos— que, muchas veces a costa de indecibles fatigas y sacrificios, gastan sus mejores energías, su vida misma, "en primera línea", y también "en retaguardia", para propagar el anuncio de la salvación hasta los confines del mundo, a fin de que todos conozcan y glorifiquen a Cristo Redentor.

Imeli smo jih...

v.

Sudanski misijon je dokončno propadel, ko je musliman Mahdi z uporom pregnal ali pobil vse misijonarje in do tal porušil misijon.

Toda nekaj je ostalo: Veronsko misijonišče. Tega je leta 1867 ustanovil Comboni, ki je bil drugi Knobleharjev naslednik. Sudanski misijon je bil šestnajst let nedostopen. Toda v Veroni se je ohranil misijonski duh. Combonijev naslednik Sogaro je misijonišče – podobno pariškemu, lionskemu in sličnim misijoniščem spremenil v redovno družbo „Fili Sanctissimi Cordis – Sinovi presv. Srca“. Leon XIII. je družbo potrdil. Začela se je širiti v Italiji in Avstriji. V Italiji je ostal center Verona, v Avstriji pa Briksen. Tja so prihajali Slovenci. V Briksnu sta od ustanovitve leta 1895 bila vzgojitelja dva Slovenca: p. Valentin Ogrinc in p. Stanko Dobovšek.

Ko je angleški general Kitschener premagal Mahdijevega naslednika Abdulahija, je bil Sudan spet dostopen. Misijon so prevzeli Sinovi presv. Srca. Tja so spet odšli preostali misijonarji Slovenci: Jožef Musar, Kapus Andrej in Pavšek Anton. Toda med vojno je bilo delo spet ovirano. In ker Angleži niso trpeli nemško govorečih misijonarjev, so morali družbo ločiti v italijansko in avstrijsko vejo.

Italijanska veja Sinov presv. Srca je delala naprej v Sudanu. Slovencem pa je bilo dano na izbiro, da ostanejo v italijanski veji ali prestopijo v avstrijsko. Avstrijska veja je namesto Sudana dobila svoj delokrog v Južni Afriki, v Transvalu. Jožef Musar je deloval najprej v Sudanu, potem pa je odšel v Transval, dokler ni bil imenovan za generala avstrijske veje leta 1932. Avstrijska veja je odprla svoj zavod tudi v Ljubljani, v Dravljah, takoimenovani "Knobleharjev zavod". S tem je bil dan poudarek, da nadaljujejo delo našega vélikega misijonarja. V Transval pa so prihajali za Musarjem: brat Kolenc Rafael, brat Poznič, duhovniki: Bratina in Kladnik, dočim sta Kapus in Pavšek ostala v Sudanu. Seveda je bilo po vojni tudi konec "Knobleharjevega zavoda". – Danes sta se spet združili obe veji družbe v eno. Tako so nekdanji Knobleharjevi sodelavci preko Combonija ohranili svoje misijonsko poslanstvo in ohranili tudi sudanski misijon. Baraga je uspel. Knoblehar ni. Tako je videti s človeškimi očmi. A danes mora vsakdo pošteno priznati: Knobleharjev pogum in njegova gorečnost sta položila temelje srednjefriškemu misijonu. Plemenito seme je umrlo, da je zrastle novo življenje.

Morda je dobro zapisati, kar je zapisal profesor Valter Bohinc: „Le maloštevilni so sinovi slovenskega naroda, ki so še v dobi svojega življenja s svojimi odličnimi dejanji dosegli svetovno slavo; malokaterega med njimi pa je i svet i slovenski narod sam tako brž pozabil kakor slovenskega misijonarja in raziskovalca Knobleharja.“

VI.

Baragovega misijona je bilo konec. Severna Amerika ni bila več misijonska dežela. Sama je bila klicana, da gre na misijonsko delo. Kobleharjevo drzno in težko ustanavljanje misijona v „Srednji Afriki“, kot jje takrat govorila Propaganda, je uničila neznosna klima, v kateri so drug za drugim padali, pa naj so bili še tako odporni.

Nastala je vrzel. Kot neko tiho čakanje do konca 19. stoletja.

Tedaj pa nenadno začne privlačevati Kitajska. Med Slovenci so se prvi odpravili na pot frančiškani. Komaj leto dni je poteklo od boksarske vstaje (1900), že je odšel prvi o. Baptist Turk (1901), naslednje leto dva: o. Veselko Kovač in o. Avbelj. Ta slednji je prav v frančiškovem duhu zapisal, da hoče postati misijonar in – če treba – tudi mučenec“. Ti trije so se pridružili tirolskim frančiškanom in prav o. Veselku Kovaču gre zasluga, da so dobili svoj lastni misijon. In za proprefekta je bil imenovan on. Ko je umrl Tirolec, ki je bil prefekt novega misijona, je vse čakalo, da bo njegovo mesto zavzel ravno o. Veselko. A leta 1928 sta umrla oba, Avbelj in Kovač. Od te skupine, ki so prišli na Kitajsko na pragu dvajsetega stoletja, je ostal le še o. Turk, ki je kajpada tudi že umrl.

Na Kitajsko je prišel še en misijonar, ki je bil sicer po očetu Hrvat, a po materi Slovenec, in ker mu je oče kmalu umrl, je ostal le ob materi Slovenki. Zato so ga „Katoliški misijoni“ uvrstili v vrsto frančiškanskih slovenskih misijonarjev. To je bil o. Vladimir Horvat, rojen blizu Karlovca. Na Kitajsko je odpotoval 1922, a je že leto za Avbljem in Kovačem umrl.

Mladi frančiškani med drugo svetovno vojno so hoteli znova slediti temu zgledu. Tudi oni so imeli cilj: lastni misijon na Kitajskem. Načrt se ni uresničil in namesto na Kitajsko danes mladi Frančiškovi sinovi odhajajo v Afriko.

Danes delujejo v Togu trije slovenski frančiškani, saj jih poznamo: p. Hugo Delčnjak, p. Evgen Ketiš in p. Milan Kadunc. V Zambiji, bolj na severu dežele, pa delujeta dva minorita: p. Miha Drevenšek in p. Ernest Benko.

Težko bi bilo dvomiti, da bi med frančiškovi, pa naj bodo katerekoli vrste, zamrl duh družbe, ki ji je zaradi kužnih bolezni umrlo 5.000 bratov. Saj danes so v Afriki tudi že slovenski minoriti. Verjetno ne bomo dolgo čakali, da bo v te vrste stopil tudi kak slovenski kapucin. Saj so imeli in še imajo toliko misijonskih področij.

Zgledi vlečejo! Nekdanji kot tudi današnji misijonarji so vabljev zgled za mlade slovenske fante, ki bi radi svojemu življenju dali čim večjo vrednost pred Bogom in za ljudi.

Franc Sodja CM

MISIJONARJA
ANDREJA
MAJCENA
MISLI
K
60 - LETNICI
K. M.

Zahvala Bogu in Vam, gospodom lazaristom, za 60-letnico izdajanja „Katoliških misijonov“!

Saj so KM takorekoč življenje mojega misijonskega življenja, od mojega rojstva za družbo pa do danes. Kot mlademu učitelju na salezijski šoli na Radni so mi leta 1923 KM začeli odpirati novo obzorje, obširno in tako raznoliko polje misijonske dejavnosti. V novicijatu salezijske družbe, v katero sem vstopil leta 1924, so mi pomagali, da je v meni dozoreval misijonski poklic. Saj je bila prav takrat 50-letnica, kar je Don Bosko poslal prvega misijonarja v Južno Ameriko, ki je bila tedaj še misijonska dežela. Koncem novicijata sem napravil prošnjo predstojnikom, da me pošljejo v misijone, in pri obljubah sem molil, da bi ohranil zvestobo družbi in misijonskemu poklicu, in sem celo hrepenel po mučeništvu, če bi bilo v skladu z božjimi načrti.

Predstojniki so me v moji nepočakanosti tolažili: kar počakaj... Seveda, saj sem moral še študirati v bogoslovju, doživeti duhovništvo... In med tem, ko je to čakanje tega ali onega mojih tovarišev ohladilo za misijonski poklic, so mene „Katoliški misijoni“, dr. Ehrlich, naš Kerec in še drugi, ki so objavljali svoja psma v „Katoliških misijonih“, vzdrževali v prvotnem sklepu in hrepenenju. In sem pozneje kar videl, kako je bilo dobro, da sem imel čas, zoreti za misijonsko delo, v teologiji, na je bilo dobro, da sem imel čas, zoreti za misijonsko delo, v teologiji, na praktičnem delu po salezijskih delavnicah, v poučevanju revne ra-

kovniške mladine, v težavah, ki sem jih doživljal v vodstvu obrtnih šol z vlado, itd. Vse to mi je potem pri reševanju problemov na misijonskem polju zelo, zelo pomagalo.

Ko sem zadnjič skušal nekaj napisati ob desetletnici smrti našega velikega misijonarja Joškota Gedra, ki je umrl na Kitajskem, in sem skušal poiskati v KM vse, kar je ta list poročal o njem, sem pri prelistavanju starih KM zaznal, da so KM prava zakladnica slovenske misijonske preteklosti. „Katoliški misijoni“ so bili od početka in so danes in bodo jutri pravi rudnik slovenske misijonske zgodovine. Zato Vam iz vsega srca čestitam, da ste pri tem poslanstvu vztrajali tudi ob vseh težavah in nadaljujete celo iz izseljenstva, še vedno glasniki vseslovenske misijonske akcije kot nihče drug.

Ko sem se gledal (in bi se rad še gledal) v svojem misijonskem delovanju na kitajski celini, v Hongkongu, Makau, v Vietnamu in v Hanoju v zrcalu „Katoliških misijonov“, sem našel, da sem Vas tol.kokrat prosil, da bi molili zame Vi in misijonski prijatelji. In vidim ter vem, da moje misijonsko delo ni bilo toliko delo „revčka Andrejčka“, ampak tistih ljubezni polnih misijonskih duš, Razne preproste, pa plemenite članice tržaške Marijine družbe, pa kaka nuna v samostanu... te so mojemu prizadevanju z molitvijo in žrtvijo dajale rast in le z njih sodelovanjem je res nekaj lepega za Boga povsod zraslo, kjer sem, zanašajoč se na njihovo pomoč, poprijel za delo.

Kolikokrat so mi ob povratku v domovino po dolgoletnem misijonarjenju rekali ljudje: Oh, koliko težav si moral kot misijonar prestati, a tudi koliko raznih dežel si doživel in koliko lepega videl... Pa vam povem, da nisem šel v misijone kot turist in da doživljanje drugih krajev ni bilo zame nič posebnega, ampak mi je bilo v neizmerno veselje in srečo, ko sem ob praznikih krščeval, ko sem vzgajal novince za razne redove, tudi za našo družbo, ko sem se oziral po žitnih poljih, ki so že rojevala, in tako lepo!

In to je tisto veliko v „Katoliških misijonih“ in v vsem njih misijonskemu občestvu, da pomagajo božjemu ljudstvu v Cerkvi sodelovati pri tem najlepšem: širjenju božjega kraljestva na zemlji!

Pa še neki, nemajhni pomen je imela in ima akcija „Katoliških misijonov“ v mojem in sedanjih slovenskih misijonarjev življenju in dejstvom. Ne morete si predstavljati, v kakšno pomoč so mi bila pisma urednikov, Vaša že skozi 45 let, ki sem jih dobival ali ki jih prejemale misijonarji od „Katoliških misijonov“! Vsakemu posebej, primerno njegovi redovniški ali misijonski karizmi, njegovemu delu in okolju! Žal so se mi vsa ta nešteta meni pisana pisma izgubila, saj sem moral, kar trikrat izgnan, nanaglooma vse pustiti in oditi s krvavečim srcem... Koliko je bilo v teh pismih tolažbe, opore, opogumljenja, pa tudi obljubljenosti in poslani pomoči...! S svojimi denarnimi nabirkami v pomoč misijonarjem so „Katoliški misijoni“ pomagali pri zidanju misijonskih cerkva, Kerecu v Hongkongu pri gradnji cerkve sv. Antona, Gedru pri zidanju cerkve Marije Pomočnice, meni pozneje pri zidanju Marije Pomočnice v Thu Ducu v Vietnamu in pa zavodov, ki so služili mladini in ukaželjnemu človeku sploh.

Ko imamo salezijanci v Sloveniji 60-letnico Salezijanskih knjižic, sem jaz ves tudi pri 60-letnici „Katolišk'h misijonov“, kajti dolgujem jim izredno veliko v vsem času mojega misijonskega delovanja in še sedaj. „Katoliški misijoni“ so mi bili in so mi tista dušna paša, ki je čvrsta, zdrava, misijonska in Kristusova. Koliko bratskega razumevanja iz duha sv. Vincencija Pavelskega in koliko njegove misijonske ljubezni sem bil deležen od njegovih sinov, delavcev pri „Katoliških misijonih“!

Vsakomur, ki morda hrani letnike „Katoliških misijonov“, svetujem, da ob 60-letnici pogleda za njimi in jih prebira, pa bo našel v njih lesket božje milosti in Svetega Duha. Vesele, žalostne, goreče, pobožne, učene, apostolske misijonske strani se nam v „Katoliških misijonih“ odpirajo pred našimi duhovnimi očmi ob zgodovini šestdesetletnega delovanja slovenske Cerkve v misijonih.

Zaključim s to iskreno željo, ki je, mislim, tudi Bogu všeč: Da bi „Katoliški misijoni“ s svojim delom nadaljevali še in še... Morda bodo kdaj spremenili svoje ime, a naj ne spremene tiste misijonske ljubezni in širine, ki jih je doslej bogatila in vrednotila! Marija Pomočnica, varuj naš misijonski list!

„Katoliški misijoni“ so bili in so Andreju Majcenu – **zdrava, čvrsta, misijonska in Kristusova dušna paša** – kakor pravi v gornjem zapisu.

Ali niso nekaj tega tudi vsem drugim 80-im slovenskim misijonarjem v Afriki in Aziji...?

Že radi tega so „Katoliški misijoni“ dragoceni in naj obstajajo, dokler bo še toliko slovenskih misijonarjev na delu v Gospodovem misijonskem vinogradu.

Ali niso „Katoliški misijoni“ taka dragocena, zdrava, čvrsta, Kristusova misijonska dušna paša“ tudi vsem Vam, dragi naročniki in bravci?!

Naročniki, ki že 60 let vzdržujete ta naš misijonski list, ki je edino glasilo vseh slovenskih misijonarjev, boste gotovo danes in jutri listu stali ob strani s svojo naročnino in z darovi še naprej!

Ali ste ob 60-letnici že pomislili, kako prav bi prišel „Katoliškim misijonom“ kak dar v njih tiskovni sklad?

Lepo se vsem, posebno dragim dosmrtnim naročnikom

priporoča izdajatelj KM

„Baragovo misijonišče“

Kmalu bodo zacvetele breskve

P. VLADIMIR KOS S.J., Tokio

Stara Japonska se je držala luninega koledarja in japonski kmetje 20. stoletja se ga v svojih šegah in verovanjih še zmeraj oklepajo, tako zelo je zrasel z delom v naravi. Lunin koledar zaostaja dejansko za sončnim približno kakšen mesec. Nekateri praznični dnevi so tako priljubljeni, da so jih privzeli v sončni ali zapadnjaški koledar, tako da se vrstijo en mesec prej kot nekoč. Npr. ljudski praznik Sécubun, po naše „na meji letnega časa“: letni čas v tem primeru je zima, praznik pa slavi začetek pomladi – v začetku februarja. Na dan praznovanja – včasih tudi dva, tri dni in ne nujno na isti datum – mečejo s tempeljskih hodnikov v zbrano množico posebne vrste japonski fižol in pri tem več ali manj glasno, več ali manj razumljivo oznanjajo: Fúku na úči –óni ua sóto, po naše: Srečo noter, zle duhove ven! Človek se nehoti spomni našega pusta; najbrž izvira tudi naš pust v prastari poganski šegi iztrebljanja zlih duhov na koncu zime. Kakorkoli že – sam zli duh se mora ta dan nasmehnuti, če je kdo, ki meni, da se zli duh da tako lahko pregnati. In to iz azijskega ozemlja 44 milijonov kvadr. kilometrov in z več kot poldrugo milijardo duš! Japonska s svojimi 377.435 kv. km in 110 milijoni duš je le delec azijskega sveta, toda v nebeških koordinantah je tudi ena sama duša neumrljivo dragocena, česar se zaveda seveda enako zli duh. Kristus nas dela močne, tako da naša molitev – in v molitvi zakoreninjeno življenje – lahko ustavi ali prežene celo zlega duha (prim. Mk. 9:29; Mt 17:20). Prosimo Jezusa, edinega Odrešenika sveta, za izgon zlega duha, posebno iz Azije; ni slučajno, da je dežela z največjim prebivalstvom sveta, celinska Kitajska, trenutno vsa usmerjena proti Bogu in Njegovi ureditvi sveta! In koliko je nepotrebna in zlega trpljenja tu na Japonskem – kakor da bi zli duh zavidal Japoncu tisto malo sreče, ki jo ima, in ki se mu zaradi zlega dejanja razbije na črepinje, ki potem ranijo toliko nedolžnih ljudi.

Toda kmalu bodo zacvetele prve breskve. Praznik cvetočih breskev so po luninem koledarju in v zvezi z naravo, nekoč praznovali v začetku aprila, zdaj pa je po splošnem, mednarodnem koledarju 3. marca; ljudsko ime za ta dan je Hína mácuri, po naše „praznik dekliških igrač“. Japonci ga zdaj umevajo kot praznik deklic (vzporedno z njim praznujejo 5. maja praznik dečkov). Ne gre za vsakdanje igrače, ampak za lutke, ki predstavljajo nekdanji dvorni ceremonial: v obliki piramide sedijo v zgornji vrsti cesar s cesarico (ti lutki imenujejo dájri-bína, po naše „reprezentativni lutki“, in sta najbolj umetniško izdelani in odeti), v drugi spodnji vrsti odnosno v štirih ali pa šestih naslednjih vrstah ministri in dvorne dame, in sicer tako, da je zadnja spodnja vrsta smeraj rezervirana za dvorne glasbenike ali muzikante. V ozadju so zaslони, ki jih prepletajo vejice cvetočih breskev, v ospredju pa so mizice s posodicami in tradicionalnimi jedmi. K slednjim spada: hišimoči ali

Pred Budovim kipom nekje na Japonskem

mandeljnosto oblikovane riževe pogače; slaščice v obliki sadežev; širozáke ali po naše „beli sáke“, to je, mešanica riževega zmlotka in sladkega sáke; bel in rdečkast riž, kar oboje imenujejo áka – no – gohán, po naše „rdečkasti riž“, ker vsebuje neke vrste rdeč fižol; in končno lepkasto slaščico pšenične zvrsti. Razstave lutk brez breskvinih cvetov si ne moremo misliti: breskvini cveti ponazorujejo srečni zakon in idealno ženskost, ki jo Japonec sluti v krotkosti in očarljivem obvladanju samega sebe. Razsvetljena piramida je pokrita z rdečo svilo, ki se lepo ujema z zlatimi vezeninami na kimonu in z rožnato barvo breskvinih cvetov. Kmalu po 3. marcu spet skrbno pospravijo lutke za drugo leto, posebno kadar predstavljajo dragoceno dediščino iz roda v rod. Rdeče-svilnate piramide so kakor svetilniki, ki prodro v zimske megle, sneg in dež; kakor svetilniki, ki jih naslednji hip požro še gostejše megle, še bolj strupeni dež, še bolj neprodorni sneg modernega japonskega življenja z naraščajočim številom zakonskih ločitev. Veliko več japonskih žena se zdaj lahko poklicno samostojno preživlja. Veliko več japonskih mož se mora soočiti z moderno vzgojeno japonsko ženo. Veliko več japonskih žena se zdaj upa pred sodišče s tožbo moževe nezvestobe odnosno družinskega zanemarjenja s strani moža. Toda pravo zakonsko srečo, tudi najbolj modernega veka, lahko ustvari le Kristus. Molitev za misijone vsebuje prošnjo za čim večje število srečnih zakonov, ki že po svoji naravi jamčijo napredek kateregakoli naroda in ljudstva. In molitev za japonske misijone v tem smislu ni zaman, če-

prav je japonskih katoličanov manj kot pol milijona... Kristusova milost pomaga sami naravi, da se uskladijo pogoji za zakon, katerega nosilca morda ničesar ne veda o Kristusu. Včasih pa se mož in žena srečata s Kristusom prav v oviru zakona, ki mu poteze Božje Previdnosti pomagajo do zakramenta. Kaj vse premore zaupna molitev Božjemu Srcu za misijone, posebno japonske misijone, kjer je Cerkev svobodna, da razvija svoj vsestranski vpliv. Ta vpliv se že opaža: v zadnjih – recimo – petih letih so se pomnožili primeri, ko so pogani prosili katoliškega duhovnika, da jim pred oltarjem blagoslovi zakon, „ker so tam bolj pred Bogom“, so dejali. In to ne gre na račun kakšnega cenenege obreda, ker bi jim obred opravili v tem ali onem hotelu in tkzv. „poročni dvorani“ zastoj, kot del tega, kar spada k poročni pojedinii; ali pa vsaj na kar se da japonsko slovesen način, ki se z njim katoliški blagoslov sploh ne da primerjati – ker je takorekoč osredotočen na duhovno raven.

Dà, kmalu bodo zacvetele breskve. Za piramido lutk. Za megle, dež in sneg. Za misijone.

ZAVESA NASILJA

Od tu do tja – Gospod, Ti veš za kraje –
je nekaj ur na krilih aviona,
ki kljub zavesam z bambusa pristane
s popotniki iz le priznanih con.

A tam in tam – Gospod, Ti veš za kraje –
visi zavesa skritega nasilja:
za pot skoz njo ni niti ene ladje,
in tisti, ki zaveso tke, molči.

Cel svet si nam izročil v skrb ljubezni –
Gospod, raztrgaj tisto strašno vez,
ki jih drži ujete v rib komuno.

Prisluhni melodiji zlatih strun,
ki jo Srce Marijino prepeva
za nas!

Ljubezen Tvoja v Njej odmeva.

Pesnik se posluži fatimskega odkritja in v tem smislu pojoč prosi posebno za azijske predele, kjer nasilje zaduši že v kalii vsako aktivno misijonsko delovanje; a pesniku gre tudi za ljudi same, ki trpijo: nasilje je namreč nasprotje ljubezni.

Vladimir Kos

TEGOBE IN UPI ČRNSKEGA LJUDSTVA

DR. ALOJZIJ SLAVKO SNOJ, SDB, ZAIRE

Ob ekvatorju v centralnoafriški deželi, ki je pravi geološki čudež, potomstvo starodavnega kongoškega kraljestva bantu črncev še vedno čaka na svojo pomlad. Cerkev v tem ljudstvu, ki se sicer duši v opoju (ne) samostojnosti, sluti veliko prihodnost, čeprav je njegova pot družbeno-političnega in verskega zorenja še dolga.

I. DEŽELA V SONCU IN SENCI

Za Sudanom in Alžirijo je Zaire največja afriška država s površino za skoraj deset Jugoslavij (2.345.409 km²) in ima 27 milijonov prebivalcev. Mogočna reka Zaire s pritoki je zbrala okoli svojega nedrja domala vso deželo, da jo napaja in povezuje ter ji nudi energijo za bodočnost. Po količini vode jo presega le še Amazonka. Ta dežela sonca je prva v svetu po proizvodnji kobalta in industrijskih diamantov, četrta po proizvodnji bakra, šesta po proizvodnji cinka, nato magnezija, urana, zlata, itd. Gre doč od morja preko neizmernih tropskih gozdov do večnega ledu pectisočaka in preko vlažnih savan do visokih planot z osupljivim rudnim bogastvom; od nacionalnih parkov s pravljničnim živalstvom in rastlinstvom do bruhajočih vulkanov, ne bi mogli zajeti pisanosti dežele, ki pozna tudi spisek najosnovnejših, a nepotešenih človekovih bivanjskih potreb. Kdaj bo to ljudstvo vstalo iz bede, ki ga mori? Kdaj množstvo mladih dobilo svojo zaposlitev? Kdaj se bo moglo samostojno in zadostno prehranjevati? Kdaj bo dosegljiva najsplošnejša zdravniška pomoč? Kdaj bo šola in vzgoja omogočena vsem otrokom? Kdaj bo konec izkoriščanja preprostih ljudi s strani države in industrijskih družb? Kdaj bo človeško dostojanstvo deležno najosnovnejših človekovih pravic? Zairski škofje so vsa ta pričakovanja strnili v vprašanje, ki mu ne vedo odgovora: „Kdaj bo Zaircem napočil čas blagostanja?“

Ta dežela v marsičem doživlja isto usodo kot neredke države Latinske Amerike, Azije in Afrike, v katerih večina ljudi živi še vedno na človeka nevreden način in se z vso okrutnostjo postavlja vprašanje golega preživetja.

Ko so belgijski kolonizatorji morali oditi (30. jun. 1960), je bil takratni Kongo brez oblikovanih politikov in brez izkušenj. Malo držav je bilo tako slabo pripravljenih na samostojnost, kot prav ta dežela. Skozi ves ta čas se boleče čuti, kako drago morajo plačevati svobodo preprosti ljudje, zaradi nepraviljenega in zgrešenega izhodišča. Domačini niso smeli oblikovati političnih strank, niso imeli dostopa v višje šole in zadovoljiti so se morali z najskromnejšimi službami v kolonialni upravi.

Po drugi strani pa nacionalisti niso imeli potrpljenja. Val neodvisnosti, ki je preplaval svet po drugi svetovni vojni, je neustavljivo zajel

tudi Zaire. Mudilo se je. Na vsak način so hoteli oblast in to čim preje in za vsako ceno. Nič čudnega torej, če se je s samostojnostjo v mladi državi začelo tudi kaotično obdobje nasilja, ki je terjalo do danes že številne žrtve in izzvalo tuja vojaška vmeševanja pod rdečimi in plavimi zastavami.

Kulturna revolucija

Po spodrivanjih v sami vladi in po poskusih kosanja države (Kasavubu, Lumumba, Čombe), general Joseph Desiré – Mobutu z državnim udarom leta 1965 prevzame oblast in vzpostavi avtoritarni režim. Za ohranjanje svojega položaja organizira plačano vojsko in eno samo stranko: Ljudsko revolucionarno gibanje. Zaradi rudnih bogastev si zagotovi nekaj prijateljev, ki mu strateško in finančno pomagajo držati oblast v rokah. Sodelujejo v čistkah pri vstajah, pri dušenju separatistov in krotanju vpadov iz Angole. Morda preprečujejo tudi še večje prelivanje krvi.

Leta 1971 Mobutu s svojo stranko organizira vsesplošno hajko za brisanje sledi preteklosti ter pod pretvezo afrikanizacije, pristnosti in emancipacije črncev uprizarja napetosti med prebivalstvom, podira avtoriteto tradicionalnih poglavarjev tribu – varuhov nrvnosti, med vlado in Cerkvijo pa zaneti spor predvsem zaradi katoliških šol. Toda o tem pozneje.

Iz slovarja vržejo nekaj besed. Tako npr. „gospoda“ zamenja „občan“. Tudi predsednik je občan (toda predtem ima še nekaj vrstic naslovov, med njimi naslov očeta ljudstva, in od leta 1982 tudi čin maršala). Iz dokumentov se brišejo krstna imena po Mobutujevem zgledu, ki svoje krstno ime zamenja s Sese Seko (Edini Voditelj). Ženam je prepovedano nositi hlače in se lišpati, moškim pa je zapovedano, naj bodo brez kravat. Kakor država (glavna reka in denar) dobi 27. okt. 1971 novo ime Zaire (ki je slab ponaredek arhaičnega imena reke Kongo), tako Katanja postane Shaba, Leopoldville - Kinshasa, Elisabethville - Lubumbashi, Stanleyville - Kinsangani, itd. V tem je zairska revolucija.

Namen morda ni bil slab. Hoteli so dvigniti zavest afriškega človeka, ki pod kolonializmom za to ni imel priložnosti. Hoteli so odkriti svojo lastno bit in poiskati tipične afriške vrednote. Gotovo je bil to nujen kulturni podvig, ki bi lahko rodil tudi bogate sadove, če ne bi ostalo vse le pri zunanjostih, pesek v oči ljudstvu, ki ga sedaj usužnjuje njegova lastna klika.

V zadnjem času šest razrednotenij prisili vodstvo, da zahodnim svetovalcem dovoli dostop do industrijskih, ekonomskih in finančnih virov države, kjer zamenjajo korumpiranje in nesposobne voditelje, po večini predsednikove prijatelje in sorodnike.

Pomanjkanje delovnih mest, šol in bolnišnic

Prebivalci pripadajo različnim etničnim skupinam bantu črncev, ki jih je blizu pet sto, in manjšini pigmejcev. Poleg francoščine, ki je uradni povezovalni jezik, etnične skupine govorijo svoje jezike, od

Črnka pred svojo kočo pri sušenju pridelka

katerih je prejšnja ustava omenjala štiri najmočnejše: lingalo, kisvaili, čilubo in kikongo (ob zambijski meji pa je razširjen še čibemba).

Prebivalstvo je mlado. 62% je mladine pod dvajsetimi leti, 52% pa je mlajših od petnajst let. Stotine tisočev jih ostaja brez zaposlitve in stotine tisočev jih ostaja brez šole, saj ta ni obvezna, sicer bi država morala skrbeti zanjo. Kjer šole sploh so, pa nastanejo težave z osebjem. Zairski škofje izjavljajo: „Na tem tako važnem področju za narodovo bodočnost se nezadovoljstvo veča. Učiteljstvo izgublja družbeni ugled in načeto je njegovo dostojanstvo... V ozadju vsega tega so jasna dejstva: ponižujoče nagrajevanje, pogosti primeri, kjer plače sploh ne prihajajo, ali z veliko zamudo... Vse to povzroča veliko družbeno škodo, mnoge nagiba k podkupčevanju in poraja vrsto neredov. Gre za družbeni problem, za katerega so politi ki iskali grešnega kozla, da bi mu naložili vse te grehe. Preprosto so jih naprtili krščanskim šolam, češ, da so bile one krive za protestne akcije, ki so se tu in tam pojavile. Cerkev naj bi torej hotela državi delati težave, medtem ko vsi dobro vedo, da so rakaste tvorbe drugje.“

Spor med državo in Cerkvijo se je zaostрил, ko je Mobutu nacionaliziral vse šole ter na teološki fakulteti v Kinshasi ukazal ustanoviti celico svoje stranke. Kardinal Malula se je odločno uprl in zato je zaslužil ime sovražnika afriške kulture, druga natolcevanja in začasni izgon. Ko je po nekaj letih šolstvo bilo v dobesednem razsulu, je predsednik prosil škofe in redovnike, naj zopet prevzamejo cerkvene šole in ponekod tudi nadzor na državnih šolah (glede financ). Tako sedaj, kjer je le mogoče, denar prihaja v roke misijonarjem, ki edini lahko zagotovijo, da ga bodo dobili tisti, katerim je namenjen, čeprav si z njim ne morejo veliko pomagati. Poglejmo par primerov.

Ko učitelj zasluži 300 Z = pičlih 20 dolarjev (toliko in še manj pa tudi delavec), profesor pa denimo 700 Z = 40 dolarjev, si s tem lahko kupi le manjšo ali večjo vrečo moke. Svoji družini (ki povprečno šteje šest članov), mati odmeri lahko samo 55 gr kruha ali 60 gr riža dnevno po osebi. Če hočejo jesti kaj več, se je treba najti, toda kako? Tako stanje preprosto terja krajo in druge neredne.

Misijon v Kasengi (220 km od Lubumbashija) krajanom posreduje pokojnino, ki jo država milostno nakazuje nekaterim srečnim revežem z dolgoletno delavno dobo. Ta mesečna pokojnina znaša okrog 20 Z = 1 dolar, za kar si upravičenec lahko kupi par škatlic cigaret.

V takih okoliščinah so podhranjenost in množične bolezni vsakdanji pojav, možnosti zdravljenja pa so popolnoma nezadostne. Škofje ugotavljajo: „Z vseh strani se slišijo pritožbe zaradi pomanjkanja zdravil, bolniške opreme in osebja. Obračamo se na vest vseh, zlasti na odgovorne, da na tem prevažnem področju za zdravje naroda podvzamejo nužne izboljšave. Osebje ima pravico do primerne plače, po drugi strani pa je treba preprečiti podkupčevanja za prostor v bolnišnici, za zdravniške storitve in za zdravila. Dogaja se, da bolnik umre medtem ko svojci zbirajo sredstva, ki jih nekateri zahtevajo za nudenje zdravniške pomoči.“ Podhranjenosti, anemije, malarije, kuge in gobavosti razviti svet ne pozna več, tu pa so bolj ali manj na dnevnem redu. Pripomniti

Pogled na trgovski del glavnega mesta Zaira Kinshase izpred misijonske prokure.

je treba, da za vse to že obstajajo učinkovita zdravila, ki, žal, niso dostopna ljudstvu pod palmami.

Mestna mravljišča

Že pred desetimi leti je v Zairu četrtnina prebivalcev živela v mestih, kar je za Afriko nekaj izjemnega. Toda ta mesta nimajo razvite infrastrukture in komunalnih zadev ter so brez potrebnega zaledja. Npr. Kinshasa, za Lagosem v Nigeriji največje mesto v Afriki, je imela pred drugo svetovno vojno 40 tisoč prebivalcev, danes pa jih ima 2,5 milijona. Tu so strnjena vsa nasprotja Zaira: revščina množic in blišč novih bogatašev, komaj pokrite kočice iz blata in griči, posejani z vilami, brezposelni reveži, ki tavajo po ulicah, kjer so parkirana vozila najdražjih znamk. Samo za kurivo v gospodinjstvih Kinshasa porabi letno 150 tisoč ton drv (ali oglja), kar po podatkih FAO pomeni sečo v gozdu s površino 5 tisoč hektarov skozi 30 let. Zato je njena okolica postala puščava brez vegetacije. Nekaj podobnega doživlja Lubumbashi in druga mesta, le v manjšem obsegu.

Negotovanje in napetost narašča. Tu in tam je celo v stranki slišati samoobtožbe. Mobutu že tudi včasih zgublja potrpljenje in izjavlja: „če že kradete, kradite vsaj pretkano!“ In če kakšen zahodni dobrotnik zmanjša svojo pomoč Zairu „kot klasičnem primeru korupcije“, kakor so to storile ZDA, se za ceno kobalta in bakra lahko kupijo prijatelji

drugod. Resne opozicije pa sistem ne trpi. Amnesty International za-trjuje, da so zairski zapori polni in znani po svojih metodah.

Ko je bil papež Janez Pavel II. leta 1980 na obisku v Afriki, se v Kinshasi, zavetišču brezvestnih poslovnežev ter leglu dobičkarstva in tribunalizma, ni zbal javno zatrditi, da „Zaire potrebuje poštenih in pogumnih ljudi, ki sovražijo podkupčevanje, laž in krivičnost. Toda težki problemi te mogočne dežele in revnega ljudstva ostajajo in se večajo. Na propagandnih plakatih piše z velikimi črkami: „Ljudsko revo-lucionarno gibanje je prvo, potem vse ostalo.“ Res, tu je najprej sis-tem, državni stroj, zavajajoče geslo – potem šele človek. Zato škofje branijo človeško dostojanstvo, „saj je človek smoter socialnega reda in institucije mu morajo služiti, da se celovito uresničuje v vseh smereh: v politiki, gospodarstvu, kulturi in duhovnosti, ne pa, da ga institucije zaslužnjujejo“. To je sicer ugotovitev, ki ne velja le za Zaire brez bla-gostanja, temveč še za druga ljudstva na zemeljski obli, ki grenko do-življajo, kar je že zdavnaj zapisal naš pesnik: „Manj strašna noč je v črne zemlje krili, ko so pod svetlim soncem sužnji dnovi.“

Uvožene ideologije pustošijo

Razne tuje materialistično in laicistično usmerjene ideologije igrajo hazardno igro na račun afriškega človeka, ki mu je vera v Boga nekaj povsem samoumevnega. Tega človeka, v kolikor še ni popolnoma prevzet s krščansko miselnostjo, kot jo pozna Evropa – čeprav že v procesu razkristjanjevanja, te ideologije oropajo naravnega čuta za skrivnostno, sveto in pošteno. Ko človek od blizu doživi in deloma na svoji koži čuti posledice tako razdejanih ljudskih duš, spozna vso resnično tragico ljud-stva, ki ždi „v temi in smrtni senci“. Če se temu preprostemu človeku vsiljujejo le revolucionarna gesla, opeharja pa se ga za njegove bivanjske vrednote, se začne pogrezati v strah, v nezaupanje, v moralni propad in v nasilje. Od tod današnja tragika mnogih afriških ljudstev, odtod tudi tragika Zaira. Lahko je npr. materialističnemu marksizmu na krščanskih tleh Evrope, kjer gradi gradove v oblakih na zaupanju ljudstva, ki se kljub neizpolnjenim obljubam pošteno ubada z življenskimi težavami in jih rešuje brez nasilja – podzavestno krščansko.

J. Nyerere, vidni borec za afriški socializem, očita marksizmu ne-resničnost, ko trdi, da se socializem poraja le na ruševinah kapitalizma iz borbe delavskega razreda. „Razredna borba ni rešitev, niti potreba, temveč nesreča.“ Stara afriška družba ima drugačne korenine lastnega primitivnega socializma, „v katerem so sicer poznali revne in bogate (tribu), nihče pa ni sam umiral od lakote in nihče ni bil oropan člo-veškega dostojanstva. Vsak je lahko živel iz bogastva svojega tribu“.

Poslanstvo misijonarjev in Cerkve je v tem, da v pozitivne naravna-nosti afriške družbe prinaša Kristusovo osvobajajočo „luč v razsvetljenje narodov“, kajti tuje ideologije pehajo ljudstvo v temo. Zagotavljajo, da so v službi človeka, v bistvu pa utrjujejo oblast nad njim. Cerkev je edina moralna moč, ki lahko nudi ljudstvu pošteno oporo, seveda koder more sploh priti s sredstvi in z osebjem.

Srednješolke v misijonu br. Kerševana Marcela CM na misijonu Iboto v Zairu

II. MISIJONARJI IZPRIČUJEJO LJUBEZEN DO LJUDSTVA S KRVJO IN ŽRTVAMI

Temna stran človeške zgodovine

Ob koncu 15. stoletja, ko so portugalski pomorščaki in za njimi razni raziskovalci prodirali v notranjost Afrike, so tudi misijonarji pripluli po reki Kongo v osrečje Zaira. Že 1518. je posvečen prvi domači duhovnik. Če bi se takrat pokristjanjevanje nadaljevalo, bi bila danes podoba Afrike gotovo drugačna. Tako pa so morala preteči še tri burna in mračna stoletja.

V tem času skozi Afriko (in Zaire) vodijo edinstvena trgovska pota v zgodovini: za Portugalci še španci, Angleži, Indijci, Kitajci in drugi, zlasti pa Arabci lovijo črnce, jih kupujejo in preprodajajo v sužnost na obalah Atlantika in Indijskega oceana. Na tej sramotni strani človeške zgodovine torej niso zapisana le imena evropskih kolonialistov. In ta stran še ni popolnoma izpisana. Interesi velikih sil Zahoda in Vzhoda ter njihovih satelitov (Kuba!) namreč še naprej hočejo s črnsko krvjo pisati afriško zgodovino. Prav so predvidevali Francozi v 60. letih: „Ko se mi (zahodni kolonijalisti) umaknemo iz Afrike, bodo drugi zavzeli naše mesto.“ L. S. Senghor, afriški velikan duha in zagovornik afriškega socializma pa pravi: „Pod kolonializmom smo lahko protestirali, ker smo imeli ljudstvo za seboj. Danes smo še kolonizirani, medtem ko se ljudstvu laže, da smo svobodni.“

Z belgijsko kolonizacijo ob koncu 19. stoletja se začne novejša zgodovina Zaira. Res, za njegovo samostojnost je belgijska uprava (direktno) naredila malo ali nič, res je pa tudi, da je bila to ena najmilejših oblik mačehovstva. Vzporedno z materialnim izgrajevanjem, ki so ga vzpodbujali kolonizatorji in priseljenci, so misijonarji zaorali globoke brazde med ljudstvom in mu vseskozi nudilo omiko, zdravstveno in moralno pomoč, zlasti pa mu oznanjali osvobajajoče Kristusovo veselo oznanilo na deželi in pozneje v mestih; v tovarnah, šolah, klinikah, kasarnah, zaporih . . . Kljub raznim napetostim in težavam je Cerkev še danes navzoča tudi v teh ustanovah.

Leta 1880 je belgijski pater Gabrijel Grison v Kisanganiju postavil prvi misijon. Prihajali so redovniki in redovnice (v zadnjem času pa tudi škofijski duhovniki): frančiškani, karmeličani, dominikanci, benediktinci, jezuiti, salezijanci in drugi, s posebnim uspehom pa misijonarji brezmadežnega srca Marijinega in beli očetje. Skoraj vsi ti imajo danes v svojih vrstah mučence. Odprla se je silna dejavnost po misijonih, ki so posejani po prostranem ozemlju. V Zairu delujejo tudi danes slovenski misijonarji: Mojca Karničnik, Marcel Kerševan, Tone Pačnik in Alojzij Slavko Snoj.

Prav v mestu Kisangani, kjer je bil zasajen prvi misijonski križ, so nemiri l. 1964 terjali 54 življenj misijonarjev in misijonark, ki so iz ljubezni do ljudstva hoteli z njim deliti usodo. Tem mučencem se je v naslednjih letih pridružilo še kakih 130 življenjskih žrtev duhovnikov, redovnikov in redovnic, mnogo pa je bilo tudi izgnanih. Številni zairski kristjani, katehisti, redovnice, redovniki in duhovniki so zaradi svoje vere morali trpeti razna poniževanja in preganjanja (ne samo ob priliki spreminjanja krstnih imen). Dogajalo se je, da so vojaki navalili na kristjane, zbrane v preprostih vaških cerkvah k molitvi. Prav vojska na razne načine tudi danes vznemirja svoje rojake, nasilno izsiljuje svoje prednosti, od preprostega ljudstva pa denar. In zopet se potrjuje resničnost starokrščanskega (Tertulijanovega) reka: „Kri mučencev je seme novih kristjanov.“

Upanje v veliko prihodnost

Leta 1900 je bilo v Zairu 50 tisoč katoličanov, danes jih je 11 milijonov – 40 % prebivalstva. S tem odstotkom je Zaire med prvimi v Afriki. Približno dva milijona je protestantov in milijon in pol je kimbanguistov. Ti so pripadniki Simona Kimbangu, ki je tu ustanovil posebno sekto, navdihuje pa se ob svetem pismu. Kimbanguisti so tolerantni do kristjanov in jih imajo za svoje brate. Po mnenju Tajništva za nekristjane, je na taka gibanja, ki so preživela pričevalno in mučeniško življenje svojega ustanovitelja, treba gledati z razumevanjem in s spoštovanjem.

Ostalo so animisti. Animizem je oblika preprostega izvirnega afriškega verovanja, ki kljub različnostim v glavnem izpovedujejo vero v enega Boga, v posmrtno življenje in pobožanstvenje prednikov. Animisti živijo po določenih moralnih principih svojih tribu, cenijo mono-

Misijonar Marcel Kerševan CM. Decembra letos bo 50 let, kar deluje v Zaire. Ob njem, fantiči na njegovem misijonu v Iboto.

gamijo, ki je na preizkušnji predvsem, če v zakonu ni otrok, ter sorazmerno lahko in radi sprejemajo krščanstvo. Razodetje namreč prečiščuje njihovo vero in ljubezen do življenja ter do otrok, jih utrjuje v njihovem pojmovanju družine ter človeškega dostojanstva in ohranja njihove dobre navade. Večje težave za sprejemanje krščanstva so pri tistih tribu, kjer je razširjena poligamija (mногоženstvo). Krščanstvo jih ob vsem tem osvobaja strahu pred raznimi pojavi v naravi in vesolju, pred samovoljnostjo vedeževalcev in pred dvomljivostjo vračev, saj jim oznanja Boga, ki je Ljubezen, Pot, Resnica in življenje.

Leta 1917 je posvečen prvi domači duhovnik (v tem obdobju). 1956 dobijo prvega svojega škofa in 1959 se lahko postavijo v glavnem z domačo hierarhijo, ki danes šteje 56 škofov na čelu s kardinalom Josephom Malula, nadškofom v Kinshasi in so močna opora ljudstvu. Številni duhovnikov naglo narašča. V l. 1983 ima Zaire 1663 bogoslovcev, malih semeniščnikov pa je blizu 4000. Posebnost zairske (in afriške) Cerkve je v tem, da ogromno laičnih voditeljev temeljnih občestev in katehistov bistveno pripomore k njeni življenjskosti in rasti.

Od vsega začetka je bila Cerkev, kljub kolonialnim razmeram, nosilka omike in šolstva. 2956 ustanovi v Kinshasi univerzo Lovainum, prvo v Afriki, ki jo pozneje nacionalizirajo. V trenutku osamosvojitve, ko je kolonialna oblast deželi zapustila menda vsega dvanajst diplomiranih kadrov (nobenega inženirja, tri zdravnike...), je Cerkev

imela nekaj sto domačih duhovnikov, redovnikov in redovnic ter množico katehistov. Prav ta Cerkev je bila deležna sovražnega natančevanja, čeprav je utirala pot afrikanizacije skozi vse obdobje kolonialne uprave. To potrjujejo njeni sadovi, kljub spodrsrljajem v preteklosti in sedanji mladostni viharnosti, ki je lastna mladim Cerkvam. Zakoreninjena med ljudstvom, Cerkev v Zairu je tudi zavetje svobode, ker brani človekove pravice, vzbuja pogum in upanje v svetlejšo narodno bodočnost.

III. „ČE BI BIL MLAD, BI REKEL: PRIDITE, GREMO NA RT DOBRE NADE... V ZAIRE“

Tako bi utegnil reči kakšen pustolovec, dogodivščin željan, ali neugnani radovednež, a rekel je sam don Bosko svojim salezijancem, 26. maja 1886, le da z majhnim zgodovinskim odtenkom.

Afrika ni ostala samo predmet njegovih vizionarskih sanj (1876, 1885, 1886), temveč je bila diagonala: Kitajska – srce Afrike – Čile njegov apostolski načrt, ki ga je začel uresničevati, predvidel pa je tudi njegov razvoj in razcvet.

Kljub prošnjam iz Severne Afrike in začetnim programom, don Bosku ni uspelo poslati tja svojih sinov. Odšli so pa kmalu po njegovi smrti v Alžirijo, Tunizijo, Egipt in v Južno Afriko z namenom, da bi najprej skrbeli za otroke priseljencev. Prvi poskus salezijanskega delovanja med črno mladino je bil v Mozambiku 1907, ki pa predvsem zaradi političnih razmer ni trajal dolgo.

Misijonska odprava, ki je na črni celini pognala globoke korenine, se je izkrcala prav na Rtu dobre nade. Šest belgijskih salezijancev je pod vodstvom Josepha Sak, ki je pozneje postal škof, po napornem potovanju preko Južne Afrike in Zambije, 11. nov. 1911 (deset let pozneje kot v Slovenijo) prispelo v Zaire, v Lubumbashi, v kraljestvo bantu črncev.

Mesto je bilo komaj ustanovljeno in vsega je bilo tam nekaj kočic iz blata. Tako poročajo očitvidci. Belgijska kolonialna uprava je odprla rudnike bakrene rude in istočasno se je začelo delo v Gospodovem vinogradu.

Najlepša trofeja: bantuško srce

Začetek je bil tak, ki navadno prinaša blagoslov: delo v prehodnih barakah, razočaranja zaradi obljubljenе pomoči, ki je ni bilo, premaganja težav s prvimi gojenci, zlasti z zamorčki itd. Napore pa je spremljalo navdušenje ter zaupanje v Božjo in Marijino pomoč. Vendar je bil ta začetek še nekaj posebnega, saj so bili salezijanci tudi prvi blagovestniki v tem najjužnejšem predelu Zaira. Kongregacija za širjenje vere jim je zaupala celotno področje južno od Lubumbashija. Po stopnjah se je razvilo urejeno misijonsko delo v apostolski vikariat, nato v prefekturo in, ob neodvisnosti, v samostojno škofijo Sakania-Kipushi. Prvi trije škofje so bili salezijanci.

Po misijonih so učili domačine obdelovati zemljo, odpirali so poklice šole in delavnice, salezijanske, pa nižje in srednje šole, nastalo je malo in veliko semenišče... Salezijanske sestre, ki so prišle v Zaire 24. jan. 1926 (od leta 1969 pa imajo lastno inspektorijo), so se posvečale vzgoji ženske mladine, delu z materami in bolniki. Število novokrščencev in katehumenov je prehajalo v desettisoče. Delo, doživeti prazniki, godba in veselje v službi oznanjevanja, vse to je salezijance povežalo z ljudstvom, ki jim je zaupalo, saj so osvojili njegovo srce.

Kot povsod, tudi tu težav in izgub ni manjkalo. Kronika poroča o neusmiljeni borbi z divjo naravo pa o raznih nesrečah in nezgodah (kot v misijonu Kakyelo - 1928), ko je npr. leopard raztrgal delavca pri gradnji misijona; drugje je lev ugrabil gojenca, od katerega so naslednji dan našli le še kakšen drobec, drugje zopet v dveh mesecih uplenijo štiri leve in osem leopardov, ko napadejo misijonsko poslopje itd.

Prva salezijanska afriška inspektorija

Druga svetovna vojna je bila premor v misijonskem delu. Povojni čas pa je nudil obilo dela in v svitu neodvisnosti so se oblikovale nove okoliščine. Do tedaj je bilo to področje sestavni del belgijske inspektorije. Sobrate so preprosto pošiljali v Zaire, čeprav vsi gotovo niso imeli misijonskega poklica. Ni čudno, da se je zato kazalo določeno malodušje, ki se je ob neodvisnosti še povečalo. Naj se še tako čudno sliši, vendar je razumljivo, da je bila neodvisnost (1960) tudi za belgijske salezijance izguba koščka domovine. To pa ni bila izguba za Cerkev in za dca Boska, ki se uteleša v afriških salezijancih.

Leta 1959 je ustanovljena centralno afriška inspektorija, ki šteje blizu 200 sobratov z dvajsetimi postojankami v Zaire ter z delegaturo v Burundiju in Rwandi, kjer je še deset domov. Sedež inspektorije je Lubumbashi, ki je zaradi raznovrstnih in številnih dejavnosti pravo salezijansko glavno mesto Afrike.

Ko je bil vrhovni predstojnik Egidio Viganò l. 1980 na obisku v Zairu, je salezijance prve afriške inspektorije povabil k posebni odgovornosti in nalogi pri oblikovanju don Boskove podobe na teh tleh. Sorazmerno z lepim delom, doslej tu ni bilo kaj prida salezijanskih poklicev. (Bolje so uspeli v Rwandi, čeprav so salezijanci tam šele od l. 1953.) Nekoliko pogumna je bila ugotovitev predstojnika - misijonarja, ki vabi k razmišljanju: „Enako smo začeli iz nič v Južni Ameriki in iz nič tudi v Afriki, toda tukaj vam je pojenjalo navdušenje.“ Novi misijonarji (Italijani, Španci, Poljaki, Slovaki, Slovenci...) pa prinašajo nov polet.

Vrhovni svetovalec za salezijansko družino, Giovanni Raineri, je na obisku l. 1982 hotel sobrate gotovo spodbuditi, ko je dejal, da ga v afriški inspektoriji posebno presenečajo tri stvari: salezijansko delo je vse posvečeno mladini in širokim ljudskim slojem; šolske dejavnosti so v pravem razmerju s pastoralnim delom; prednost ima poklicno izobraževanje revne mladine. Dejal je tudi, da občuduje sposobnost za dialog med starejšimi in mlajšimi sobrati. To pa so priznanja, ki bi jih bili radi deležni mnogi salezijanci po svetu.

V zadnjem času se opaža razcvet duhovnih poklicev. Tudi salezijancem se obeta novih ducat novincev, po večini za sobrate pomočnike. Skoraj ne mine dan, da se ne bi prijavil kak že odrasel fant, ki želi postati salezijanec. Seveda pomeni duhovniški ali redovniški poklic v tukajšnjih okoliščinah veliko napredovanje že v naravnem redu, zato se jih sprejema premišljeno in s strogimi merili izbire. Nепreklicna življenjska odločitev, kakršno terja duhovni poklic (pa tudi zakonsko življenje), je za otroke te zemlje tudi težko razumljiva. Zelo namreč ljubijo in cenijo življenje, ki pa se nenehno razvija in prinaša nova presenečenja.

* * *

Ko se Cerkev v Afriki prizadeva za učinkovito evangelizacijo, poudarja tudi željo po inkulturaciji in afrikanizaciji. Salezijanci so prisluhnili klicu Cerkve ter na 21. vrhovnem občnem zboru (1977) sprejeli za svoj apostolski načrt v bližnji prihodnosti evangelizacijsko delo na tej celini upanja. Uresničevanje načrta je v polnem teku. Z l. 1983 so salezijanci navzoči v več kot tridesetih državah Afrike in nenehno se odpira novo delo.

Po besedah Janeza Pavla II. se mora Cerkev posebno posvečati afriški mladini. Kakšno sozvočje s salezijanskim poklicem! „Za njeno izobrazbo ter splošno in versko rast se ne sme zanemariti ničesar“, je dejal v Zairu. Pozval je misijonarje, naj pogumno nadaljujejo evangelizacijsko delo, ki zahteva solidarnost in podporo krajevne in vesoljne Cerkve, ter zaključil: „Vsa Cerkev se prepozna v vas, misijonarji, saj Cerkev je misijonska.“

NEDELJSKA TOKIJSKA BALADA

Potem so me vprašali v stari kavarni
(ob žili iz duše trgovskih palač):
„In ti zares véruješ v takšno stvar?
Da križani Kristus je vstal iz groba?“

„Dà, vérujem! Vem!“ jim poročam čez kava
(z vonjavo iz Mokka na robu puščav),
„do prve nedelje se pričevanj
vrstí karavana, davnin prerokba.“

Možje in žene se spogledajo smelo,
a v senci trepalnic jim dvom obvisi.
Pred oknom se veter igra, ves bel
od češpelj cvetov na zamrzlem vrtu.

Potem mimo okna zdrsijo vozovi,
vsi črni, z zavesami, z znakom za smrt.
S poklonom odidemo vsi domov
po s cvetjem posuti nedeljski prsti.

Vladimir Kos

REDOVNICA — BOŽJI POKLIC

JANKO SLABE, Matanga, Madagaskar

Med prvimi krščenci v Matangi (1937) je bil tudi Janez. Kot mlad fant je bil vnet kristjan. Postal je žandar in se poročil. Žena še ni bila krščena. Nesiguren v njuno medsebojno zvestobo se ni hotel cerkveno poročiti. Na svet so drug za drugim prihajali otroci. Tudi sedaj se ni hotel poročiti cerkveno, češ, saj naju že otroci vežejo, kaj bi si dajala obljubo pred Bogom, ko sva si že itak zvesta. K maši ni preveč redno zahajal. Otroke pa je dal vse krstiti in jih pošiljal k verouku. Vzgaljal jih je trdo in v krščanskem duhu. Potepanja jim ni dovolil. V šolo je vse poslal v katoliške zavode, fante k bratom, dekleta k sestram.

Leta so minevala in otroci so odrasli. Najstarejši sin, ki naj bi prevzel očetovo vlogo po smrti, je začel piti. Drugi sin je vedno bolehen. Tako od njiu ni mogel veliko pričakovati za svojo starost. Na vrsti je bila hčerka Slavica kot tretji otrok. Nadarjena, pametna, zdrava, mirna in polna ljubezni do staršev. Oče je vanjo položil vse upanje. Ker je tudi ona bila v šoli pri sestrah, je od nje pričakoval še več kot sicer.

Nekega dne pa je bilo vse postavljeno na glavo. Mlada Slavica je po končani maturi pristopila k staršem: „Moj oče, s teboj bi se rada nekaj pogovorila!“ „Kaj, moj otrok?“ „Veliko let sem bila pri sestrah v šoli. Njihovo delo sem videla od blizu. Občudujem njihovo potrpežljivost z bolniki, ljubezen do ubogih, vztrajnost pri poučevanju otrok. Na kratko: njihovo delo me privlači. Rada bi tudi sama postala redovnica. Prosim te za tvoj blagoslov, da bi postala usmiljenka!“

Kot bi počil rečni jez, je izbruhnulo iz očeta: „Kaj le ti pride na misel? Ali misliš, da sem zato žrtvoval šolnino? Plačaj mi vse stroške zate, od rojstva do mature, če hočeš iti kam drugam. Jaz sem te poslal v šole, da mi boš v ponos, da boš postala nekaj, ne pa uboga sestra, za katero nihče ne ve!“

Nebeno prigovarjanje sorodnikov, ki so večinoma vsi katoličani, ni nič pomagalo. Oče je vztrajal pri svojem. Včasih je besnel po hiši: „Pojdite vsi k bratom, postanite duhovniki.“ Drugič spet pa je pokazal obžalovanje, da je otroke vzgaljal strogo: „Pojdite v kino, poiščite si fante in dekleta, spečajte se z njimi, da boste imeli otroke. Kaj se mi potikate pod nogami?“

Božji glas, ki je neprestano klical kot tiktakanje ure, pa je bil močnejši od očetove jeze. Slavica je šla na skrivaj od doma in že kot pripravnica še enkrat prosila očeta pismeno za blagoslov. Da bi čimbolj izrazil svojo jezo in prekletstvo, ji je odgovoril z rdečo pisavo preko njenega pisma. Zavrgel jo je kot svojega otroka.

Ko je njen letnik sester prvokrat šel domov na obisk, ona ni smela iti. Bala se je očeta, da jo najmanj nasilno obdrži doma. Človeške tolažbe ni bilo več. Ostal ji je le pogovor z Bogom.

Oče je bil med tem upokojen. Prišel je domov v Matango. Šel sem ga obiskat. Načel sem pogovor o sestri. „Aha, ti bi rad govoril o moji hčerki, v katero sem stavil vse upanje. Ukradli so mi jo. Pretkano so mi

jo vzeli. Ovili so jo, kot se kača priplazi pod kokljo ter ovije piščanca in ga zaduši. Ne sovražim Boga, tudi tebe ne, pač pa tiste, ki so mi jo vzeli. Borim se, da bi razumel, pa ne morem.“

Razložil sem mu, kaj je božji klic. Dal sem primere iz svetega pisma. Pripovedoval sem mu o svojih prijateljih duhovnikih. Kako so nekateri leta in leta prej sodelovali v cerkvenem življenju in tako zaslužili božji klic. Drugi pa so kot strela iz jasnega neba, morda že po dokončani fakultetni diplomii, začutili: Postal bom duhovnik. Tretji so spet iz nenadnih sprememb v življenju začutili božji klic.

„Ne verjamem, da bi bil Bog tako neusmiljen in bi mi v ognju sežgal palico, na katero naj bi se v starosti opiral!“ To je rekel kljub temu, da ima Slavica še vsaj šest mlajših bratov in sester.

„Koliko bolečina je bila za Marijo, ko so ji sina pribili na križ. Nam pa se danes zdi samo po sebi razumljivo, da je Jezus moral umreti za nas; šlo je za vse človeštvo. Božjih potov ne poznamo. Zato so včasih za nas strma in brez vere neprehodna!“

Avgusta letos sem v cerkvi povedal, da sestra Slavica prvič pride v domači kraj, odkar je redovnica. V župniji je zavladalo nepopisno veselje: „Res sta že dva duhovnika našega rodu, vendar samo potomca, rojena drugod. To dekle pa je res tukaj doma, saj so njene kolegice vse mlade matere v vasi.“ Vsi so tudi vedeli, koliko je prestala, zato se je veselje še postoterilo.

Na dan prihoda ni imela niti trenutka časa, da bi se pogovorila v domači družini. Vaščani so se drug za drugim vrstili, da so jo pozdravili. Proti večeru so mladi pripravili spored pesmi v cerkvi. Dali so ji darila, res skromna, vendar iz srca. Za denar niso prosili starše, pač pa so si ga sami prislužili, in v velikem dežju so šli peš kupit v Vangaindrano (30 km). Po končanih pozdravih me je oče prosil za besedo. Zame je bilo to veliko presenečenje, ker nikoli javno ne govori. Kaj naj to pomeni? Kaj vendar želi povedati? Šlo je za javni blagoslov: „Ne verjemite več raznim govoricam, češ, da branim svoji hčerki, postati sestra. Res je, veliko sem pričakoval od nje zase. Toda, če si jo je Bog izvolil, ali naj se borim z Njim? Ne morem. Moje srce je na široko odprto božji volji.“

Prihodnji večer je bil v cerkvi spored duhovnih pesmi. Odraslih skoraj ni bilo. Pač pa je prišlo veliko otrok in mladih. Kot so sicer nemirni, je bila ta večer taka tišina, da kar nisem mogel verjeti svojim ušesom.

V sredo zvečer pa sem pokazal film „Apostolska dela“. Pri kavbojskih filmih mladina živahno vzpodbuja pretepače, tu pa so se zgrazali nad ubijalci svetega štefana in ga občudovali kot božjega človeka.

Višek je bil v petek. Dve Marijini družbenici, katehist in nova sestra smo šli v najbližjo vas, ki je še poganska. Niti protestantov še ni. Razložil sem vzrok obiska: „Bog to dekle ni poklical zaradi nje same ali pa zaradi njene družine. Poklical jo je, da nam pokaže, kako ima rad naše kraje. To je znak ljubezni tudi do vas, čeprav še niste kristjani. Prav zato se mi je zdelo prav, da tudi vas pozdravi kot nova sestra.“

S. Slavica s svojim očetom, materjo, brati in sestrami ter drugimi sorodniki. O njenem trdnem poklicu in o njenem očetu poroča pričujoči sestavek.

Tudi sama je razložila zgodovino odrešenja, da krščanstvo ni nič drugega kot sprava človeštva z Bogom. Bog jo je poklical, da to novico pove tudi drugim. Zato se je odločila, da postane sestra.

Eden od vaških mož je odgovoril: „Dobro te poznamo, saj si hčerka iz naših krajev. Tvoj oče ima dovolj, da bi te še naprej šolal, ti si sposobna za študij. Vendar, pustila si svojo kariero in šla za božjim glasom. Zmeraj le bolj verjamemo, da krščanstvo ima svojo vrednost!“

Oglasil se je tudi vaški poglavar: „Do sedaj nas je imel hudič privezane na močni verigi, da nismo šli molit. Odslej naprej je ta veriga presekana. Slovesno razglašam: od danes naprej vsakdo, kdor želi, sme moliti.“

V nedeljo je bila cerkev nabito polna. Prišli so tudi zastopniki iz poganške vasi. Za to priložnost smo imeli krst trinajstih dojenčkov. (Otroke krščujemo samo trikrat na leto: za Božič, na Velikonoč in avgusta).

Naslednji četrtek smo imeli skupno kosilo za vse, kdor je hotel, če je le prispeval skodelico riža in nekaj denarja. Z otroki vred je bilo okrog dvesto ljudi. Sestrin oče je za to priložnost dal večjo vsoto.

Taka je bila Slavičina pot do sestrskega poklica. Bog ji je dal moč, da je kljub težavam postala redovnica. Upam, da jo tudi v njenem delu ne bo zapustil.

Ekumensko srečanje v Indiji

Poroča o. JOŽE CUKALE, Bengalija

Prošnja procesija za cerkveno edinost se je začela pri nas pravzaprav že pred desetimi leti. Pobuda za edinost med kristjani 24. Parganasa je vzniknila v dveh duhovnikih. Prvi je Belgijec p. Pilette, ki ga Bengalci najrajši izgovarjajo Pilát, drugi pa anglikanec Teodor Mathieson, ime, ki ga naš človek komaj upa izgovoriti. Organizatorska karizma Piletta je Kalkuti dobro znana, drugega pa tudi poznajo, ker je znan vijolinist z lepim številom umetnikov krog sebe. Pripada Oxford misijonšču s sedežem v Behala, manj kot urico od nas v smeri Thakurpukur-Kalkuta. To anglikansko gibanje teži k zedinjenju vseh kristjanov, čigar glavni ustanovitelj je svetovno znani konvertit J. H. Newman (1801-1890). Pri nas so znani kot Epiphany Brothers, ki misijonarijo med mladimi tehniki, skavti in skrbijo za gobavce.

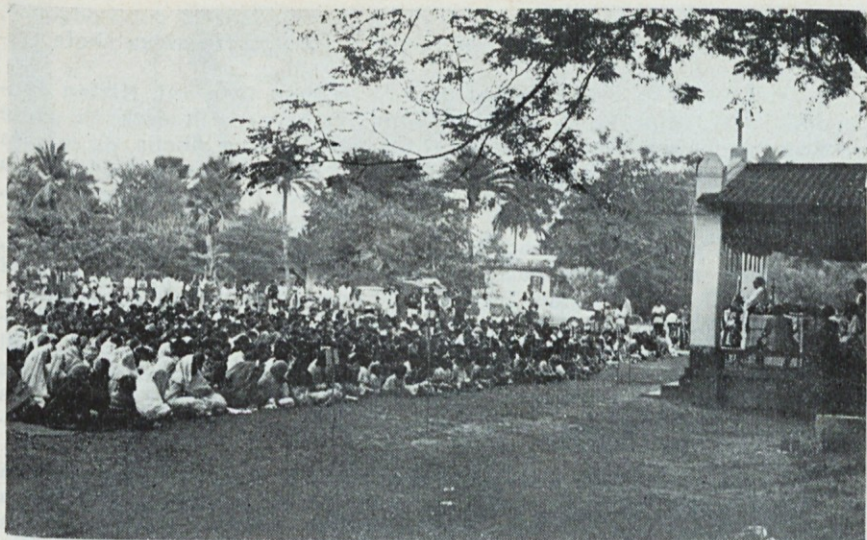
Mathieson je duša ekumenskega gibanja v 24. Parganasu. Vsak drugi mesec skliče pastore in katoliške misijonarje iz okolice na sestanek najrajši v naše župnišče, ker je naš kraj geografsko najbolj pogojen, Mathieson tudi z iskrenim nasmeškom prizna, da imamo pri svetem Antonu najboljšega kuharja...

Njega in njegove anglikanske misijonarje muči problem pomankanja poklicev. Včasih se sliši, da se ubadajo z idejo o prepusitvi obširnih institutov kalkutskemu kardinalu. Med protestantskimi redovnicami v Behala je ostala samo še ena in še ta že stopa ob palci...

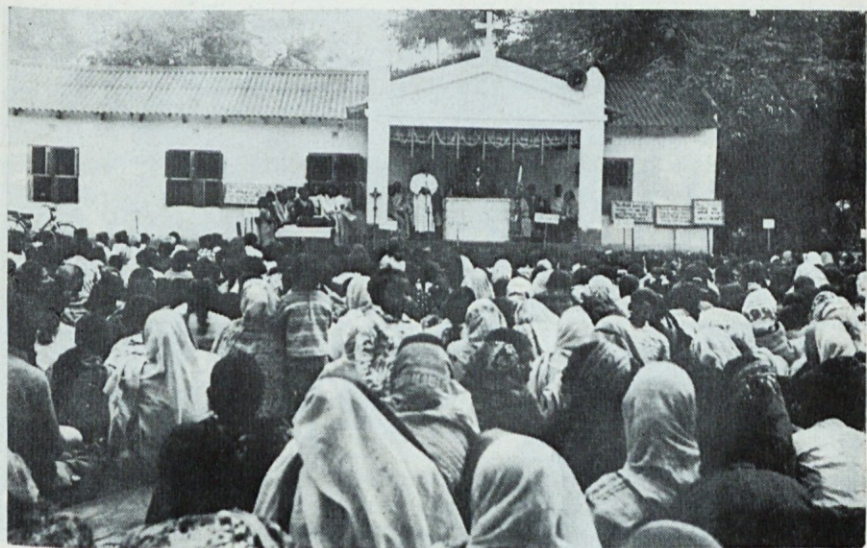
Njih lepo svetišče je preprosta cerkva, kjer najdeš blagoslovljeni kropilček pri vходу v cerkev, podoba Matere božje in svetnikov po stenah in tabernakelj, kjer hranijo svete ostanke hostij. Ker so imeli pred več leti kongres vseh protestantskih vej in je stal sredi njih tudi starokatoliški škof – poleg ostalih metropolitov in škofov, – je prišlo do medsebojne sprave in „rokopoložnja“. Zato sem osebno pripravljen sprejeti njih duhovništvo kot veljavno. Sprejeli so tudi domala vse dele rimskega misala in tako postaja njih maša močno katoliška. Medsebojni prejem obhajila – katolikov in nekatolikov pa še ni dovoljen, pravtako ne udeležba pri mašah...

Svetovno molitveno devetdnevno za edinost smo pričeli 17. januarja in jo končali na dan Spreobrnjenja svetega apostola Pavla. Razumljivo je, da protestantski bratje čutijo večjo potrebo po zedinjenju kot mi. Tako je neumorni, nekaj metodist, škof Gorai, naprosil kardinala, naj izbere duhovnika, ki naj pripravi skupaj z njim program prošnjih procesij, vsak dan eno procesijo s prošnjim sprevodom. Všeč mu je bil način vsakoletnih evharističnih procesij katoličanov po Kalkuti in Keorapukurju.

Več kot 20 katoliških in protestantskih misijonarjev je izbralo ožji odbor s središčem pri našem svetem Antonu. Jezuit p. Mitra, ki je vsako leto dvakrat klican na Radio-Kalkuta s svojim pevskim zborom, je napravil lep program in pastori so ga z veseljem sprejeli. Na vpra-

Gornja slika: „Pri Sv. Jožefu, naši podružnici, poslušamo protestantskega škofa Goraia na ekumenskem srečanju katoličanov in drugih kristjanov v misijonu.“ je zapisal o. Jože Cukale k tej sliki. Spodnja: pogled iz množice proti oltarju med pridigo protestantskega škofa Goraia. Tako v misijonih praznujejo svetovno devetdnevno molitev za zedinjenje. Za nas — izpraševanje vesti...

šanje, če naj povabimo kat. in protestantskega škofa, sem dobil odgovor, da protestantski škof Gorai ne more priti. Torej tudi našega škofa Gomes-a ne bomo klicali.

Tri župnije in trije pastorate so bili na delu tiste dni. Kirtan godbeniki so se pripravljali, pevci so imeli vaje, v naših cerkvah so se brale svete maše z obrazci za edinost božjega ljudstva. Škoda, da so nam določili delavni dan 19. januarja popoldne. Radi bi seveda nedeljo, da bi ideja edinstva dosegla čim več ljudstva in moč molitve zajela več src. Pa smo se zadovoljili s sredo.

Nastala je majčkena zadrega, ko mi je prišel sporočit Rev. Paul, moj bližnji, zelo aktivni pastor iz pastorata sv. Pavla, da se je škof Gorai odločil priti k slavlju. Imel sem le eno uro popoldne časa, da obvestim tudi našega škofa, ki se morda še ni vrnil iz Bombaya. S kaplanom sva se spogledala. V duhu ekumenizma bi bilo zelo primerno imeti oba ordinarja ali nobenega! Imela sva pa srečo, da se je naš škof Linus Nirmal Gomes vrnil. Videl sem presenečenje na drugi strani, kjer ga niso pričakovali, vsaj ne voditelji. Življenje je pač polno nepričakovanega...

Škof Gorai je pričel z otvoritvijo. Govoril je lepo in preprosto. Ena pastorjevih žena mi je kasneje pripovedovala, da je bil govor p. Mitra in našega škofa najlepši in najbolj pomenljiv. Bila sta pač naslonjena na sveto pismo in to protestantom imponira in seže do srca.

Ob treh popoldne so že bile množice na svojih mestih. Prve skupine so prišle na mesto tiste, ki so korakale že več kot uro iz najbolj

Procesija protestantov in katoličanov s prošnjami za zedinjenje. To je drugi del procesije. Čisto spodaj desno stopa p. Cukale in njegov škof Gomes, za njima pred vsem ženski svet, pred njima pa — nevidna — množica vernih moških Bengalcev.

Ekumenska srečanja pri o. Cukaletu v Keorapukurju. Misijonar je h tej sliki zapisal:
 „V sredi protestantski škof Blair. Tu smo zbrani v našem župnišču: pogovarjamo se in skupaj molimo.“

južnih krajev Thakurpukurja z bobni in piščalkami in pesmijo. Iz nasprotni strani tam od Raghampurja so pripeli in priplesali. Povorka pevcev in molivcev se je zazibala od križišča v Keorapukurju proti naši podružnici, z imenom Mandir svetega Jožefa, kjer je prostrano igrišče. Poldrugi kilometer tritisočglave množice v nedeljskih barvnih oblačilih se je pomikala počasi in dostojanstveno, razen plesalcev, ki so molili na svoj način, kakor da bi bili že vsi zedinjeni v eni Cerkvi, kakor da se je že uresničila Gospodova molitev: Oče, da bi bili vsi eno...

A do edinosti bo treba prehoditi še dolgo pot.

Mir in edinstvo sta kakor brat in sestra. Morata hoditi z roko v roki. Potišali so ugovori na protestantski strani, da častijo katoličani Marijo po božje, to je, da jo enačijo z Bogom. Nekateri vzamejo črko sv. pisma in prezrejo njen pomen, posebno tisto o Jezusovih bratih. Tradicija in živo učiteljstvo Cerkve še ni našlo odmeva v njih. Premnogim je maša le „spomin“ na Zadnjo večerjo. Težko dostopna jim je resnica o Marijinem brezmadežnem Spočetju. Ali da ima Vnebovzetje podlago v Pismih itd. Mislim na voditelje. Preprosti so pripravljene sprejeti vse.

A kocke so padle. Verujemo, da „na smučno stran“. Edinstvo je božji dar in zaenkrat prihaja po kapljicah in ne v potokih. Zato bo treba še mnogo žrtev in molitev svetih.

MISIJON V INDONEZIJ^yI JE TEŽAK

S. DEODATA HOČEVAR, OSU, Bandung, Indonezija

Indonezija nima kake državne vere. Državno življenje naj bi se razvijalo na podlagi državne filozofije „pankasila“, ki vsebuje pet moralnih načel: Vera v enega Boga, civilizirano ljudstvo, edinstvo dežele, demokracija z narodno skupščino, enakopravnost in socialna pravičnost za vse.

Uradno so v deželi priznane sledeče veroizpovedi: islam, katolištvo, protestantizem, hinduizem in budizem. Vsaka teh veroizpovedi ima svojo organizacijo: Islam Svet ulamas, protestanti Svet indonezijskih cerkva, hinduisti Parisadha Hindu Darma, budisti Walubi, katoličani pa MAWI (Majelis Agung Waligereja Indonesia), se pravi, Indonezijska škofovska konferenca.

Za urejevanja vseh teh verskih zadev v njih raznolikosti ima vlada ministrstvo za vere. Čeprav so katoličani velika manjšina, komaj tri in pol milijona med 140 milijoni prebivalstva, so vendar vplivni pri vladi in v pomembnih stvareh svetovalci.

Ker je za narodno življenje veljavna pankasila, sme in more vsak prebivalec svobodno izbirati pripadnost kaki veroizpovedi.

Za prostrano državo, a tako razbito na toliko otokov, ki jih loči morje, so velike važnosti sredstva masovnega obveščanja. Vlada je povabila katoliško Cerkev, da bi se udeleževala tudi na tem polju. Tako kot druge veroizpovedi ima tudi katoliška Cerkev enkrat mesečno verski program na televiziji. Katoličan je tudi ud važnega vodstva vsedržavne televizijske družbe.

Katoličani izdajajo vpliven časopis KOMPAS in več mesečnikov, kot BASIS in TRUBUS.

Posebno važno delo katoliške Cerkve v Indoneziji pa je višje šolstvo. Danes vodi Cerkev 31 vseučilišnih ustanov, 2.854 osnovnih šol in 1060 srednjih šol. Vlada in prebivalstvo visoko cenijo katoliške šolske ustanove, a za njih vzdrževanje oblasti le malenkostno prispevajo, zato predstavlja vzdrževanje šolstva za Cerkev velik gospodarski problem.

Kajpada se med različnimi verskimi skupinami tu in tam pojavijo tudi težave, ki jih pa skuša rešiti ministrstvo za vere s tem, da povabi na razgovor o težavah zastopnike zadevnih ver.

Za poglobljanje vere je neobhodno potrebno, da katoličani berejo sveto pismo, in vlada finančno omogoča vedno nove izdaje te svete knjige, Stare in Nove zaveze.

Indonezija je že 35 let svobodna dežela in so smeli misijonarji svobodno prihajati vanjo in delovati v njej. Vendar so se pred tremi leti začele pojavljati težave. Čulo se je, da vlada ne želi več inozemskih misijonarjev; če bi res do tega prišlo, bi morala večina duhovnikov zapustiti Indonezijo in bi bilo to velika škoda za razvoj katoliške vere v deželi.

Škofje so vladnim organom skušali razložiti, v kake verske težave bi prišli katoličani v tem primeru. Seveda Cerkev tudi v Indoneziji stremi za tem, da bi Indonezijci sami prevzeli vodstvo Cerkve. A pot do posvečenja je dolga in terja božji klic. Tudi če bi bilo dovolj duhovniškega naraščaja, bi vendar moralo v Indoneziji ostati še nekaj misijonarjev kot znak univerzalnosti Cerkve in medsebojne pomoči različnih narodov v njej. Tako so škofje utemeljevali. Zdi se, da je vlada vsaj zaenkrat sprejela stališče škofov, a ne vemo, kako se bo dokončno odločilo glede dela tujih duhovnikov v deželi. Vlada pa je ponudila misijonarjem možnost, da sprejmemo indonezijsko državljanstvo.

Pastoracija v Indoneziji je zelo otežkočena radi zemljepisnih okoliščin dežele. Indonezija je največje otočje sveta: 13.677 otokov, od katerih je 6.044 obljudenih. Štirje otoki so največji na svetu in od njih je Java najgostejše naseljena. Površina državnega področja je 5.176.640 km², od katerih je 62.8% morja in drugega vodovja. Površina suhe zemlje je 735.382 kvadratnih milj.

Za skoraj štiri milijone katoličanov in nekaj stotin katehumenov skrbi 33 škofij, od katerih je teritorialno največja škofija SAMARINDA na otoku Kalimantan: za 35.101 katoličana in 6.102 katehumena skrbi 24 duhovnikov, štirje bratje in 23 sester. Tako je katoliška Cerkev v Indoneziji diaspora.

Večina škofij v svojem poslanstvu trpi radi zemljepisnih ovir. Velokanske površine zemlje so brez cest, prevoznih sredstev, pošte, telegrafa in telefona. Večina države je zelo malo naseljena. Na velikanskih površinah živijo ljudje, pogosto manj kot 100 prebivalcev, v skupinah, ki so zelo oddaljene druga od druge. Vsi ti zemljepisni pogoji vplivajo na delovanje misijonarjev in na duhovno življenje katoličanov v deželi. Cerkev ne more preskrbeti duhovnikov za vse oddaljene in osamljene krščanske družine. Okrog 60% vseh nedeljskih pobožnosti se v Indoneziji izvrši brez navzočnosti duhovnika, brez svete maše. V mnoge kraje more priti duhovnik samo dvakrat ali trikrat na leto.

Dočim je recimo na otoku Javi samo 0,5% katoličanov brez nedeljske maše, je v številnih pokrajinah ljudstvo tudi 80% nedelj brez tega poživljajočega verskega doživetja.

Cerkev je glede bodočnosti zaskrbljena, kajti število duhovnikov in redovnic je vedno manjše, katoličanov pa vedno več. Danes je v Indoneziji 1.640 duhovnikov (714 Indonezijcev in 926 tujcev), 715 redovnih bratov, od tega 431 Indonezijcev, pa 4.015 redovnic, od tega 3.124 Indonezijk. Samo kakih 1.000 duhovnikov je v direktnem dušnopastirskem delu, drugi so zaposleni v šolah, semeniščih in drugod. Se pravi, da mora en duhovnik skrbeti za nad 3.000 vernikov, v nekaterih krajih za nad 4.000 in več, in to tam, kjer je pogosti dostop do vernikov zelo otežkočen.

Leta 1979 je bilo v Indoneziji 959 bogoslovcev in v duhovnike je posvečenih povprečno 55 od njih vsako leto, a radi smrti misijonarjev, odhoda domov in drugih činiteljev se vsako leto število duhovnikov v deželi poveča le za kakih 17 delovnih moči.

Tudi za Indonezijo in Cerkev v njej je treba moliti!

POGOVOR S STEFANOM BURJA SDB

(Argentinski Salezijanski vestnik)

Kot smo poročali v prejšnji številki našega lista, je letnska december-ska številka argentinskega Salezijanskega vestnika objavila naslednji pogovor z našim misijonarjem, kajpada v kasteljanščini:

Salezijanski vestnik: „Don Bosko se mora poafrikaniti“, se danes čuje med nami. Ti, ki si tri leta deloval v Afriki, kaj bi k temu pripomnil?

Štefan Burja: Don Bosko je dejal: „Treba je iti s časom“, zato nič čudnega, da se bo tudi Don Bosko poafrikanil. V treh letih je prišlo v afriške dežele 150 salezijanskih misijonarjev, kar je vzbudilo občudovanje pri drugih redovnih družbah, ki se vprašujejo, kako je mogoče v teh časih velikega pomanjkanja osebja poslati v tako kratkem času toliko misijonarjev na en sam kontinent.

S.V.: Ti delaš na misijonu v Siakago od leta 1980 Kakšni ljudje so tam?

Š.B.: Kot po celi Afriki; kakih 80 do 90 odstotkov prebivalstva se ukvarja s poljedelstvom, to pač radi dejstva, da je vsak lastnik svoje zemlje, na kateri živi. Ne smemo si predstavljati tamkajšnjih dežel kot pri nas: z mesti, trgi, vasmí. Ljudje so zelo preprosti, ponižni, malo poučeni, a zelo verni, animisti, ki vsi verjejo v Boga. Našo vero sprejemajo radi, če jim je le prav predočena, kar pa jih ne ovira, da ne bi bili pripravljeni vero tudi zamenjati, zlasti kadar jim to kaže iz ekonomskih razlogov ali če so s predstavniki Cerkve nezadovoljni.

S.V.: Kako se pa ljudje v Keniji približajo misijonu oziroma obratno?

Š.B.: Preprosti kot so, zaupajo duhovniku, in ko postanejo katoličani, radi prejemajo zakramente. Misijon jim tudi nekaj nudi, poleg duhovne pomoči: dispanzer, šola za dekleta, kjer se uče šivanja in drugih ročnih del. Radi tega prihajajo na misijone ne le katoličani, ampak tudi protestanti in raznih drugih ver. Pomaga se vsem brez razlike.

S.V.: Od kod pa dobite sredstva za vzdrževanje misijona v Sakiago?

Š.B.: Naš misijon spada pod centralno inšpektorijo v Turinu, ki se je obvezala, da bo vzzdrževala misijon tako glede osebja kot sredstev. Tako so od nas petih misijonarjev, ki zdaj tam delujemo, trije iz turske inšpektorije, ravnatelj Dario Superina je iz podalpske, jaz pa iz Kordovske v Argentini. Za enkrat ekonomsko še kar shajamo; prihajajo nam darovi od ljudi, ki jih niti ne poznamo, včasih, od koder smo najmanj pričakovali. Da moremo pomagati 1.500 materam z otroci, dobivamo iz Italije in Združenih držav mleko v prahu, olje in žito. V Združenih državah je organizacija katoličanov, ki prejema podporo od uradnih krogov, in ta nam preko škofovske kenijske konference pošlje za vsako od teh mater mesečno dva kg mleka v prahu, liter olja in dva kg žita. Tako ljudje lažje pridejo blizu misijonu in h krščanskemu nauku, ko tam prejmejo tudi kaj za pod zob.

Br. Štefan Burja SDB s svojim očetom in materjo tik pred povratkom v Kenijo.

S.V.: Ali na mis'jonu mladi kaj sodelujejo?

Š.B.: V času treh let smo spoznali, da ne moremo pričakovati kaj dosti sodelovanja od strani mladine. Vsa mladina je v študiju v želji, da maturira ali še več. Nastane pa težava, ker potem zanje ni primerne zaposlitve, in tako jih 75% ostane brez službe, radi katere so študirali.

S.V.: Se Afrikanci zgodaj poročajo?

Š.B.: Zelo zgodaj. Tam jemljejo zakon zelo drugače kot pa mi. Tako tam 90% celo kristjanov ni poročenih cerkveno in celo ne civilno, ampak kar tako skupaj žive, ker smatrajo, da se človek poroči, ko enkrat izplača ženinemu očetu, za kar sta se dogovorila, ko je dekle k sebi vzela. Civilno ali cerkveno se poroče, ko imajo že dva ali tri otroke. Zelo velik problem za misijonarje, prevzgoja naroda v tem pogledu!

S.V.: In kako potem misijonarji ravnaajo?

Š.B.: Za 31. januar leta 1983 smo organizirali slavje krščanskih zakonov. Že dolgo pripravljamo ljudi, da se ga udeležijo. Temeljna misel našega ravnatelja Dario Superina je, da je cerkveni zakon poseben blagoslov božji. In oni, ki so globoko verni, si ta božji blagoslov zažele. Božji blagoslov jim je najsvetejše. Ko vedo, da brez cerkvene poroke ni tega božjega blagoslova, zahrepene po njej. V pogledu dote, ki jo mora plačati mladi človek očetu dekleta, ki ga želi poročiti, ne nasprotujemo. Naj izpolnijo to družbeno navado, potem naj pa pridejo tudi po božji blagoslov pred božjega zastopnika.

S.V.: Povej nam kaj o vaši salezijanski skupnosti tamkaj!

Š.B.: Dve leti sva bila tam z gospodom Superina sama, zdaj nas je pet. Misijonarji Konsolata, od katerih smo prevzeli misijon, so bili vedno na vsakem misijonu le po eden. A ozemlje vsakega misijona je zelo obsežno, s številnim prebivalstvom. V letu 1983. bosta dva od nas odšla na drug misijon, da ga oskrbujeta, kjer bomo vodili salezijanci veliko obrtno šolo.

S.V.: Kako preživiš dan na misijonu?

Š.B.: Vstanemo ob 6, ob pol 7 je skupna meditacija z mašo, katere se udeleže tudi sestre Konsolata, ki so blizu nas na misijonu. Te sestre že ob osmih začno sprejemati ljudi v dispanzerju. Jaz čez dan skrbim za delavce pri raznih delih: gradnja, mehanični posli, kuhinja in administracija, največ me zaposli skrb za gradnjo. Duhovniki študirajo jezik domačinov kikuyu, ki jim je nujno potreben pri oznanjevanju in ki je zelo težak, potem se pa podajo na postojanke po deželi, ki jih je 28 na našem misijonu, da kontrolirajo delo katehistov, kako se kaj pomaga katolčanom v njih potrebah, in pri tem prihajajo v stik s prebivalstvom. Ob nedeljah je kajpada delo še bolj natrpano, saj vsak od duhovnikov mašuje na treh postojankah, enkrat na enih in drugič na drugih. Jaz sem v sobotah z mladino, ki prihaja v oratorij; po zabavi in razvedrilu jim nudim nekaj katekizma s svojo še ubogo kikuyščino, ki se je kajpada tudi jaz učim.

S.V.: Ali vam pri delu Gospod sam kaj pomaga?

Š.B.: Izredno, na najrazličnejši način: v ekonomskih problemih, posebno pa v pridobivanju za evangelij. Očitno čutimo božjo roko in se vprašujemo: Od kod nam pride to in to? Zakaj smo dosegli s tako lahkoto rešitev problema? To je delo božje Previdnosti, na podlagi molitev tolikih po svetu.

S.V.: Med našimi mladimi salezijanci jih je mnogo, ki bi tudi radi šli v misijone. Kaj bi jim povedal?

Š.B.: Naj molijo, mnogo molijo, da dosežejo ta vzvišeni cilj. Včasih jih predstojniki ne uslišijo, ko prosijo za misijone; naj ne mislijo, da jim je to za vedno odrečeno. No, jaz sem imel to srečo, da so me takoj uslišali, ko sem poprosil. Naj mladi pogumno goje to misel, v misijone, kajti naša družba bo potrebovala še veliko misijonarjev, ker je že marsikje začela in bo treba delo razširiti, pa bo tudi sprejela misijone še v mnogih drugih afrških deželah.

Vam naročnikom se lepo priporočamo za **poravnavo naročnine!** Posebno lepo prosimo, da jo tudi za nazaj poravnate, če še kaj dolgujete. „Katoliškim misijonom“ in slovenski misijonski akciji sploh boste s tem napravili veliko uslugo!

MARIJA REGINA CHIRAPORN R. I. P.

Poroča
S. FRANČŠKA NOVAK O.S.U.
Tajska

Chiraporn Limprayoon je gotovo bila ena najlepših deklic, ki so prišle v naš vrtec pred enajstimi leti: bila je lepe rasti, inteligentna in zelo lepega vedenja. Kakšno upanje za vesele starše, ta edina hčerka!

Leta so minevala in Chiraporn je z lepimi redi dopolnila četrti razred in vztopila v peti-šesti oddelek, kjer se deklice hitro razvijajo. Kot vse sošolke, je tudi Chiraporn rastle v letih, velikosti in milosti, ki je zelo težka bolezen napadla kosti njene desne noge. Starši so naredili vse, da bi mogli nogo rešiti. Poslali so jo v Bangkok, toda zaradi hitrega napredovanja bolezni so ji morali odrezati nogo. Bil je to zelo hud udarec, morda težji za starše in bratce kot za Chiraporn samo, ki je kljub vsemu ohranjevala smehljaj na ustnicah.

Prišla je nazaj v šolo v bergljami. Čez pet let, ko je bila Chiraporn že v drugi gimnaziji, je dobila umetno nogo. A mogla jo je rabiti le devet mesecev.

Med hudo vročino poletja je rak zopet napadel mlado deklico, sedaj je napadel njena pljuča. Ležala je doma in pogostoma smo jo hodili obiskat. Živel je v stari enosobni lesen hišici, brez oken. Ležala je na tleh in se vedno smehljala ter upala: kmalu, zelo kmalu naj bi bila znova v šoli, v tretjem, zadnjem letniku gimnazije...

Te so bile njene želje, a niso se mogle spolniti. 20. junija je bila Chiraporn poslana v bolnico Mc Cornick zaradi hudega poslabšanja. Součenke so jo obiskovale vsak dan po šoli. Tudi učiteljice in sestre so vedno bile ob njej. Njen oče je noč in dan preživel ob njeni postelji, njena mati pa je morala delati naprej, da je mogla preživljati družino...

Chirapornin oče je med tem spoznaval Boga. Pazljivo je poslušal, ko smo mu govorili o Bogu in o svetem krstu, ki nas naredi božje otroke. On sam je rekel, da želi, da bi Chiraporn prejela sv. krst. Dali smo mu katekizem, ki ga je redno prebiral ob hčerini postelji.

Medtem pa je bolezen dan na dan napredovala.

Naša sestra Wimol je prišla iz Rima v Bangkok. Ko je zvedela za Chirapornino bolezen, jo je šla takoj obiskat. Ko je videla njeno stanje, je obiskala tudi njeno družino ter vse pripravila, da bi sprejeli z vero in vdanostjo Chirapornino bolezen in bližnjo smrt.

Oče je tedaj sestro Wimol prosil, naj poskrbi, da bi Chiraporn mogla prejeti sveti krst. Toda ker deklica še ni bila pripravljena na sprejem tega zakramenta, so ga zaenkrat še odložili.

Vsekakor pa je milost delovala v Chirapornini duši. Neko nedeljo jo je skupina „Katoliških prijateljev“ (člani Marijine Legije) obiskala in skupaj so molili in peli. Naslednji dan, ponedeljek 5. julija je Chiraporn lepo prosila sestro Wimol, naj naredi vse potrebno, da bi čimprej prejela sveti krst.

No, in tako je naš pater Wirot že v sredo 8. julija podal deklici ta zakrament in ji nadel ime Marija Regina. Podelil ji je tudi zakrament sv. obhajila, ji podelil sv. maziljenje in poseben papeški blagoslov.

Toda že v soboto je Marija Regina padla v globoko nezavest. Ko je zopet prišla k sebi, je imela le eno željo: umreti doma. A zdravniki je niso pustili domov in morala je ostati v bolnici.

Součenke in sestre so jo pogostoma obiskale. Tako se je približal Chirapornin rojstni dan. 29. novembra je bila bolniška sobica nabito polna in Marija je bila zelo presenečena. Hotela je še z nami peti nabitnico. . .

Naslednji dan so nas klicali v bolnico. Toda ni še bil konec. Sama Chiraporn nas je s smehljajem na ustnah prosila, naj z njo in zanjo molimo. Molili smo zelo dolgo časa. Ob postelji sta bila tudi njena oče in mati. Začeli smo peti in ob slovesu je Chiraporn objela mater in ni mogla verjeti, da mama joče. „Ne bodi neumna, mati“, je govorila Marija, „vesela bodi, saj grem „domov“!“ . . .

Bile so to njene zadnje besede. Popoldne se je stanje zelo poslabšalo in spet je padla v nezavest. Naslednje jutro, malo pred osmo, je zaspala za vedno. Le njena mati je bila ob njej, ko je izdihnila, ker je oče šel z motorjem v šolo poklicat sestre.

Opoldne smo truplo prepeljali v cerkev, kjer so Marijo položili na pare. Tri dni so jo hodili kropit znanci in sošolke. Četrty dan pa je bil pogreb. Dolgo vrsto žalujočih je vodil škof Robert Rahtna Bamrungtrakul. On sam je imel zanjo pogrebno mašo in sam je vodil pogreb. Velikanska cerkev je bila premajhna za vse ljudstvo, ki se je hotelo posloviti od Marije Regine.

Po maši smo šli kar peš do bližnjega katoliškega pokopališča. Tam je že čakala bela nagrobna, tja smo položili Chirapornino truplo. Po molitvah in zadnjem pozdravu je pokopališče ostalo prazno kot prej, le z novim grobom in napisom „VEDNO SMEHLJAJOČA SE HČERKA, MARIJA REGINA CHIRAPORN R.I.P.“ - Naj počiva v miru!

^v ŽENSKÉ PRI ZIDARJIH

S. FRANČIŠKA NOVAK OSU, Tajska

Žene in mlada dekleta pri težkem delu na gradbiščih so kar naveden prizor v Bangkoku in tudi v drugih mestih v deželi. Pod pekočim soncem, v soparni tropski vročini prenašajo, mešajo pesek, cement, dvigajo opeko, tudi železje, ali sodelujejo pri gradnji in popravilu cest. Za „Deželo smehljajev“ kot se Tajska imenuje, je to pač zaskrbljiv prizor.

V Bangkoku, ob široki auto-cesti, ki vodi na sever, blizu velike avtobusne postaje, gradijo veliko novo poslopje. Med delavci, ki opravljajo važnejša dela, opazimo število žensk. Med njimi je Phim (ime pomeni „zalasnica“), drobno mlado kmečko dekle v obnošeni bluzi z dolgimi rokavi, dolgi prašni „sarong“ (ozko krilo iz enega samega kosa blaga), ki pada skoro do gležnjev. Groba ruta ji pokriva lase in skoro ves obraz in vrat, samo lepe črne oči žare nad voščenimi lici. Širok slamnik ima privezan na vrh rute, gumijaste copate dopolnijo delavno opremo, ki naj varuje njeno lepo nežno kožo pred pekočim soncem in prašnim ozračjem. Vkljub tej opremi se zgodi, da se kaka delavka sesede onemogla na kup peska. Roke so postale trde, hrapave, noge vkljub copatam kažejo sledove ran, ki so jih povzročili apno, cement, prah...

Plača je majhna, 35 do 40 bant na dan (še dva ameriška dolarja ne), mnogo manjša od minimalne predpisane plače za delavce, ker one so le ženske. Če dobijo 60 bant (\$3) na dan, je to zanje posebna nagrada za spretnost pri enoličnem delu ali za dolgo vrsto let službe.

Nesreča! Sredi vrveža delavcev in ropota strojev, se začuje klic: „Hitro na pomoč!“ Na delavko Inoj je padel železen steber! Phin čuje ime ponesrečene tovarišice iz njene vasi. Ponoči Inoj leži poleg nje v baraki za delavke. Kar stisne jo pri srcu, ko hiti k ponesrečeni tovarišici. A Inoj ima zmečkano nogo. Kost je gotovo zlomljena! Pokličejo delovodjo in jo hitro odpeljejo v bolnico. Nogo ji bodo dali v mavec, a dekle ne bo ostala v bolnici, to bi bilo predrago! Prinesejo jo nazaj v barako, kjer bo ležala več tednov na slamnici pod nizko, vročo ploščeno streho. Nobenega zavarovanja ali socialne pomoči, te delavke so samo dnevničarke!

Kako so prišle sem? Hčeram revnih, pogosto številnih kmečkih družin je težko ali nemogoče najti delo v domači vasi; prestolica ali večja mesta budijo up za delo in zaslužek in tako pomagajo staršem in številni družini. Ob prvem gradbišču so se ustavile in povprašale po delu. Sprejeli so ju: delo bo od osmih zjutraj do šestih zvečer z odmorom opoldne, da pojedjo skledo riža.

Velika nevarnost za ta mlada dekleta in žene je ne samo težaško delo, ampak tudi delavci, njihovi tovariši pri delu. Marsikateri, odtrgani od svoje družine ali tudi brezdomci, iščejo le zabave in užitka pri ubogih kmečkih dekličih brez izkušnje, izobrazbe, brez pomoči. A gorje, če

katera podleže skušnjavi! Posledjice so težke: (izgubi delo, zaslužek in ostane sama, ali z otrokom, na cesti brez pomoči. Ob cesti sede in beračijo taka dekleta, dokler ne naberejo dovolj za vozni listek nazaj v domačo vas. In potem?

Phin dela že več mesecev na tej zgrodbi, a kako malo zasluži in kako malo more poslati svoji potrebni družini! Vsakih 14 dni dobi 400 bant (okrog \$ 20). Več kot polovico mora dati podjetniku za hrano in borno stanovanje. Kar ostane, je za njene največje osebne potrebe in za njeno družino. Kako rada bi si kupila „jean's“ hlače, ki so tako v modi, da bi jih nosila, ko bo šla obiskat domačo vas. A take hlače so drage, kako spraviti skupaj toliko denarja?

Nekega poznega popoldneva, ko je hodila po mestu, je Phin opazila v veži kino dvorane tovarišico iz njene vasi, ki je odšla „za kruhom“ ali za rižem malo pred njo. Njen obraz zgleda svež pod plastmi pomad in rdečila, lasje ji visijo po zadnji modi, obleka čisto mestna: dekle nosi tiste sloveče „jean's“ hlače, ki si jih Phin tako želi, in elegantno ognjeno-rdečo bluzo, čevlje z visokimi petami. Na roki ji sloni debel tujec (Evropejec ali Američan) z rahlo osivelimi lasmi...

Phin pripoveduje, kako gara na stavbišču, a tovarišica se ji samo smeje! „Oh, Phin, kako si neumna! Stori kot jaz, saj je mnogo bolj prijetno. Imam denar, ne da bi se morala truditi zanj, lepe obleke in dosti lahko dam na stran, da bom zgradila strašem lepo novo hišo...“

Tisti večer Phin zamišljena sedi v svoji bedni baraki in gleda svojo tovarišico Inoj. Noga se ji še ni pozdravila. Po vseh štirih se vlačijo po razpokanem podu... Kako se ji smili, smili... Potem Phin misli na dekle v rdeči srajci s porogljivim nasmehom. Njene misli gredo od drobnega potrpežljivega obraza na slamnici do smešno našminkane punce, ki jo je popoldne srečala. Stavi se ji VPRAŠANJE:

„Za ubogo kmečko dekle kot sem jaz in moje tovarišice torej ni druge rešitve kot mešati pesek, nositi opeko, ali pa se predati in postati predmet uživanja?“

Kdo more dati ODGOVOR temu tajskemu dekletu (in toliko drugim), vpraša na koncu tega članka simpatična, dobrosrčna tajska pisateljica.

To sem privedila po članku v tajskem časopisu.

Odgovor na pereče vprašanje, ki si ga je zastavila Phin:

Saj ga imamo, vemo zanj, verujemo vanj! Pravi pristni učinkoviti odgovor je v evangeliju, blagovesti Jezusa Kristusa, v nauku njegove Cerkve, CERKVE V SEDANJEM SVETU, ki pozna probleme in jih hoče in želi rešiti. A rešitev zavisi od dobre volje vsakega izmed nas, zase in za druge.

Nas, redovnice, misijonarke, sveti oče še posebno vzpodbuja in vabi, naj gremo med najbolj potrebne, osamljene, pohabljene, nezaželjene. Naj jih ljubimo z ljubeznijo Jezusa Kristusa, zanje molimo, se zanje žrtvujemo do smrti, kot naša sloveča MISIJONARKA LUBEZNI Mati

Ljubezniva sestra Cecilija je prišla na obisk v Regina Coeli v Chiangmaju, kjer deluje s. F. Novak. Je ustanoviteljica karijanske gorske redovne družine pod vodstvom misijonarjev. Že sedem sester domačink je napravilo obljube. Misijonarjem v hribih so v veliko pomoč. (Poroča s. Frančiška Novak O.S.U.)

Terezija, kot toliko drugih nepoznanih, neslovečih redovnih sester po vsem svetu.

Še druga misel se mi vzbuja:

Mnoge sestre redovnice, misjonarke in druge se pridno STARAMO. Od šestdesetih lezemo v sedemdesete in ko tudi te bolj ali manj mučno zaključimo, se jih le malo more ponašati s telesnimi in duševnimi močmi, ki so potrebne za nadaljnje aktivno apostolsko delo. A molitev, želja, žeja po novih redovnih, misijonskih poklicih mora biti toliko bolj živa, aktivna v nas!

„Polja se bele za žetev“, posebno še na širnih, suhih ali poplavljenih poljih in njivah „tretjega sveta v razvoju“.

Pošlji, Gospod, delavcev in delavk na Tvojo žetev, da bodo prinesli v duhu Tvojega Evangelija, po prizadevanju Tvoje Cerkve, odgovor in rešitev usmiljenja vrednim žrtvam prostitucije in drugih družabnih ran in še prav posebno tudi ubogim žrtvam prisiljenega dela in družabnih krivic, kot sta delavki Ph'in in Inoj, ki željno čakata na odgovor.

NA MADAGASKAR IN V AFRIKO

L.L.C.M.

OSEM TOMAŽINOVIH CERKVA, PRI RADKU RUDEŽU V KATONDWE

Naslednje dni sem v kratkem času doživel vseh osem cerkva, ki jih je v nekaj letih svojega delovanja v Zambiji zgradil p. Lovro Tomažin. Potem ko sem imel v soboto 11. oktobra cel dan določen za počitek, sem v nedeljo, 12. oktobra dopoldne pri dveh Tomažinovih nedeljskih mašah spoznal pobožnost njegovih vernikov.

Zjutraj me je on sam prišel iskat v noviciat okrog sedmih, ko sem kajpada že odmaševal. Peljal me je v okraj **Kamanga**, kjer je za tamkajšnje vernike komaj leto poprej sezidal lepo cerkveno stavbo, zidano v obliki šotora in znotraj lepo poslikano. Cerkev je zgradil ob robu novonastajajočega naselja, kjer so revne hišice govorile o siromašnih življenjskih pogojih prebivalcev. H cerkvi so že začele prihajati skupine praznično oblečenih vernikov in veliko nasmejanih otrok. V tem Tomažin ugotovi, da ni prinesel s seboj nekaterih stvari, in odhiti s poltovornjakom nazaj v Chelston, mene pa pusti samega. Spravim se k filmanju okolice in slikovite cerkve, potem se pa umaknem ob stran cerkve in opazujem prihajajoče božje ljudstvo. A Tomažin je kar hitro nazaj. Popelje me v zakristijo, kjer se umaknem k vratom, ki vodijo v cerkev, kajti v drugem koncu prostora se je Tomažin pripravil za spovedovanje. Kakih dvajset minut je razlival milosti iz studenca miru, potem se pa pripravil za maševanje. Približalo se je tudi kakih osem, v živo-

Cerkev v Kamangi: V ospredju pod oboki je glavni vhod, na levo ob strani je zakristija. Zdaj je ob cerkvi postavljen tudi preprosti zvonik in na vrhu cerkve v sredi kraljuje križ.

Pogled na oltar v cerkvi v Kamangi. Podobno kot je barvno poslikana čelna stran, tako so slikane vse stene.

barvne obleke oblečenih ministrantov in vsi skupaj so šli pred oltar. Že nekaj preje so v cerkvi začeli prepevati živahne, razgibane verske pesmi, večglasno in lepo. Tudi jaz sem stopil v svetišče in zagledal cerkveni prostor povsem napolnjen. Spredaj bolj vodilni mladi pevci, ki jim je dirigiral petje učitelj, ob strani pri oknih glavica pri glavici samih otrok, vse po cerkvi pa bolj odrasli, ženske in moški. Vsa služba božja se je obhajala prav lepo, v iskreni pobožnosti tako malih kot starejših. Pri raznih molitvah odgovarjajo vsi v cerkvi naglas, bralci berejo berila, vmes vsa cerkev poje, podprta od pevskega zbora. Mašnik je med peto mašo kratko pridigal, kajpada v njih domačem jeziku, gotove mašne dele lepo pel s svojim globokim baritonom in vse ljudstvo je odpevalo. K svetemu obhajilu je pristopilo mnogo ljudi, zlasti mladine in ženstva. Nisem si upal kaj bolj motiti pobožnosti s filmanjem in sem kratek časek posnel lepo petje in vzorno vedenje množice. Prav hitro sem pa opazil neko pomanjkljivost te nove cerkve: Je bila že zdaj premajhna, daleč premajhna bo pač že v bližnji bodočnosti...

Po maši so se ljudje usuli iz cerkve in se razpršili po senčni verandi okrog cerkve in po dvorišču pred cerkvijo, malo pokramljali, potem pa spet odhajali na svoje domove. P. Tomažin se ni mogel med njimi kaj dalj časa zamuditi, kajti moral je pohiteti domov v središče župnije, kjer bo imel v župni cerkvi glavno nedeljsko mašo.

Ko sva z avtomobilom kar brž prišla tja, sem opazil, kako so se od vseh strani zgrinjali ljudje, cele družine, oče, mati in kopica otrok različne starosti. Ko vstopim v cerkev, je bila že vsa napolnjena, vsaj vse klopi, ki jih je pa v cerkvi zelo veliko, gotovo za več sto sedečih. Cerkev je namreč zelo

prostorna in je bilo zato vsaj za stoječe še vedno precej prostora v ozadju in ob desni strani. Postavil sem se s filmsko kamero previdno čisto zadaj, da ne bi ljudi motil. Tik pred menoj so bile klopi zasedene po samih moških; imel sem vtis, da je bilo med njimi večina katehumenov. Med drugim mi je vzbujal pozornost lepo oblečeni intelektualec, ki je pridno prebiral svoj molitvenik, v kolikor ni odgovarjal mašniku ali poslušal božjo besedo. V ospredju pred oltarjem, h kateremu je bil Tomažin že pristopil, je prepeval mešani pevski zbor. Med peto mašo je kajpada misijonar spet pridigal. Ko so k darovanju iz ozadja svetišča prinašali darove, jih je z ritmičnimi gibi spremljala kita uniformiranih članic pevskega zbora. Opazil sem, da je šlo k obhajilu razmema malo vernikov, v primeri z onimi v Kamangi. Tudi ni pred ali med sveto mašo nobeden spovedoval, saj si tega duhovniki in verniki v misijonih na splošno ne morejo privoščiti. P. Tomažin sam je preje maševal v Kamangi in komaj prišel pravočasno za mašo v Chelstonu, p. Janez Mlakar, njegov sodelavec, je pa najprej maševal na podružnici v Chaindi, kjer so imeli po maši tudi volitve cerkvenega odbora, nato je pa imel iti 30 km daleč na neko farmo za mašo tamkajšnjim ljudem, tako da ni bilo nobenega za spovedovanje. Po maši sem se prvi umaknil iz cerkve, da sem opazoval in filmal ljudi, ki so iz nje prihajali; šele sedaj se je videlo, koliko jih je bilo in kako skrbno so bili oblečeni v čast božjo na nedeljskem evharističnem slavju.

Pater Tomažin je imel še nekaj opraviti z ljudmi, potem se je pa v kuhinji spravil na pripravo kosila za naju dva. Pri tem mu je zelo prav prišel prešič, ki mu ga je prejšnji teden brat Rovtar dostavil iz Kabwe. Pripravil je zeleno solato, pa nekaj segedin golaža, ki je ostal od prejšnjega dne. Med tem njegovim delom sta ga zmotila dva jezuitska novinca, ki sta po maši prišla, da bi

Pred cerkvijo v Kamangi po maši; ljudje se razhajajo.

z njim malo pokramljala, a ju je moral odsloviti, če je hotel pravočasno pripraviti kaj za pod zob, kajti on je imel kmalu popoldne še drugo obveznost. Ko sva pospravila lepo pečeno svinjino in ostalo, me je Lovro odpeljal v nočVICIJAT, on sam pa je potem takoj odšel drugam, kjer je imel, skupaj s p. Grošljem, pri Marijinem bodočem svetišču sestanek zastopnikov in zastopnic Marijinih družb škofije radi realizacije gradnje in organizacije romarskega Marijinega svetišča v Lusaki, za katerega je zadolžen od škofije prav p. Lovro Tomažin.

Ko sta oba misijonarja tamkaj končala, sta spet prišla okrog pol petih popoldne pome. Peljala sta me h cerkvi in župniji sv. Ignacija v središču mesta, kjer je tedaj župnikoval o. Jože Kokalj, kateri je bil pa, kakor že povedano, na dopustu v domovini. Za p. Rudežem, ki je bil že preje več let v Zambiji, je bil on prvi v vrsti slovenskih jezuitov, ki so se po vojni odločili, da bodo v Zambiji nadaljevali, kar so njihovi sobratje pred več kot 50 leti začeli v Inidiji.

P. Jože Kokalj S.J. se je rodil 25. februarja 1929 v Ljubljani, kjer je tudi napravil gimnazijo. Kot dijak je bil član jezuitske dijaške Marijine kongregacije pri sv. Jožefu, ki je imela tudi misijonski odsek, in tam pa ob novoustanovljeni Slovenski misijonski djaški zvezi črpal prvo spoznanje in ljubezen do misijonov. Usodnega maja 1945 se je z očetom umaknil iz domovine, a so ju partizani zajeli in oba vrnil. Decembra istega leta je mladi Kokalj vstopil k jezuitom in julija 1956 prejel mašniško posvečenje. Nato je nekaj let deloval kot kaplan v Brezjah pri Mariboru, v začetku leta 1967 je pa že odpotoval v Zambijo. Tam so mu isto leto že zaupali župnijo Matero v Lusaki, kjer se je poleg vsega dušnopastirskega dela vrgel tudi na gradnjo velike cerkve, dvorane sv. Kizita in še marsikaj drugega. Sezidal je tudi cerkev sv. Kizita v drugem področju župnije. V Materu je deloval deset let. V tem času je šel dvakrat v domovino, kjer je mlade sobrate zainteresiral za delo v Zambiji in imel pri tem lepe uspehe, saj je za njim odšlo v Zambijo misijonarit že pol ducata sbratov in več laičnih misijonark. Na svojem prvem dopustu je obiskal tudi Baragovo misijonišče v Argentini, kjer se je zadržal kak teden dni in se je z ustanoviteljema in voditeljema nekdanje Slovenske misijonske dijaške zveze Sodjem in Lenčkom razgovarjal o slovenskem misijonskem delu. Ko se je po drugem dopustu vrnil v Zambijo, ga je čakal nov, tudi važen delokrog: vodstvo mestne župnije sv. Ignacija v središču mesta Lusaka, ki povezuje takorekoč „smetano“ lusaške črne katoliške inteligence. Tu ga je želel obiskovalec najti, a je bil misijonar prav tedaj, po že tretji petletki delovanja v Zambiji, na dopustu v domovini, kjer se je zadržal več kot je predvideval, kajti prav tedaj je prišel v Slovenijo na obisk tudi jezuitski provincial zambijske province in naš misijonar mu je bil dragocen spremljevalec in tolmač. Ne dolgo po povratku s tretjega dopusta, ko je bil spet ves v delu na fari, ga je doletelo imenovanje za provinciala slovenskih jezuitov in je moral zapustiti ljubljeno Zambijo, v kateri je pustil globoke brazde in obilne sadove svojega modernega misijonskega dejstvomjanja.

Misijonar Kokalj je tudi odličen misijonski pisatelj. Že leta 1964 je v domovini izdal svojo prvo misijonsko knjigo „Kraljica dveh svetov“ o Marijini vlogi v misijonstvu, ki je isto leto tamkaj izšla še v drugi izdaji, dočim jo je v tretji izdaji, bogato ilustrirano, izdalo Baragovo misijonišče v Buenos

Áiresu leta 1967, ko je bil misijonar, ki je tretji izdaji napisal uvod, že na misijonskem polju v Zambiji. Drugi dve knjigi, ki pa prikazujeta v pestrem slogu in z veliko toplino njegovo misijonsko deželo Zambijo, je o. Kokalj napisal in izdal v času svojega drugega in tretjega obiska domovine: „Iz sončne Zambije I.“ in „Iz sončne Zambije II.“

Po tej sončni Zambiji je tisto sončno popoldne peljal torej o. Tomažin obiskovalca pogledat vsaj župnijsko cerkev sv. Ignacija, zadnji zambijski delokrog o. Kokalja. Kar samo pred cerkvijo in samostanom zraven sva obstala. Oboje je zidano z rdečo opeko in estetsko zelo zadovoljivo. V samostanu ob cerkvi živi močna jezuitska komuniteta, ki jo sestavljajo razni profesorji in pastoralni organizatorji, ki so na vodstvenem delu v škofiji Lusaka. Ker je v nedeljo popoldne cerkev zaprta, mi pa nismo imeli tedaj dovolj časa, da bi še nadlegovali jezuite z našim obiskom, zato notranjosti cerkve nisem videl, ampak vse skupaj le filmal s Tomažinovo razlago, nato smo se pa podali naprej, in sicer k šolskim bratom maristom, da se tam v hišici prof. Mlakar spet zberemo na srečanje in kramljanje.

Ko pridemo tja, najdemo na mizi izvode glasila slovenskih zambijskih misijonarjev, ki je z njim začel že o. Kokalj, to številko je pa uredil, radi njegove odsotnosti, o. Jože Grošelj. V lističu, v katerem poročajo ne le jezuitski misijonarji, ampak tudi minoriti in laične moči in ki ga pošiljajo po vsem svetu prijateljem in dobrotnikom, sem na prvih straneh našel zapis, da jih pride obiskat urednik „Katoliških misijonov“, na zadnjih pa, da je že srečno dospel, a da bo list o njegovem obiskovanju poročal več v naslednji številki.

Ko so se drugi misijonarji še zbirali, sem porabil priložnost in povabil prof. Mlakar na filmanje in jo prosil tudi za intervju. K prvemu je privolila, sicer nerada, in je pri tem povabila k sebi za družbo ljubeznivi pasji par, ki čuva obe stanovalki v tej hiši za laične misijonarke. Glede intervjuja sva se pa dogovorila za kak kasnejši čas, kajti tedaj je bila zaposlena s pripravo večerje. Med tem so se že zbrali vsi misijonarji: njen brat Janez, Stanko Rozman z Gerovcem in Mujdrica, dočim smo trije, Tomažin, Grošelj in jaz že preje prišli. Skrbno pripravljena večerja v odlični družbi misijonarjev in misijonark nam je odlično teknila in dvignila razpoloženje za prijateljsko kramljanje, pri čemer sem bil jaz le bolj poslušalec, saj sem pred vsem hotel čim bolj spoznati misijonarje in njihovo življenje ter delovanje. Po večerji me je prijazen Kristinin brat Janez odpeljal nazaj v novicijat, kjer sem se kar brž spravil h počitku, saj naslednji dan je bilo treba zelo zgodaj vstati.

Če sem prejšnji dan, v nedeljo, doživel pri službi božji dve Tomažinovi cerkvi in cerkveni občini, me je pa naslednji dan čakalo doživetje še pet drugih cerkvenih stavb, ki jih je on postavil v začetku svojega misijonskega delovanja v Zambiji, ko je bil na delu v najbolj vročem delu Zambije, v dolini Katondwe. Tja me je namreč mislil peljati na le na ogled teh njegovih stvaritev, ampak pred vsem tudi na obisk misijonarja Radkota Rudeža, s katerim sem bil še najdalje v stikih, ki ga pa še nisem imel prilike srečati.

V ponedeljek, še v popolni temi zjutraj ob 8 vstanem in se opravi. Ob 4. uri je že zatrobil tam zunaj na cesti pred novicijatom s svojim avtom o. Tomažin. Kakor sva se dogovorila, pograbim svojo torbo in grem odpirat dvoriščna vrata s ključem, ki so mi ga v ta namen prejšnji večer dali. A ključ mi vrat ne odpre. Kaj storiti? Tedaj pa pride za menoj po dvorišču novicijata rektor, ki sem ga verjetno zbudil s svojim poizkušanjem odpiranja vrat, pa

V takile vasi ob poti proti Katondwe je spremljevalec odložil stvari za gradnjo lesene hiše svoji družini. . .

mi pravi, da vrata, ki sem jih skušal odpreti, sploh niso zaklenjena, ampak vedno odprta, pač pa da so še naprej, bolj ob cesti druga zaklenjena vrata in za ta so mi dali ključ. . .

No, malo omešil sem se, a problem je bil rešen. Stopim skozi odprta vrata k onim drugim ob cesti, jih z lahkoto s ključem odprem, ko že vidim Tomažina tam ob poltovornjaku in ga pozdravim. Opazim, da je bil s Tomažinom spremljevalec črnc, ki mi ga Tomažin predstavi kot gradbenega mojstra, ki sodeluje pri vseh njegovih gradnjah; mene Tomažin povabi spredaj, dočim gradbenik sede zadaj na odprtem delu voza, kajti mora čuvati stavbno gradivo, ki ga je bil naložil, ker gre v kraj blizu Katondwe, kjer za svojo družino, ki tam živi, postavlja zidano hišico. O tem sodelavcu mi je p. Tomažin že preje pravil, da je neprecenljive vrednosti zanj in za njegove gradnje, ker je vesten, sposoben, poznavajoč svojo stroko, in zvest, vsekakor vrline, ki jih ni vedno najti. . .

Noč je bila kar hladna in oni zadaj na odprtem je moral biti močno zavit, dočim sva se midva spredaj dobro počutila. Že smo drčali po avtomobilski cesti zunaj Lusake. Z misijonarjem izrabiva čas in v tihoti meditirava, potem pa moliva skupaj rožni venec. Misijonarji imamo privilegij, da namesto brevirja zmolijo tri rožne vence, kadar so razlogi za spremembo. No, jaz sem sicer že doma zmolil skoraj celotni brevir, pa sem prav tako z veseljem spremljal Tomažina pri molitvi treh rožnih vencev, saj sem vedel, da mi ne bo škodilo, ampak koristilo. . . Ob tem je ob 6. uri sonce že vzšlo. Kako uro kasneje smo zavili na drugo cesto, ki vodi v Katondwe. Tudi ta je bila asfaltirana; obe so gradili Jugoslovani. Ta druga cesta je vodila ob reki Laungwa

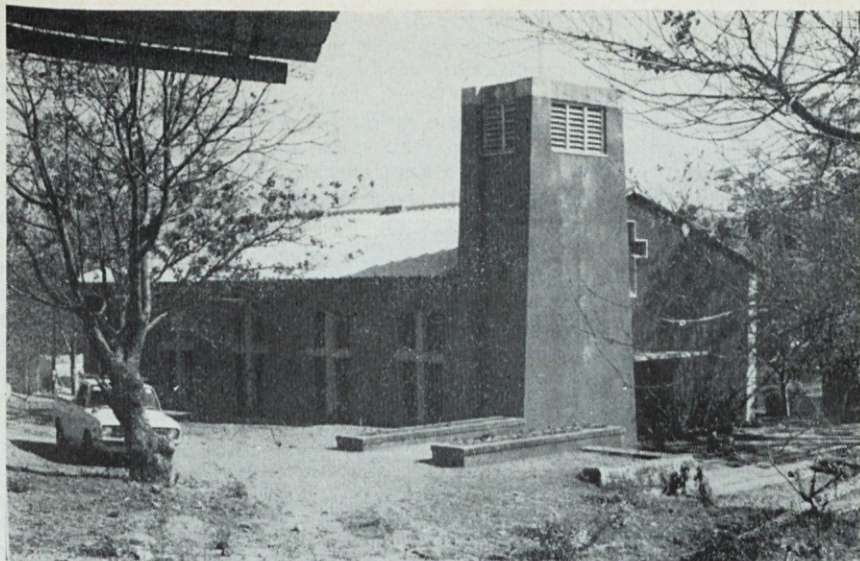
in tako je bila pot še bolj zanimiva. V neki sila primitivni vasi malo stran od ceste sva pustila gradbenika, ki je preje zložil s poltovornjaka svoje stvari, in odhitela naprej.

Kmalu nato sem že doživel prvo od cerkvic, ki jih je v dolini Katondwe zgradil p. Lovro. Nad cesto se dviga grič in po poljski poti sva se povzpela na vrh, kjer stoji preprosta, a trdno zidana cerkvena stavba Sv. Družine v kraju **Chirine**. Sestopila sva in Tomažin je spet pognal. Prideva v kraj Kapoche, kjer je misijonar o. Rudež leta in leta bival in deloval sam. Obširno misijonsko področje je bilo pred leti samostojna župnija z dvema misijonarjema, kjer so delovali poljski misijonarji. Zato je tam enonadstropna hiša, ki še vedno služi svojemu namenu, pred njo je pa stala dokaj velika cerkev, ki je pa zdaj le še podrtija, kajti izpodjedli so jo termiti. Namesto nje je p. Tomažin na tem kraju, ki je zdaj le podružnica Katondweja, v času svojega župnikovanja zgradil prav lepo novo cerkvico, ki stoji kakih 150 m pred obema prejšnjima poslopjema. Pri tej gradnji mu je na posredovanje in z sodelovanjem župnika Toneta škulja, ki je tedaj delal pri sv. Jožefu v Pompejih v Lanusu, zelo pomagal finančno pokojni škof iz Lomas de Zamora (kamor spada cerkveno tudi Lanus) Aleksander Schell, ki je bil pri argentinski škofijski konferenci zadolžen za misijonstvo. Cerkev je blagoslovljena na čast Mariji, Kraljici miru. Tedaj je hodil ob sobotah in nedeljah iz Katondwe opravljat službo božjo v ta kraj in v cerkev misijonar o. Rudež, ki ga bova še isti dan obiskala.

Pa nisva šla takoj v središče tega misijonskega področja, v Katondwe, ampak me je o. Tomažin peljal mimo Katondweja najprej v kraj **Feire**, čisto na meji treh držav: Zambije, Zimbabwe in Mozambika. Ta kraj je bil nekdaj

Ribiči na bregu dveh skupaj se zlivajočih rek v kraju Feire, Zambesi in Luangwe.
P. Tomažin stopa k njim, da malo pokramlja z njimi...

Cerkev v Feire, ki jo je tudi zgradil o. Tomažin.

portugalska kolonija. Mesto leži na pobočju reke Luangwe, ob nje izteku v Zambezi, kjer obe v medsebojnem objemu izgledata kot kako veliko jezero. Tu je sedež guvernerja, policije in drugih uradov raznih provincialnih oblasti. Prav na lepem kraju hriba leži nova, velika lepa cerkev z zvonikom, grajena po načrtih nekega anglikanskega arhitekta, ki je poleg tega daroval za cerkev mašni kelih in še marsikaj. Ta cerkev je bila zadnja Tomažinova gradnja v dolini Katondwe; pri vhodu na cerkveni dvor je vzdana velika spominska plošča, ki pove, da je škof Millingo to cerkev blagoslovil leta 1973 v čast Sv. Trojici, imajoč pred očmi trojno mejó, na kateri stoji. Za cerkev leži za glavnim oltarjem pripravljena tudi velika slikana oltarna podoba, ki pa še ni obešena na določeno mesto. Nekaj posebnega je v tej cerkvi namestitev tabernaklja, ki je vzdan kar v prednjo oltarno ploščo. Pod cerkvijo na pobočju hriba mi je o. Tomažin pokazal lepo hišico katehista in njegove družine, ki je obenem tudi čuvar cerkve in zakristan. Kmalu sva se mogla z njim in z njegovimi pozdraviti, ko so se približali, da se srečajo s priljubljenim bivšim župnikom. Katehist in njegova žena sta dobro usposobljena za apostolat in sta se oba udeleževala katehističnega tečaja. Tudi to cerkev in v njej službo božjo ter vse dušno pastirstvo v Feire oskrbuje tako delavni p. Rudež.

Sonce je prilezlo že precej visoko nad glave in p. Tomažin bi rad, da bi do kosila prispela v Katondwe. Spustila sva se torej z avtomobilom po cesti nizdol in prišla do kraja, kjer se obe veliki reki zlivata skupaj. Gladina reke je v soncu tako bliščala, da skoraj ni bilo mogoče gledati v tisto smer. Vel je pa tamkaj prav prijeten veter, ki ga pa ribiči, ki se ob svojih čolnih čakali ob obrežju, niso bili nič kaj veseli, kajti, kakor so potožili p. Tomažinu, je lov slab radi tega vetra.

Nisva se dolgo zadrževala na tem prijetnem kraju, ampak jo ubrala proti Katondwe nazaj. Na cesti so naju kontrole proti tce tce muham nekajkrat ustavile in pregledale ter desinficirale vozilo zunaj in znotraj. Z glavne ceste sva zavila na prašno pot in prišla do še ene cerkve, ki jo je zgradil o. Tomažin v kraju **Jaueiro**, posvečeno ugandskim mučencem. Ko sva ob cerkvi izstopila je Tomažin najprej stopil k možu in ženi, ki sta sedela v senci drevesa pred svojo hišo tam za cerkvijo: Katehist z ženo. Oba sta naju spoštljivo pozdravila. Lovro mi je pravil, da sta dala že tri svoje otroke študirat: eden je na univerzi, druga je bolničarka, tretji še v gimnaziji; ob njiu sva pa videla še dva mala otroke, ki sta tudi njuna. Katehist nama je odprl cerkev, da sva obiskala tudi notranjost. Malo pomoliva, jaz tudi slikam in filmam, nato pa stopiva venkaj, da se posloviva in greva naprej. A pred cerkvijo je že čakalo nekaj kandidatov, da ju vzameva s seboj: dekle s težko vrečo na glavi in fantje, ki gredo menda v isto smer kot midva. Seveda, tam ni javnih prometnih sredstev, zato pa skušajo prebivalci izrabiti vsako možnost za prevoz, in za o. Tomažina vedo, da jim je ne bo odrekel. In res ni, ampak jih je vse povabil zadaj na vozilo. Blizu glavne ceste so pa vsi izstopili in midva nadaljujeva pot do ceste. Tam je bilo spet treba pod kontrolo proti tse tse muham; vojak je imel poleg takozvanega sprita v roki še nekako mrežo za lovljenje metuljev in je z njo lovil muhe, ki jih je zalotil v kakem vozilu. Na tem križišču je pa dobrega misijonarja prosila mlada, a obilna žena, ki je imela tudi precej stvari s seboj, da jo sprejme na vozilo, češ da mora k možu v bolnišnico v Katondwe, kamor midva greva; kajpada je tudi ženo vzel na voz.

Vozili smo se še kakih 30 km in končno prišli do zaželjenega kraja **Katondwe**, kjer so jezuiti iz poljske province pred desetletji organizirali cvetoči misijon na višini. Najprej Tomažin zapelje k bolnišnici, kjer izstopi hvaležna žena, sam pa tudi pokliče sestro prednico in ji odda pismo br. Dilberja, ki prosi, da bi mu prednica takoj odgovorila. Tako sva na odgovor malo počakala in sem se mogel malo razgledati. Na lepo oskrbovanem zemljišču sem opazil kar čedne stavbe tu in tam. Njega dni so bile tu štiri redovne skupnosti, tri belih misijonark in ena sester domačink. Zdaj so tu le poljske misijonarke, katerih ena je celo zdravnica. Imajo pa tudi že lepo število domačih sester iste družbe, o katerih mi je o. Tomažin pripomnil, da so prav tako sposobne in duhovno trdne kakor misijonarke. Peljeva se naprej mimo še več stavb po griču. Menda so preje te stavbe služile za gimnazijske razrede, ker je vzdrževal misijon tudi srednje šolo, katero je pa domača oblast poddržavila in jo prenesla v dolino, v nova prostornejša poslopja, dočim je ostal ravnatelj še vedno poljski jezuit, ki se vozi tja iz Katondwe.

Prideva na vrh griča in odpre se nama pogled na zelo lepo cerkev zanimive arhitektonike, grajeno z rdečo opeko. Ob cerkvi, kakih 100 m bolj spodaj je enonadstropna misijonska hiša, pred katero takoj opaziva sedečega našega p. Radkota Rudeža, ki naju je menda že pričakoval. S tem zambijskim jezuitom si pač od vseh njih najdalje časa dopisujem, zato sva se pa kar viharno objela. Visokorasel, tedaj kakih 55 let stari misijonar z zanj značilno „baretko“, francosko čepico na glavi, me je bil iskreno vesel, jaz pa njega še bolj. Naj ga malo predstavim tudi bralcem „Katoliških misijonov“.

P. Radko Rudež je bil rojen 31. januarja 1922 na Goriškem. Kot škofijski blagoslovec je prejel mašniško posvečenje 28. junija 1946. Na primorskem ima brata duhovnika. 21. januarja je zaprosil v Zagrebu za vstop v

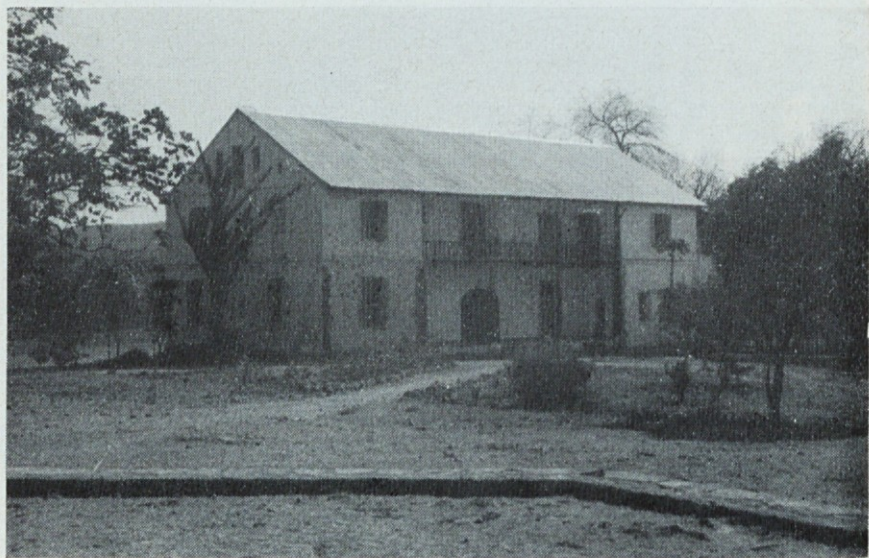

Cerkev v Janeiro, za njo katehistova hišica, ob njej poltovornjak. Spodaj p. Tomažin v notranjosti cerkve.

P. Radko Rudež (desni) skupaj s p. Stankom Rozmanom — pred kakimi 20 leti...; Slikana sta ob stari cerkvi v Matero. Tedaj je bil p. Rudež že deset let v Zambiji, p. Rozman pa še bogoslovec. — Spodaj jezuitska misijonska hiša v Katondwe.

Cerkev v Katondwe, ki so jo zgradili poljski jezuiti. Spodaj notranjost in oltar, pri katerem sem čoživel lepo misijonsko mašo s p. Tomažinom in p. Rudežem.

jezuitsko družbo. Leta 1958 je prišel kot jezuit v Zambijo. Deloval je v Kapoche, kot smo mimogrede že omenjali, nekaj časa tudi v župniji Matero v Lusaki, kjer sta skupaj orala z o. Kokaljem, leta 1967 pa ga spet najdemo v Kapoche. Od tam je bil nastavljen v župnijo Chelston, kjer je župnikoval tri leta in v tem času zgradil na podeželju tri cerkve. Nato je šel za leto dni na oddih v domovino. Februarja 1975 je bil spet v Chelstonu, to pot kot sodelavec p. Tomažina. Leto dni za tem je pa prispel v središče župnije Katondwe, kjer sem ga jaz tedaj našel. Njegov delokrog je spet Kapoche, pa še vse druge zunanje misijonske postaje v dolini tja do Feire na meji treh držav. A zdaj, ko to pišem, je pa že nekaj časa na misijonu Mumbwa, skupaj s p. Stankom Rozmanom, ves zavzet za evangelizacijo te obsežne župnije.

Ko smo čakali na kosilo, sva z Rudežem malo skupaj sedla na verandi prvega nadstropja s krasnim pogledom na slikovito cerkev pred nama in sva malo pokramljala. Misijonar mi je poudaril, da ga je samotarjenje v Kapoche, kjer je bil dolgo vrsto let čisto sam, zelo živčno ubilo, dasi je imel veliko dela, kajti je stalno obiskoval vasi in družine po kočah, sestavljal skrbno kartoteko katoličanov z vsemi podatki o prejemu zakramentov, se zelo posvečal petju, zlasti z mladino v ta namen pesmarico. Tudi zdaj, ko ni več v Kapoche, je tu v Katondwe prav za prav za vse podeželsko pastirovanje izven središča sam. Na misijonu je z njim še hišni superior Klaus, zelo zanimiv primer poklica: odšel je na dopust kot redovni brat, vrnil se pa kot duhovnik, zdaj je pa celo predstojnik misijona. Potem je v Katondwe še en poljski jezuit, ki je ravnatelj državne gimnazije v dolini, pa še en brat, po rodu Slovak, ki sem ga doživel tudi pri obedu in sem ga našel čisto kot kakega Slovenca.

Ker z Lovrom še nisva maševala, sva se v spremstvu p. Rudeža podala v cerkev, ki v notranjosti nima kake posebne lepote. Maševala sva po slovensko, in sicer mašo za širjenje vere, a tako, da je p. Tomažin, ki je bil glavni celebrant, sproti meni v razumevanje prestavljal iz angleščine spremenljive dele svete maše. Za uvod je misijonar spregovoril in podal nekaj globokih misli misijonske vsebine. Pa tudi p. Rudež je spregovoril, čeprav ni somaševal; v to se mu je ponudila prilika pri Pax tecum, ko smo si dajali poljub miru, pa se je obiskovalcu z nekaj toplimi besedami zahvalil za obisk. Ta maša je bila zame posebno lepo misijonsko doživetje.

Po duhovnem okrepčilu smo se podali k telesnemu, skupaj z bratom Slovakom. Kosilo je bilo v velikem kletnem prostoru Misijonske hiše, katerega je p. Tomažin za časa svojega župnikovanja predelal v obednico. Tomažinova podjetnost se sploh na tem misijonu opazi na vsak korak. P. Rudež mi je poln občudovanja navajal: Tomažin je hišo v celoti prenovil, namestil angleška stanišča s prhami, verande vse zaprl z mrežo proti komarjem in drugimi žuželkami, po vrtu zasadil drevorede pomarančnih in limoninih drevesc (ki so jih pa kasneje nadomestili s okrasnim grmičevjem), v cerkvi utrdil in popravil vsa okna, iz stolpiča nad streho pregnal netopirje, ki so vso cerkev onečaščevali, itd. Gospodarstvo misijona je postavil na trdne noge, kajti skupaj z bratom, ki ga tedaj na misijonu ni bilo več, je iz pripadajočega posestva mesečno pridobil več kot 5.000 dolarjev, saj so imeli tudi veliko domačih živali, nad 100 krav in podobnega... dočim je zdaj misijon finančno pasiven, da mu je treba od drugod pomagati...

Po kosilu je vročina bolj in bolj naraščala. Pravijo, da v poletnem času

Spominska kapelica na griču nad Katondwe.

doseže tudi 45% Celzija in da se niti ponoči ozračje ne ohladi, ker je dolina kot v neki kotanji. Zato sem zelo rad sledil blagohotnemu nasvetu, naj v sobi, ki so mi jo dali na razpolago, čeprav je sicer določena za škofa, kadar jih obišče, malo ležem, da bom mogel prenesti še drugi del potovanja nazaj grede. Ob 15 sem se dvignil, z aparati napravil še nekaj posnetkov, pa sva se morala že posloviti od p. Rudeža. S Tomažinom sva odrinila izpred misijonske hiše ob štirih popoldne, ne pa še z misijonskega področja, kajti z avtom me je peljal na pogled še tega in onega. Tako sva se kar z vozilom povzpela na strm, kakih 60 m visok hrib tik zraven misijona, vrhu katerega so misijonarji zgradili lepo spominsko kapelico, zraven pa hišico za opravljanje samotarskih duhovnih vaj. Z hriba je prelep pogled široko na okrog po dolini; v daljavi mi je p. Tomažin kazal tudi prvi portugalski misijon v deželi. Potem me je Tomažin peljal še k takozvanemu jezu sv. Jožefa, kjer izvira iz zemlje studenčnica, ki pa je zajezena, da more cel misijon z vsemi ustanovami napajati. In da more voda doseči tudi misijonsko hišo gori na hribu, so že pred Tomažinom namestili avtomatične vodne črpalke, ki poganjajo vodo po ceveh v višine. Ko je prišel o. Tomažin, so bile črpalke pokvarjene, a on jih je popravil in namestil še dve novi, tako da je lahko misijon brez skrbi v pogledu vode. Ko sva vozila po gozdni poti, sva naletela na drug poltovornjak, ki ga je vozila mlada črna sestra, katero je o. Tomažin dobro poznal kot malo dekletce; vesela sta se pozdravila in se marsikaj pomenila. Spremljala sta sestro dva dečka, ki sta šla z njo v gozd nabirat dračje za kuhinjo v fantovskem internatu, ki ga vzdržujejo sestre tudi za dekleta, kajpada za vsake posebej.

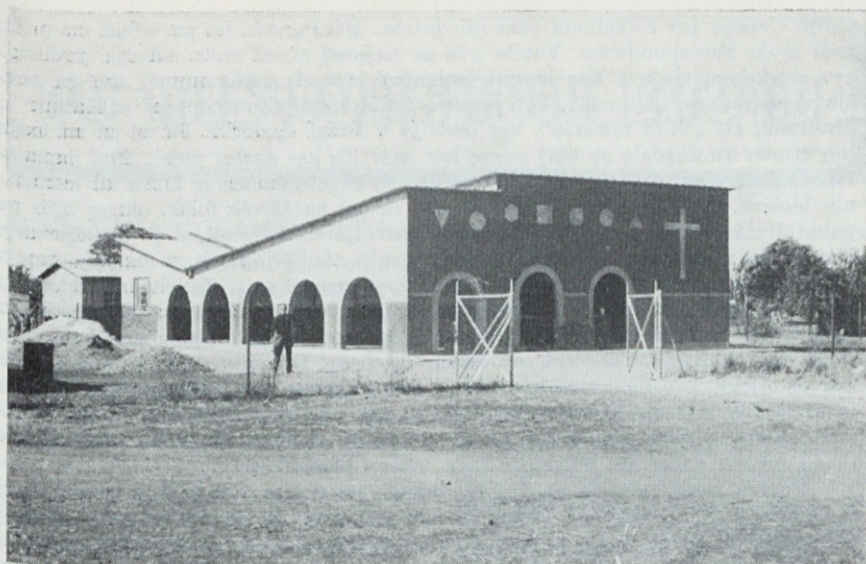
Že sva bila spet na asfaltirani cesti, zapuščajoč Katondwe. Pa sva se spet podala malo vstran. Tam blizu je namreč p. Lovro zgradil še eno cerkev in tudi to sem hotel videti in slikati. Cerkev, ki leži bolj v senčnem logu, je posvečena Srcu Jezusovemu, in sicer v kraju Mwavi. Kajpada sva izstopila le za par minut, kajti sonce se je že nagibalo k zatonu, čeprav ura še ni bila pozna. Med večerno vožnjo proti Lusaki je bilo časa za vse: za molitev in za razgovor. Dobri misijonar mi je razkril tudi marsikaj iz utrjevanja svojega poklica in iz osebnega duhovnega življenja, pa povedal mnogo o problematiki črnskih duhovniških poklicev in sploh iz življenja Cerkve v Zambiji. Med drugim je obujal spomine na druge dosedanje slovenske obiske v Zambiji k slovenskim misijonarjem: Najprej je prišel župnik Vinko Zaletel, potem jih je obiskal tedanji slovenski jezuitski provincial dr. Marjan Šef, dalje dobrotnik blejski župnik škoda, ki je za nekaj Tomažinoviha cerkva daroval zvonove, misijonska sodelavka iz domovine Boža Pleničar iz Ljubljane... zdaj jih pa jaz že tretji teden nadlegujem in jim kradem dragoceni čas...

Srečno, brez vsakega problema me je p. Tomažin že v trdi noči pripeljal nazaj v novicijjat, vendar je bila ura šele sedem zvečer, tako da sem mogel iti celo k večerji. Spánje potem se mi je po več sto km dolgi vožnji in po tolikih novih doživetjih še posebno priteglo. Naslednje jutro bom obiskal še eno Tomažinovo cerkev, na področju njegove župnije že tretjo, ki jo je sezidal kot chelstonski župnik.

Ob osmih zjutraj je moj prijatelj Lovro res že prišel pome, da me popelje v novi mestni okraj Chaindi kjer gradi to novo cerkev. Tako zgodaj je prišel, ker mora še isto dopoldne potem na sestanek škofijske komisije za sodelo-

Cerkev v Mwavi, ki jo je tudi zgradil p. Tomažin, ki stoji v senci pred njo.

Osmo po Tomažinu zgrajena cerkev v Chaindi (tedaj se je gradnja končavala); spodaj pred šolo, ki jo je Vincencijeva konferenca postavila za cerkvijo, otroci enega oddelka, učiteljica in p. Tomažin.

vanje Cerkve pri socialnem razvoju dežele. Mimogrede bo pa oddal na pošto tudi mojo korespondenco. Vozila sva se najprej skozi nova naselja prebivalcev srednjega sloja s kar lepimi, zidanimi hišami, malo naprej sva pa znašla v pravcatem „slumsu“, kot pravijo takim zasilnim naseljem v Kalkuti in Madrasu, ali „Villa miseria“, kot pravijo v Južni Ameriki. Pa so se mi bajte teh črncev tu zazdele še bolj revne kot sem jih kje doslej videl. Med bananovimi palmami in drugim nizkim drevjem so čepele kočice iz blata ali cementnih blokov, krite s slamo, druga zraven druge na tisoče hišic, okrog njih pa polno življenja. Že tedaj je bilo v tem naselju 8.000 ljudi, a je naseljevanje stalno. Tu se res živi v mizernih življenjskih okoliščinah in so naselja tam v Kizito fari na primer v primeri s tem kar gosposka... Za dušno pastirstvo v tem okraju je zadolžen p. Janez Mlakar, a o. Tomažina vsi poznajo in on pozdravlja na levo in desno. Ustavi avto pri eni izmed hišic in pozdravi črno ženo, ta mu pokaže na tleh na soncu ležečega bolnega sina. Tomažin sede zraven njega kar na avtogumo, ki je ležala poleg, mu potiplje temperaturo in kako žila bije, pa izreče nekaj toplih besed. Ko odpeljeva naprej, ga vprašam, zakaj bolnika izpostavijo na sonce, pa mi pojasni, da je tu taka navada in da menda sonce na bolnega črnca vpliva blagodejno...

Voziva skozi naselje naprej in naprej, pa prideva do njega konca, vsaj izgledalo je tako, kajti na lepem ni bilo več hišic ne drevja ne palm. Takoj pa zagledam novo, večjo zidano stavbo: cerkev za te uboge ljudi... Ni še povsem dodelana, zlasti notranjost še ne, in delavec še nekaj pleska zunaj nje. Pri vstopu v z žico ograjeni cerkveni prostor je postavljena zidana hišica za katehista; pred njo stoji večja njegova hčerka s čisto malim detetom v naročju; to je otrok njene matere, ki je pred kratkim umrla na porodu. Stopiva k vhodu v cerkev pod nekakimi arkadami pred njo, pa je zaprta, le skozi okna vidim notranjost. Tudi ob steni cerkvenega prostora je pokrit hodnik, v ozadju prostor za duhovnika in zakristijo. Za cerkvijo stoji iz pločevine grajena hišica, pred njo pa kopica otrok z večjo mlado žensko. To je farna šola tega naselja, ki jo vzdržuje Vincencijeva konferenca za tiste otroke, ki niso mogli biti sprejeti v državne šole. Dopoldne so šolske ure za eno skupino, popoldne za drugo. Dekle med njimi je pa učiteljica. Slikam ta drobiž skupaj z učiteljico in njih župnikom Tomažinom, pa greva naprej.

Po poti mi o. Tomažin razlaga, kako je po teh številnih naseljih organizirano versko življenje katoličanov po sistemu malih občestev. Pa to je že gradivo za članek posebej. Dejstvo je, da na teh malih občestvih sloni v glavnem vsa katoliška župnijska skupnost. Kjer ta občestva polno živé, je versko življenje razmeroma cvetoče in katehumenov vedno dovolj. Kjer občestva le životarijo iz tega ali onega razloga, životari tudi versko življenje ljudi in širjenje vere prav tako. Slovenski misijonarji vsaj v Lusaki se opirajo pri svojem delu na ta mala občestva. Tudi p. Tomažin. Kazal mi je zemljevid svojega obsežnega farnega področja, na katerem ima zaznamovanih kakih 30 občestev na raznih področjih fare. On mora vse to voditi in p. Mlakar na svojem odseku. Videl sem, da p. Tomažin ne gradi le cerkvenih stavb, ampak pred vsem duhovno stavbo krščanskih občestev, ki so kakor ožilje v telesu Kristusove Cerkve, po katerem se pretaka kri milosti, resnice in ljubezni Kristusove. P. Tomažin je pač srce, ki to kri poganja po tem široko razpredenem duhovnem telesu župnije Chelston v Lusaki.

(Sledi.)

PO MISIJSKEM SVETU

EKSPANZIJA MOHAMEDANSTVA.

Zaenkrat smo katoličani med verami še najbolj številni in tvorimo 18%, namreč med 4,4 milijardami 780 milijonov. Toda tako razmerje je bilo že pred 50 leti, ko je med 1.800 zemljanov bilo 322 milijonov katoličanov, t. j. 18%. Da smo vsaj to stanje zdržali, je zasluga velikega nataliteta latinske Amerike in črnske Afrike, kjer so tudi obilna spreobrnjenja.

Toda v teh 50 letih je še bolj hitro naraščalo število muslimanov, prvenstveno z visokim natalitetom, a tudi s spreobrnitvami k Mohamedovi veri, ki je manj zahtevna od krščanstva, dasi ima tudi težak predpis ramazana, ko od sončnega vzhoda do zahoda ne smejo nič jesti ne piti ne kaditi. Odpadov pa pri njih praktično sploh ni; so prenevarni.

Danes so muslimani na vseh krajih sveta in jih je več kot 600 milijonov. V 7 državah jih je več kot po 50 milijonov. V največjih državah sveta (Kini, Indiji, Sovjetski zvezi) so sicer manjšina, toda v ostalih 4 (Indoneziji, Bangladešu, Pakistanu in Nigeriji) odločujoča večina. Razen tega je povsem mohamedanska vsa severna Afrika in še države bližnjega vzhoda, kjer bogatijo z nafto, da lahko zidajo imenitne džamije, celo v Rimu.

Priznati je pa treba, da pri njih večina vero bolj upošteva kot pri nas.

Ako pojde razvoj tako naprej, bi nas leta 2.000 utegnili muslimani že dohiteti, ali celo prehiteti.

V PAKISTANU bi kmalu prišlo do atentata, ko je Janez Pavel II. spoto-

ma obiskal tudi to deželo. Mladega fanta, ki se je z bombo bližal papežu, je zaustavila nečakinja škofa Simona Pereira, ki ima svoj sedež v Islamabadu. Predsednik Zia ul Hak je temu dekletu Margareti Pereira podelil visoko državno odlikovanje, ker je skoraj gotovo rešila življenje papežu.

V JUŽNI AFRIKI je od srede sedemnajstega stoletja rasno diskriminacijo podpirala Holandska reformirana cerkev. To svojo držo podpirajo s teološkimi argumenti, češ beli pripadniki te cerkve so „izvoljeni narod“, zato ima ne le pravico, ampak celo dolžnost vladati nad „pogansko maso“. Tako sta skoraj 300 let vera in politika šla roka v roki, kar je rodilo sedanjo napetost in mnogi mislijo, da je čas revolucije blizu, da je ura že „pet minut čez polnoč“. Reformirana holandska cerkev namreč šteje 50% kristjanov v Južni Afriki ali Južnoafriški uniji.

O KITAJSKIH KATAKOMBAH smo že ponovno poročali. Že dve leti so posebno katoliški listi, da ne omenimo izrečno misijskih, poročali, kaj so doživeli duhovniki, redovniki in laiki, ki so iz tujine po dolgem času prišli spet domov. Začuden so odkrili dvoje. Prvič, da se je v podeželju vera ohranila. In to vernost, ki je zvesta Rimu. Tako imenovana „Narodna cerkev“ se je omejevala do zdaj le na mesta. Izkazalo pa se je, da so pristaši narodne cerkve tudi tam v manjšini. Pravi verniki so se potajili, kar je na Kitajskem znano že stoletja dolgo. Na podeželju pa se je tudi

versko življenje ohranjalo v tako imenovanih „hišnih cerkvah“ ali preprosto na domovih. Iz zapora so prihajali duhovniki, ki niso smeli opravljati duhovniške službe, njihove cerkve so bile zaprte, porušene ali spremenjene v druge namene. Ti duhovniki, pa naj so bili pometači, trgovci, vrtnarji, so našli stik z verniki. Tako se je občestvo ohranilo in širilo. Največje presenečenje je bilo drugo dejstvo. Vasi, ki so prej bile brez verskih občestev, so postale kar v celoti katoliške. Veseli in presenečeni nad temi dejstvi so ob povratku iz domovine ti duhovniki poročali o svojih doživetjih. Večina je prišla nazaj utrujena, ker so imeli toliko dušnopastirskega dela, da niso zadostovali dnevi, morali so žrtvovati tudi noči. Morda so napravili napako, da so o vsem tem pisali v časopisih. Razumljivo, da so na ta poročila postali pozorni rdeči Kitajci. In začelo se je odkrivanje teh „bivših cerkva“ tudi z njihove strani. In seveda je odkrivanju sledilo preganjanje. Toda kljub temu smemo upati, da v širni Kitajski tudi komunistični aparat ne bo zatrl tega gibanja, ki je nastalo kmalu po tako imenovani revoluciji. Kitajci se znajo prilagoditi. Koliko invazij je že utonilo v tem morju kitajskega naroda. In smemo upati, da bo utonila tudi ta invazija. Največje začudenje in kot posebno delo božje milosti bi bilo odkritje, da je prav komunizem razrahljal kitajsko zemljo za sprejem evangelija.

EKVATORIALNA GVINEJA je misijonski svet zase. O „preroku“ ali „odrešeniku“ Marciu smo že nešteto poročali. Eden tistih manikov, ki je tudi Gvineji napravil leta groze. Saj so padale glave inteligence, posebno verne, duhovnikov in škofov, kolikor niso mogli ubežati. Tuji misijonarji so zbežali ali bili pregna-

ni. Že tako utrjena Cerkev je bila na tleh. Saj še po sedanji statistiki v tej mali afriški državi šteje Cerkev med 343.000 prebivalci 325.000 vernikov. Človek se vprašuje, kako je sploh moglo do tega priti. Zdaj je vihra mimo. Toda ruševine so še ostale. Najtežji je problem misijonarjev. Čeprav je Gvineja samostojna in je bila do leta 1968 španska kolonija, nima nova vlada nič proti, da prihajajo nazaj reševati razsulo Cerkev španski misijonarji. Podobno kot v Zairu, kjer je vlada Mobutuja poddržavila vse katoliške šole, tako zdaj tudi v Gvineji misijonarji znova grade. Kot vlada v Zaire, tako vlada v Gvineji spoznava, da je za državo še najboljše, da ostanejo te ustanove v cerkvenih rokah.

GORNJI VOLTA ima sedem milijonov prebivalcev. Večinoma so animisti. En milijon je muslimanov in pol milijona katoličanov. Kot v mnogih muslimanskih državah so postali muslimani napadalni. To se je pokazalo tudi ob obisku papeža. Niso vsi tako fanatični, a najbolj glasni so fanatiki Komejnijevega in gadafijevega kova. Katoličana ovirajo in zapostavljajo na vse mogoče načine. V muslimanskih restavracijah jim ne postrežejo, pri pogrebnih pobožnostih jih ovirajo, izzivajo ali celo napadajo; v mesnicah, kjer delajo katoličani, ne kupujejo mesa. Celu nasilje nad posamezniki, ki jih hočejo pridobiti za islam, je postal navaden pojav. Zveza kristjanov Gornjega Volte skuša z razgovori omiliti to napeto stanje. Seveda pa dosežejo ti razgovori le tisto islamsko plast, ki je strpna in za mirno sožitje. Fanatiki pa bodo slej ko prej ustvarjali bojno stanje.

POD HIMALAJO sta dve državi: Nepal in Butan. Obe sta bili hermetično zaprti za misijonsko delo. Vendar se je posrečilo tudi tja priti je-

zuitom, salezijancem in nekaterim ženskim družbam. Direktno spreobračanje je prepovedano, pač pa dovoljeno karitativno in šolsko delo. Tako so v Butanu lepo začeli salezijanci, ki pa so jih lani marca izgnali. A le za kratko dobo. Spet jih kličejo nazaj. Če se bo utrdilo spoznanje, da je za ti dve državi delo misijonarjev pozitivno, potem je morda tudi za ta svet odprta pot evangeliju. A pot bo dolga in hoja počasna. Materi Tereziji je že tretjič odklonjen vstop v Nepal. A ne obupa.

PRVI PREVODI SVETEGA PISMA bodo v kratkem izgotovljeni za 206 afriških in 141 azijskih jezikov. To pomeni: v te jezike do zdaj sveto pismo še ni bilo prevedeno. Večinoma bo verjetno prevedena le nova zaveza. Tako bo božja beseda kmalu dostopna ljudem vseh ras in jezikov.

NIGERIJA, pred leti znana kot kraj strašne bratomorne vojne, je postala lepo misijonsko področje. Kar je najbolj razveseljivo, je porast duhovniških poklicev. Samo primer. Irska je znana kot dežela misijonarjev. Toda tudi irski katolicizem je zašel v poklicno krizo. To priča samo dejstvo, da imajo naprimer irski lazaristi v Nigeriji več poklicev iz vrst domačinov kot pa na Irskem iz vrst svojega naroda, ki se še danes ponosno imenuje „narod svetnikov“.

NADŠKOF MILINGO nam je znan iz misijonskih poročil naših slovenskih misijonarjev iz Zambije. Nadškof je bil odpoklican v Rim. Ob tem in še pred tem je bilo dosti komentarjev, kot se to navadno zgodi. Pri vsej stvari ni nič nenavadnega. Ljudje smo pač različni in tudi škofje so lahko kdaj tako posebni, da Cerkvi več škodujejo kot koristijo. Govorice, da je nadškof postal nekak „jetnik

Vatikana“, so seveda neosnovane. A takih časnikarskih „ocvirkov“ smo že vajeni. Živi res v Rimu, a pri pasionistih in se svobodno giblje. Razumljivo pa je, da mu ne puste, da bi posegal v delo in življenje zambijske Cerkve. Tega si menda niti sam ne želi. Take preproste informacije so potrebne, da se preprečijo nepotrebne senzacionalne špekulacije.

VIETNAMSKA CERKEV še vedno preživlja težko krizo, kljub vsem zaprekam pa še vedno živi in dela. Najboljša priča so duhovniški kandidati, ki morajo preživeti nešteto šikan, trpljenja in preganjanja, predno postanejo duhovniki. Kmalu po zasedbi Južnega Vietnama so komunisti poslali na prevzgojno delo znanega škofa Frančiška Ksaverija Nguen van Thuana. Potem so ga izpustili, a ni smel opravljati duhovniškega dela; ponovno je bil v hišnem zaporu. Zdaj pa se z Vietnama širi vest, da je možni škof nekdanjega Saigona, senanjega Hošiminha od novembra zaprt in nihče nima do njega dostopa. Tudi razlogov za ponovni zapor ne vedo povedati. Gotovo v vietnamski cerkvi to ni osamljen primer.

KLARISE, ženska redovna družba, ki jo je ustanovil sv. Frančišek s sv. Klaro, je v zadnjih petdesetih letih ustanovila v misijonskih deželah celo vrsto postojank. Te postojanke so oaze molitve in tihe žrtve za uspeh misijonskega dela. Nič manj pa so prav azijskim narodom, ki tako visoko cenijo kontemplativno življenje, priča, kako je bogomiselnost v Cerkvi še vedno živa. V tem času so klarise ustanovile: 28 samostanov v Afriki, 36 samostanov v Aziji in štiri v Oceaniji. Torej vsega 68 novih ustanov. Tako so klarise v velikem obsegu izpolnile željo Pija XI., naj kontemplativni redovi gredo v misijone, da bodo tam na terenu nenehna mo-

litev in priložnost, da se temu življenju pridružijo domačini, kar se je v veliki meri zgodilo.

ŠKOFIJA GIZO obsega kakih sto oceanskih otokov, med njimi so nekateri nenaseljeni. Vseh vernikov je 5.000, a med njimi le devet misijonarjev. Dovolj, če bi bili verniki strnjeno naseljeni, a tako so razpršeni na sto otokov. V veliko pomoč so misijonarjem katehisti, ki jih je blizu osemdeset.

UNIVERZA „FUJEN“, ki so jo nekoč v Pekingu vodili misijonarji iz Družbe Božje besede, deluje zdaj v Tajvanu (Formozi). Misijonarjev te družbe je na Formozi še 54. Na univerzi je zelo razširjeno gibanje ognjiščarjev.

KAČJI PIK je bil razlog nagle smrti uspešnega kopucinskega misijonarja v Indiji p. Pija. V Indiji je deloval od leta 1951. Med tem časom je organiziral cerkveno življenje v 14 vaseh, postavil dve cerkvi, dve župnišči, dva samostana, tri šole, eno bolnico in gospodarsko zadrugo, kjer so pridelovali hrano za uboge. To v okraju Isanagar. V drugem okraju Tjapur pa je p. Pij odprl dve misijonski postaji, dispanzer in šolo. V pripravi je imel tri nove misijonske postaje. Že leto prej ga je pičila kobra, a je ušel smrti. A to pot se je zgodilo ponoči in predno je mogel priti do pomoči, je obležal mrtev.

V MOZAMBIKU še obstojajo napetosti. Čeprav vlada ne zapira duhovnikov, se dogaja, da jih neznani ljudje ugrabijo. Tako sta bila v zadnjem času ugrabljena dva misijonarja in štiri sestre. Eden duhovnikov je bil Portugalec, drugi misijonar in sestre pa pripadajo italijanski družbi Consolata.

POLOŽAJ V NAMIBIJI in spor z Južno Afriko je podobno zapleten politični položaj kot v Srednji Ameriki. Cerkev ima zato težko stališče, da odločno zagovarja človekove pravice, brani nedolžne, istočasno pa skrbi, da se ne vmešava v striktno politična vprašanja. Eno vodilnih vlog igra škof Hurley, ki je mnogim trn v peti, v resnici pa je glasnik krščanske etike na političnem polju.

SEHALA se imenuje vse področje južno od Sahare, obsega države: Mavretanija, Senegal, Mali, Gornji Volta, Niger, Čad. Leta 1973 se je na tem področju začela huda suša, ki je trajala skoraj desetletje. Čeprav so se zadnji dve leti vremenske prilike spremenile, še vedno ljudje stradajo. V te dežele so bile poslani med leti 1973 do 1978 ogromne količine živil. A kdo je bil tega deležen? Večina teh živil je bila prodana ljudem v mestih. Tam so se gradile palače in kupovali avtomobili. V glavnem mestu Mali ljudje ironično imenujejo glavno ulico „cesta in palača suše“. Nomadi v predelih, kjer je vladala resnično suša, pa še danes umirajo od lakote. To zlo se ponavlja že vsa desetletja po svetovni vojni. Iz bogatih držav prihaja pomoč bogatim v revnih državah. Revni pa ostanejo revni, kot so bili prej. Krščanska „Karitas“ je zato postala previdna. Kamor pošlje pomoč, pošlje tudi svojega zastopnika, da nadzoruje razdelitev uvoženih živil, ki se morajo deliti zastoj in res potrebnim.

NEPISMENOST je še vedno velika, zlasti v tako imenovanem tretjem svetu. Celo Egipt, ki se ponaša s staro kulturo, ima 53% nepismenih ljudi. Tako v mestih, seveda je na deželi nepismenost še večja. V glavnem smatrajo, da je nepismenih 15 milijonov žena in 8 milijonov mož v Egiptu.

Naši misijonarji pišejo

A Z I J A

FORMOZA

Iz kraja Peitou nam je zadnje čase dvakrat pisal maryknolski duhovnik FRANC REBOL. V prvem pismu nam sporoča, da bo za Božič njih cerkveni odbor vso njihovo farno cerkev dal lepo prebarvati. Nedeljo pred 5. decembrom so pa imeli za vse farane duhovno obnovo, ki jo je vodil domači duhovnik. V drugem pismu, polnem lepih božičnih prizorov s kitajskimi motivi, je pa vsem misijonskim prijateljem in dobrotnikom voščil vesele božične praznike in se še enkrat zahvalil za vse darove preteklega leta.

Od tam iz kraja Peipu nam je za praznike voščila tudi s. ROZARIA BRILEJ iz Družbe pomočnic vernih duš. Pisala je pa že prvi dan novega leta in takole poroča o praznovanju Božiča na njihovem misijonu:

„Letos smo obhajali božične praznike bolj ekumensko. Prišel je v našo cerkev h polnočnici protestantski pastor in še neki drugi gospod. Sveto mašo smo imeli ob osmih zvečer, kajti kasneje naši ljudje, ki bivajo po okoliških hribih, ne bi mogli pozno ponoči domov.“

Mogoče bom šla za Veliko noč na obisk v domovino, ko me vedno vprašujejo, kdaj bom kaj prišla...“

Končno se nam je oglasil tudi naš

Misijonar Rebol pozdravlja svoje farane, ki so prišli na pireditev.

misijonski zdravnik, jubilant, ki smo ga na misijonski tomboli v Buenos Airesu proslavili, DR. JANEZ JANEŽ. Za darilo in za podpisne pole s čestitkami stotin podpisanih rojakov, pa za vzorce tistih spominskih tiskovin se nam takole zahvaljuje:

„Ste me prisilili, da Vam pišem, ker oliko zahteva, da človek potrdi prejem daru in da se zahvali. Za dar in za vse priloženo lepa hvala Vam in vsem, ki so se podpisali, za trud, ki so ga imeli, ko so čakali na podpisovanje...“ Potem seveda na vse načine prijazno protestira proti temu, da smo ga proslavljali, a nam prepoveduje, da bi o tem kaj pisali, češ da nam bo že on sam poslal za KM poročilo, ki nam ga že dalje časa obljublja. Če se spomnimo, kako pridno je dr. Janež v prvih časih svojega misijonskega dela in življenja tam na kitajski celine pisal za „Katoliške misijone“, bo lahko razumel, kako nam je vsem hudo, ko nam že dolgo do-

mala ničesar ne poroča... A on hoče biti pač skrit, pozabljen...

HONGKONG

Zdaj je tamkaj samo misijonarka s. ANICA MIKLAVČIČ, kanosijanka, ker je bil Stanko Pavlin SDB za leto dni poslan na kitajsko faro v Bostonu v ZDA. Ona nam prav pridno piše in vsako pismo ima kaj novega o njenem življenju in delu. Pisma iz zadnjega časa so od dni 3.XII.1982, 6.I.1983 in 25.I.1983. Iz njih po vrstnem redu pisem objavljamo tele vesti:

„Začela bom delovati med temi ubogimi Kitajci v hongkongškem predmestju, na zadnjem delu otoka. Še vedno pa imam iskreno željo: da bi se vrnila na kitajsko celino kot misijonarka. Toda vsi pravijo, da bo kitajska rdeča oblast prišla k nam v Hongkong, in sicer leta 1997, ko poteče pogodba med Kitajsko in Anglijo. Morda bomo zvedeli še preje, kaj bo s Hongkongom potem...“

Molite zame! V naši komuniteti sem najstarejša, in to je prvič, ker doslej je bilo zadnje čase tako, da sem bila med srednje starimi sosestrami. Tu smo 4 sestre Kitajke in moja malenkost. Kajpada jim moram biti za vzgled, ker se hočeš nočes po meni ravnajo.

Letos bo kitajsko novo leto dne 13 februarja, a se že mesec preje začenjajo priprave za praznovanje. Vozni listki za odhod tukajšnjih na celino k svojcem so že vsi razprodani.

Za Veliko noč pripravljam na sveti krst 4 osebe, a v kantonščini, ki je ne znam toliko kot mandarinščine. Bog jim pomaga, da me razumejo. Tudi tisti Japonec, ki je bil krščen, potem ko sem ga v japonskem jeziku pripravljala, prihaja še naprej h krščanskemu nauku k meni. Misijonar Pavlin ga je bil krstil v japonskem jeziku (tudi on je bil kot salezijanski brat preje, v začetku svojega misijon-

Misijonska sestra Miklavčič pred kipom Brezmadežne v Hongkongu.

S. Miklavčič z japonskim krščencem, ki mu še naprej izpopolnjuje poznanje krščanstva.

stva, na Japonskem, op. ur.), a kdo ga bo v japonsščini spovedoval? No, hvala Bogu, zna tudi nekaj malega angleščine, in sem v ta jezik zanj prevedla izpraševanje vesti in mu vse lepo razložila. Prav dober fant je. Bog naj ga varuje, da bo vedno tak!“

O C E A N I J A PAPUA

V tej odročni deželi deluje že nekaj časa salezijanski brat JOŠKO KRAMAR, s katerim smo si dopisovali, ko je bil pred 40 leti še v Burmi. Med vojno in po vojni je deloval na Filipinih, ki jih ne smatramo za misijonsko deželo, saj so tam večinoma katoličani, razen nekaj mohamedancev in prav malega števila primitivcev, zdaj je pa že dve leti ali več na misijonskem področju misijona Araimiri v Papui. Iz zadnjega časa imamo od njega dve pismi, z dne 18. IX. in 31. X. 1982.

„Odkar sem Vam zadnjič pisal, je delo na misijonu precej napredovalo.

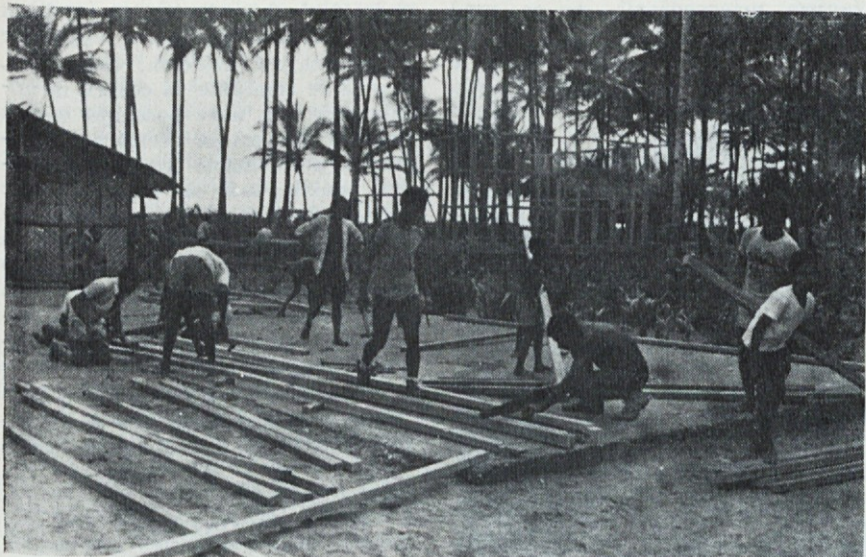
S pomočjo prostovoljcev iz Avstralije smo spravili pod streho tudi tri enonadstropne spalnice za 500 gojencev, pripravnikov na krst in mladih kristjanov, tri delavnice in veliko dvorano, ki bo služila začasno za cerkev. Te stavbe so že vse pokrite. Mladi na misijonu še kar naprej resno in z veliko požrtvovalnostjo gradijo. Zadnjič sem o njih pomotoma napisal, da so po dve uri in pol na „igrišču“, a sem hotel reči, na „gradbišču“. No, pa tudi lepo nogometno igrišče smo že pripravili na severni strani šole. Težava pri gradnji je ta, da smo obdani od močvirja kot vsa naša provinca, in je treba zato desetine in stotine kubičnih metrov nadevati, da teren dvignemo, tako v stavbi in okrog stavbe. K sreči je takega peska ogromne količine na nekaj metrov od nas oddaljeni obali; doslej še nihče ni prišel terjat kako odškodnino zanj.

Ko smo se včeraj s tremi fanti pogovarjali, koliko otrok umrje, preden stopijo v šesto leto, so mi z zgra-

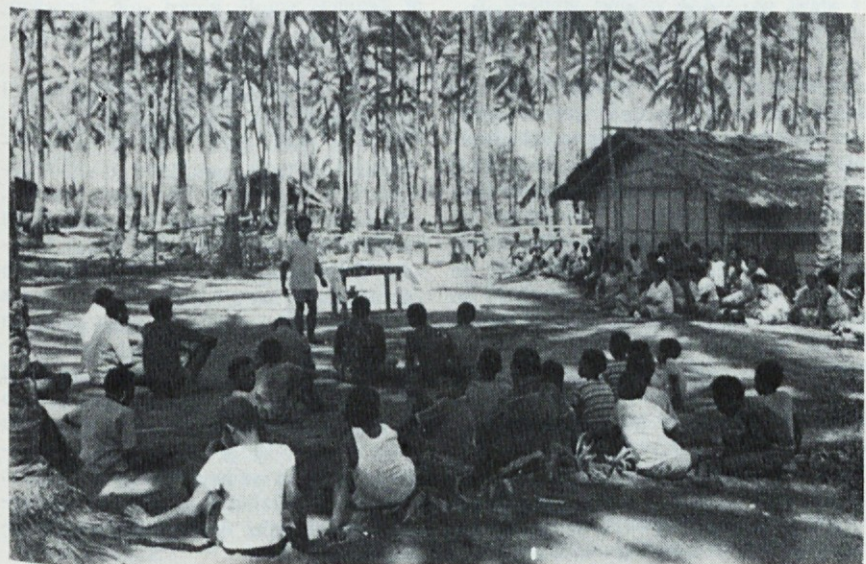

Kramarjev misijon v Araimiri na Papui ob oceanu. Levo je v dveh vrstah 6 šolskih poslopjij, desno pa so enonadstropne spalnice. Spodaj: drug pogled na ista poslopja med gradnjo.

Naši mladi z osrednje postaje grade poslopja za osnovno šolo v vasi Ovaa, kjer imajo že okrog 100 krščanih. — Spodaj: v isti vasi učitelj pripravlja zbrane na sveto mašo in jim skuša razložiti svete skrivnosti Najsvetejše daritve.

žanjem pripovedovali, da so pred kratkim v gozdu blizu vasi v Kiaru videli na lastne oči čarovnika, ki je na ognju pražil ukradenega otroka. Seveda so jo hitro na tihem odkruli, ker bi se mož znal kruto maščevati nad njimi ali tudi nad družinami, če bi opazil, da so ga zasačili pri tem početju.

Z začetkom prihodnjega leta upamo začeti z gradnjo malih cerkvic po vaseh, kjer je že kakih 50 kristjanov in koder imamo že organizirane prve razrede osnovne šole. Seveda ne moremo od domačinov pričakovati nikaškega sodelovanja, razen pomoči pri delu, ker ljudje zlepa kaj ne zaslužiijo.“

Iz naslednjega pisma br. Kramarja:

„Prav lepa hvala Vam in vsem, ki so Vam pomagali zbrati sredstva, da ste mi poslali lepo pomoč! Pogosto se vseh dobrotnikov spominjamo pri molitvi rožnega venca, ki ga vsak večer skupaj z mladino molimo kot večerno molitev.

Naše delo tudi v duhovnem pogledu počasi napreduje. Ko smo imeli pred dvema letoma sveto mašo na Božič tu v središču misijona, je bilo prisotnih vsega skupaj devet ljudi, pet misijonarjev in štirje novokrščenci. Danes se ob nedeljah zbere tudi 100 ljudi, ki z zanimanjem slede svetemu obredu.

Vsako nedeljo dva duhovnika darujeta sveto mašo po naseljih in se povsod zbere lepo število ljudi, ki so pa v glavnem prisotni seveda le fizično, ne z duhom, ker pač niso imeli možnosti krščanske vzgoje. Na tem polju si veliko obetamo od mladine, ki je danes v naših šolah in ima možnost, da se poglobi v krščanske skrivnosti in v resnice evangelijske.

Razen v središču imamo zdaj cerkvico tudi že v Patoi, ki leži prav na vzhodni meji našega misijonskega

področja in kjer je prehod s čolnom preko zaliva v Keremo. V vasi, kjer imamo največ krščenih, okrog 100, imamo že zemljišče za cerkev in pričakujemo, da nam posekajo les za gradnjo, obenem pa iščemo tudi sredstva za pločevinasto streho, ki bo ljudem služila tudi za zbiranje pitne vode, deževnice. Streha iz palmovih listov drži komaj kako leto. Po drugih vaseh pa je kristjanov še malo in bo treba še čakati z gradnjo kapel. Za sedaj se tam zbiramo k verskim sestankom v senci palm, visokih kokosovih dreves.

Priporočam Vam v molitev naše mlade kristjane, da bi res mogli postati luč Papue in sol za vse svoje rojake.“

INDONEZIJA

O izbruhu tamkajšnjega volkana, o katerem so pisali vsi svetovni časopisi, nam poroča s. DEODATA HOČEVAR O.S.U. iz Bandunga:

„Najbrže ste brali v časopisih, da vulkan Galunggung v Indoneziji sedaj deluje. Vulkan ni daleč ob Bandungu in je visok 2162 m.

1823 je menda prvokrat izbruhnil in zahteval okrog 4000 žrtev, toda deloval je malo časa. 1894 je zopet izbruhnil in 1918 spet. 1982 je začel delovati 5. aprila in še vedno deluje. Dim se je dvigal 2,5 km visoko in lavin pepel je veter podil proti zahodu. V Bandungu smo ga tudi nekoliko dobili, toda ne veliko. 8. in 25. aprila je zopet začel delovati, toda pepel je veter podil proč od Bandunga.

6. maja je vulkan začel delovati ponoči. Zjutraj je bilo še kar temno v Bandungu, pepel je zakril sonce in šele opoldne se je sonce nekoliko prikazalo, le da se pepel ni hotel stopiti. Čez dva ali tri dni je deževalo in nekoliko izčistilo ozračje in ves Bandung.

Od 17. do 19. maja je bilo pa še hujše: ob sedmih zjutraj je bilo že temno, pepel je deževal in pokrtil vse. Naše šolsko poslopje je odprto, si lahko mislite, kako je izgledalo. No, končno je ves Bandung, vse hiše, drevesa, polje pokrila plast pepela. Meseca junija in julija je vulkan večkrat izbruhnil, toda veter je pihal v drugi smeri, pravijo, da je vsa Java dobila svoj delež. Menda je veter prinesel pepel vulkana tudi do Avstralije. Od 14. do 17. julija je bilo malo mesto Tasikmalaya tri dni v temi.

Vukan je bruhal pepel, kamenje, pesek. Kraji okrog v bližini vulkana so vsi opustošeni, prava puščava. Na tisoče ljudi je vse izgubilo in nad 30.000 ljudi je moralo zapustiti dom. Ubogi ljudje! Če je že za nas težko, kaj mora biti šele za nje. Država skuša na vse načine pomagati ljudem: delajo zasilne hiše zanje, odprli so splošne kuhinje, kjer delijo hrano ljudem.

Nič se ne ve, kdaj se bo vulkan umiril. Sedaj smo v vroči dobi, ne v deževni. No, hvala Bogu: včeraj je močno deževalo in, upam, precej očistilo vso pokrajino, saj je povsod in vse umazano od pepela. Šolsko novo leto se bo začelo 29. julija in upam, da se bo do tedaj končno vulkan umiril.

TAJSKA

Iz Bangkoka nam je pisala s. KSA-VERIJA PIRC O.S.U. več pisem.

Že 8. novembra nam je poslala znamenito fotografijo, kjer je ona z bivšimi gojenkami njihove šole pri siamskem kralju; slika smo objavili na zadnji strani prvega zvezka letošnjega letnika, in sicer kar dve o tem srečanju z najvišjo osebnostjo tajске dežele. Nismo pa mogli objaviti besedila, ki ga je k sliki misijonarka poslala in ki se glasi:

„Tudi kralji naj bi slišali Odrešenikov nauk.

S. Deodata Hočevar O.S.U. na izletu s študentkami, zraven gorski prebivalci in njihovi domovi.

Doseči kralje je pa misijonarjem mnogo težje kot doseči uboge, ki so čisto na naših vratih.

Tajski kralj Purnipol je bivši učenec uršulinskega zavoda Mater Dei v Bangkoku. Še danes pa je pokrovitelj krožka bivših gojenk.

Slika kaže skupino bivših učenk s s. Ksaverijo Pirc pri avdijenci v kraljevi palači Chitrlada v Bangkoku 20. aprila 1982. Proti protokolu jim je kralj dovolil, da sedejo okrog njega za sliko.“

V naslednjem pismu dva dni kasneje nam je poleg vsega drugega misijonarka pisala tudi sledeče:

„Pred nekaj dnevi je dnevnik Bangkoka prinesel tole: 23 letni N.N. je pred sodiščem priznal sodelovanje pri

krutem nasilju. Še tisti večer se je obesil v jetniški celici. Raztrgal je svojo srajco in iz nje napravil vrv. Na mizi je pustil listek: Dragi starši, odpustite mi! Prosim vas, da uredite vse potrebno, da bo mlajši brat postal bonec (budistovski menih) mesto mene in bo tako zadostoval zame, da se bomo nekoč lahko vsi srečali v boljšem življenju (v nirvani).

Vera za zadoščevanje drug za drugega je zelo močna v budizmu.

Je pa še močnejša v krščanstvu. Zadoščevanje je v Kristusu. Dragi rojaki! Združimo se v zadoščevanju za vse tiste, ki Boga ne poznajo ali ga zavračajo... Po naših molitvah in žrtvah naj se množi tudi število izvoljenih iz Tajske.

Nenavaden obisk: Dr. Gabrijel Devetak, strojni inženir. Udeležil se je s svojo gospo sestanka znanstvenikov v Tokiju na Japonskem. Na povratku se je za dva dni ustavil v Bangkoku. Težko me je bilo najti v petmilijonskem mestu. A s pomočjo s. Frančiške Novak, ki je bila prav tedaj v Mater Dei, smo se le našli. Prinesel je pozdrave slovenske Gorice. Ima sestro pri notredamkah v Gorici. Slovenci smo ena družina, a naš dom je vsa zemeljska obla.

Še nekaj. Deževno vreme imamo. Stotisoči žab mnogoterih vrst prirejajo koncerte na našem in sosednjih vrtovih in dvoriščih. To je čas posebnega razveseljevanja za žabe. Dve ogromni krastači sta neopaženi smuknili tudi v mojo sobo in se nastanili pod omaro. Pogumno sta se oglašali ponoči. Z veliko težavo, z metlo in pometačem sem ju spravila ven. Upam, da sta si poiskala kak drug dom...“

Iz pisma iste misijonarke z dne 28. januarja 1983:

Na Tajskem smo lepo v miru, če ne upoštevamo nenehnih prask med političnimi strankami. Božič smo lepo praznovali. V naši farni cerkvi s. Jo-

žefa delavca smo imeli dan pred Božičem 12 krstov: osem odraslih in štiri mladoletnike. Na Tajskem ni množičnih spreobrnjenj. Po dolgotrajnem trudu misijonarjev Bog pokliče tu in tam kako dušo, da se pogumno pridruži Njegovi čredi v veliko veselje nas vseh.

Sedaj vlada med katoličani veliko navdušenje, ker je sveti oče izbral nadškofa Bangkoka, mons. Mičēja za kardinala. Z lepim številom Tajcev bo odpotoval te dni v Rim, da prejme kardinalski klobuk. Bog ga čuvaj!“

Ksaverijina sosestra s. FRANČIŠKA NOVAK, ki tudi deluje v Siamu na Tajskem, in sicer v severnem delu dežele, v Chiengmaju, nam je poslala več sestavkov, ki so vsi dragoceni za objavo v našem listu in bodo prej ali slej objavljeni. V spremnem pismu z dne 21. januarja nam je pa še marsikaj drugega povedala iz svojega življenja in delovanja:

„Na koncu oktobra smo imele provincialni kapitelj v Bangkoku, ki se je potem nadaljeval in zaključil v začetku decembra, tako smo morale nekatere dvakrat v glavno mesto. Takoj potem, ko smo se vrnile, se je začela intenzivna priprava na božične praznike. Prav veliko dela in nemalo težav sem imela letos spet z božično igro, ki je pa, hvala Bogu, lepo uspela in rodila kaj sadov, upam, v srcih mladih, manj mladih in posebno še starih, katerim je bila v „letu starih 1982“ posebno namenjena. Igrale smo kar petkrat, dvakrat za naše učenke, male in velike, potem na fari za božično noč pred polnočno procesijo, naslednji večer za naše bivše učenke, po večini budistične, končno smo šle pa še v državni dom za ostarele in onemogle, kjer so nas prisrčno sprejeli, dasi so skoro sami budisti. Tri dekleta, že odrasla so sprejela sveti krst na božično noč. Župnik jih je poslal k nam na duhovne vaje. Prav

Župnik-domačin ob pogrebu gojenke, o kateri piše s. Fr. Novak v prvem delu tega zvezka.

iz srca vesela sem sprejela tudi to delo, dasi sem bila ob močnem prehladu skoraj ob glas.

Najvažnejša novica zadnjih časov je pač, da je sveti oče imenoval za kardinala našega nadškofa Mihaela Meechai Kitbunchu. Če pomislimo, da je med 48 milijoni prebivalcev v deželi komaj 200.000 katoličanov ali pičlih 0,6%, je ta odlika za deželo res izredna. Bog daj, da bi jo znali vsi izkoristiti in da se božje kraljestvo širi med nami. Lani smo praznovali 200-letnico dinastije Chakri in predstolnice v Bangkoku. Letos se dežela pripravlja na velike volitve sredi junija. Mnogo se o tem piše in razpravlja. Mi pa vemo, da smo v božjih rokah, če pride do kakšnih sprememb.“

INDIJA

Na praznik Brezmadežne, 8. decembra 1982 nam je pisal o. JOŽE CUKALE S.J. iz Keorapukurja:

„V bližnji Sažnaberiji smo končali devetdnevno k Brezmadežni. Glavna

tema je bila: zakrament sprave. Ker sem se ravno vrnil iz duhovnih vaj v Hazaribaghu, mi vsebina govorov ni delala preveč preglavic. Sicer sem bil pa le eden izmed štirih duhovnikov, ki smo sodelovali. Naši mladi laiki so prav za prav vodili to pobožnost, ki je bila za pripravo na Božič. Naj jih Bog blagoslovi!

Morda si že zvedel, da je bil jezuitski provincial Slovenije, p. Korkalj, na obisku pri nas. Obiskal je vse slovenske in hrvatske misijonarje in misijonarke, vzel veliko snimkov za svoj misijonski skioptikon. Je zelo razgiban, misijonar s srcem v Afriki, kjer je delal in trpel skoraj 15 let, in sila navdušen nad Indijo. Odkrival je svet, ki mu je bil sicer poznan, a ne v takih globinah. Veliko sva si imela povedati in z vsemi, katere je srečal, je izmenjeval svoje misijonske poglede. Dal mi je tudi nekaj žlahtnih napotkov, kako začeti z malimi enotami v fari in vzbuditi voditelje med laiki. Pri naši fari je našel

zlato priliko. Zelo sem mu hvaležen za njegov obisk, saj je bil za Teboj prvi, ki nas je obiskal in zbral okrog sebe.“

Njegov sobrat br. LEOPOLD VIDMAR S.J., ki ga je p. Kokalj tudi obiskal, nam je že 26. oktobra lanskega leta tudi pisal. Njemu smo poslali za indijskega fanta, ki bi rad vstopil v bogoslovje, za neke izpite potrebno vsoto in zdaj se za to zahvaljuje:

„Najlepša hvala za pismo in za pomoč! Pisal sem fantu, naj se Vam tudi sam zahvali. Zdi se, da je nadškof z njim zadovoljen. Bog daj, da bi postal dober duhovnik! Saj od zunaj ne sme v Indijo nihče, mi se pa vsi staramo. 5. novembra nas bo devet zbranih v Kalkuti, da bomo obhajali razne zlate in druge jubileje... Jaz bom že 60 let v Družbi, nekateri bodo 50 let, drugi zopet 50 let kot duhovniki. Domači podmladek je nujno potreben.“

Letos ima tudi naša Družba, hvala Bogu, precejšnje število domačih novincev, prav tako so škofijska semenišča kar polna, tako da je nekaj upanja za prihodnost.“

Od s. MARIJE SREŠ iz Družbe Kristusovih sester, smo prejeli pismo za Božič z dne 14. decembra, potem pa pismo z dne 25. januarja; prvi pismi, kar je spet nazaj v Indiji, za katero je žrtvovala visoko službo pri vodstvu kongregacije.

Iz prvega pisma izvemo sledeče:

„Od avgusta 1982 nisem več vrhovna svetovalka; bilo je nemogoče obdržati dovoljenje za bivanje v Indiji in bivati v Španiji. Odločila sem se za Indijo.“

Danes končujem dvomesečni tečaj o duhovnosti in psihologiji, ki je namenjen za vzgojiteljice novink. To pomeni, da bom junija 1983 prevzela vodstvo našega tukajšnjega novicata. Vidiš, kako se mora človek na-

vajati na razne naloge. Moli, da bom znala biti mladim Indijkam v pomoč pri njihovem iskanju življenjske poti!

Pred kakim mesecem me je obiskal p. Kokalj, ni pa bil pripravljen iti v Nano Kantarijo, kar zame pomeni, da ne bo videl Indije, kot si jo Ti.“

Gornje pismo je očitvidno misijonarka pisala iz kakega mesta, kjer je bila na tečaju, ki o njem piše, Seveda, provinca Gujarat je precej od rok in je treba imeti nekaj dni časa, da človek obiše misijonsko postajo Nano Kantarijo; p. Kokalj za ta podvig, h kateremu ga je vabila s. Sreš, ni imel časa... Naslednje pismo nam misijonarka piše že iz Nane Kantarije:

„Izgleda, da bom pre-noviciat lahko prenesla v Nano Kantarijo, tako da bom še eno leto tu ostala. Pet ali šest deklet bo tako od blizu spoznalo naše delo, in življenje obenem; na ta način bo tudi moja viza zasigurana. Jutri bom šla v Bombay-Poono, kjer je naš noviciat, in tam se s provincialko dokončno pomenim o tem.“

Rada imam te naše ljudi tu. To leto sem se jim dosti posvetila in se znova navadila na narečje, podnebje, itd. Nekako sem ugotavljala, da jim je težko verovati v Boga prav zaradi težkega življenja, ki jim jemlje vero vase... Posebno se to godi ženam, ki so odgovorne za rojstvo otroka in tudi za njegov želoдец... Tu je težko gledati lačne otroke! Mnoge izgubijo zupanje v življenje, voljo do njega prav zaradi revščine. Naši ljudje so lačni in goli, posebno še zato, ker dve zadnji leti ni bilo dežja. Tudi meni je radi vsega tega v srcu in v duši zelo težko. Kljub temu sem rada tukaj, da sem z njimi v tem iskanju in trudu za človeka vredno življenje: sestri sestra, bratu sestra! Tako so naša razmerja zgrajena na enakopravnosti in bratstvu. Jazus je nam predvsem brat.“

IZ MISIJONSKEGA ZALEDJA

MISIJONAR BR. ŠTEFAN BURJA SDB V ARGENTINI

Kakor smo v našem listu že poročali, je prišel v Slovensko vas pri Buenos Airesu k svojcem, ki živijo večinoma tam, afriški misijonar, salezijanski brat Štefan Burja, in sicer v mesecu septembru 1982, po dobrih treh letih odsotnosti.

Skoraj večino časa je pa porabil pri sobratih v provinci, kjer je pred odhodom v misijone deloval kot učitelj, v Kordobi. Tamkajšnji sobratje so ga žrtvovali, da so se odzvali najvišjemu predstojniku, ko je vabil na delo v Afriko; zato so pa zdaj tudi hoteli izrabiti njegovo navzočnost, da so svojim gojencem in vernikom posredovali večjo zavzetost za misijone, kar jim je mogel misijonar sam najbolj učinkovito nuditi. Kar cela dva meseca je ostal Štefan Burja med njimi, da je z barvnim zvočnim filmom o Afriki, ki ga je prinesel s seboj iz Italije, in z živo besedo o svojem misijonu zdaj tu zdaj tam razkrival problematiko afriških misijonov.

So pa njegovi sobratje na našega misijonarja, njih sobrata opozorili tudi v svojem listu „Boletín Salesiano“, ki je tiskan pač v več kot deset tisoč izvodih. Decemberska številka lanskega letnika je osrednje štiri strani posvetila njemu s člankom: „Iz Kordobe v Kenijo“, kjer list objavlja razgovor urednika s Štefanom Burjom o tem, kako Don Boskovi sinovi zadnja leta množično prodirajo v Afriko. V članku je v polnobarvnem tisku objavljenih tudi pet fotografij našega rojaka z njegovega misijona. Ker o misijonarjevem delokrogu tudi rojaki bolj malo vemo, saj v tisti deželi drugega slovenskega misijonarja ni, zato smo ta članek na prednjih straneh te številke našega lista objavili v slovenskem prevodu.

Za Božič je kajpada Štefan Burja iz Kordobe prišel med svoje v Slovensko vas, da je z očetom, mamo, brati in sestrami ter njihovimi družinami doživel prav po slovensko toploto božičnih praznikov. Med nami v Slovenski vasi je ostal do srede januarja 1983, kajti povabili smo ga, da pride med širšo slovensko skupnost, ki se zbira leto za letom na misijonski tomboli. Tam smo ga res številnemu slovenskemu ljudstvu predstavili in je imel tudi on priliko, da jih je osebno skupno pozdravil in se še pomenil s posamezniki. Teleden dni kasneje mu je pa Slovenska vas priredila kot sovaščanu poseben pozdrav, ki je bil obenem tudi v slovo. Pred kar polno dvorano Hladnikovega doma je najprej predsednik Društva Slovenska vas prof. Franci Sušnik misijonarju izrekel dobrodošlico in poslovilno besedo. Nato je imel urednik KM, ki je bil na svojem predzadnjem potovanju k slovenskim misijonarjem v Afriko tudi pri njem v Keniji, pogovor z misijonarjem, v katerem je Štefan povedal mnogo zanimivih stvari iz svojega sicer dosedaj kratkega, a pestrega mi-

Burjevi starši, bratje in sestre ter njihove družine na letališču Ezeiza pred misijonarjevimi odletom. (Precej jih ni bilo zraven.)

sijonskega doživljanja. Končno so najprej predvajali skrbno in strokovno izdelani film o Afriki in o misijonu, kjer naš misijonar deluje, nato pa še film, ki ga je na Burjevem misijonu posnel obiskovalec in v katerem nam je spet Štefan sam spregovoril, ker je tudi ta film zvočen. Tako so tisti večer rojaki svojega sovaščana lepo pozdravili, se istočasno od njega poslovili, obenem pa spoznali tudi marsikaj o afriških misijonih.

V petek 4. februarja popoldne so skoraj vsi številni Burjevi, pa tudi urednik našega lista, misijonarja pospremili na letališče Ezeiza. Švicarsko letalo ga je poneslo najprej v Zúrich, odkoder je poletel v Rim, da se tam še poslovi od najvišjih predstojnikov salezijanske družbe, potem pa odleti nazaj v svojo ljubljeno Kenijo, vesel, da se je mogel na dopustu srečati z vsemi svojimi domačini in s sobrati, da je mogel domačinom in Slovencem veliko lepega povedati in pokazati o svojem misijonu, pa tudi, da se je zdravstveno in duhovno okreplil za novo dobo misijonskega garanja. Bog mu pri tem pomagaj, tako prosimo in molimo zanj!

DELO ODSEKOV MISIJONSKE ZNAMKARSKE AKCIJE V SEVERNI AMERIKI

V večina dela in žrtev za slovenske misijone v Združenih državah Severne Amerike se osredotočuje v Misijonski znamkarski akciji. Slovensko ime te

organizacije še daleč ne označuje celotnega delovanja ustanove (angleško ime pomeni „Misijonska pomoč“, kar bolj odgovarja), ker ima človek vtis, da je njeno poglavitno delo zbiranje in prodajanje starih znamk v pomoč misijonarjem. A ta dejavnost je morda le najmanj pomembni del udejstvovanja njenih sodelavcev. Organizacija ima veliko širši pomen in delokrog: Vzbuja ti med rojaki misijonsko misel in zavzetost in na najrazličnejše načine pridobivati sredstva v pomoč slovenskim misijonarjem in vzdrževanju domačih bogoslovcev v misijonih, med drugim tudi s pomočjo znamkarstva.

To je jasno razvidno iz glasila MZA, kar je prav za prav zaglavje „Ameriške domovine“ s stalnim naslovom in tekočo številko: „Misijonska srečanja in pomenki“, v katerega piše ustanovitelj in duhovni vodja te organizacije Karel Wolbang CM. To zaglavje „Ameriške domovine“ oziroma nje petkove številke, izhajajoče v Clevelandu, vsebuje sestavke za misijonsko duhovno formacijo sodelavcev, pisma misijonarjev, poročila o delovanju odsekov, darove posameznikov, pa tudi navedbe, komu in koliko se je od nabrane poslalo temu ali onemu misijonarju ali škofu za vzdrževanje bogoslovca.

Od časa do časa v našem listu objavimo nekatere najvažnejše podatke posebno o delovanju odsekov v raznih krajih in s tem v naslednjem nadaljujemo tudi v tej številki:

22. oktobra 1982 poroča iz **Windsorja v Canadi** sodelavka MZA Mimi Martinčič o misijonskem pikniku, že desetem, ki ga je s sodelovanjem moža organizirala za tamkajšnje rojake. Udeležilo se je piknika v družbi nekaterih prijateljev iz ZDA kakih 100 rojakov in je rodil za slovenske misijonarje 650.50 kanadskih in 193 USA dolarjev. Če upoštevamo vse darove in dohodke piknika skupaj, je bilo 1.838.52 dolarjev, dočim je bilo izdatkov nekaj nad 200 dolarjev. Ob tem poročilu se zamislimo: Kaj vse zmore misijonska ljubezen ene same osebe!

5. novembra pa „Misijonska srečanja in pomenki“ objavljajo poročilo **odseka MZA v New Yorku**. Tam so imeli misijonsko prireditev 26. septembra. Čistega je le-ta prinesla 1.170 dolarjev. Ista številka poroča tudi o **misijonskem kosilu v Chicagu**; iz dohodkov so takoj poslali misijonarjem 1.800 dolarjev.

Naslednji petek pa misijonsko zaglavje „Ameriške domovine“ objavlja poročilo **odseka v Milwaukee**. Tam so priredili teden pred Misijonsko nedeljo takozvani „Bake Sale“. Ta prireditev je prinesla čistega 800 dolarjev. Vsoto so poslali centralni MZA blagajni skupaj z dohodki preje prirejenega misijonskega piknika, v celoti 3.873 dolarjev.

Ta številka poroča tudi o vsakoletni misijonski tomboli Misijonskega krožka v župniji Marije pomagaj v **Torontu**, ki zbere na prireditev vso slovensko torontsko skupnost; rodila je rekordni dosežek 7.798.22 kanadskih dolarjev.

V 578. objavi „Misijonskih srečanj in pomenkov“ 26. novembra beremo poročilo **odseka v Gilbertu**, kjer je sicer le maloštevilna skupina rojakov, a živi tam predsednica Misijonske znamkarske akcije. Rojaki so se tudi letos zbrali na Misijonsko nedeljo pri pobožnosti v cerkvi in potem pri zunanji slovesnosti v dvorani. Maševal in pridigal je Franc Gaber, ki se je iz Gorice, kamor se je bil nekaj let preje zatekel v pokoj, vrnil, da nadomesti bivšega župnika. V dvorani je pa spregovoril tudi Janez Došina, župnik na bližnji

župniji na Aurori. Rojaki so spravili skupaj 970 dolarjev za slovenske misijonarje.

In v 580. „Misijonskih srečanjih in pomenkih“ najdemo poročilo **odseka MZA v Minneapolisu**, kjer je tudi nekaj rojakov, čeprav malo, a se združujejo v ljubezni do misijonov. Teden po misijonski nedelji so se zbrali pri župniku Perčiču in skupaj darovali za slovenske misijonarje 825 USA dolarjev.

Od **MZA odseka v Jolietu** pa poročajo, da so imeli okrog misijonske nedelje v pomoč misijonarjem običajno prodajo peciva, kar je z darovi vred prineslo 806.10 USA dolarjev.

Iz ostalih poročil o delovanju te organizacije „Misijonske znamkarske akcije“ naj to pot navedemo še tole dejstvo:

Odsek MZA v Clevelandu je prejel iz zapuščine rajnega župnika pri Sv. Lovrencu Jožefa Varga 5.000 dolarjev za misijone. Ta vsoto je MZA namenila v dopolnilo skupni vsoti 30.000 dolarjev kot Sloveniku namenjeni vir za vzdrževanje slovenskega duhovnika, ki bi v Rimu študiral misijonsko vedo. Vsekakor pomembna, daljnovidna gesta MZA! Če bomo Slovenci imeli pri vodstvu misijonske akcije misijonsko razgledane, izobražena duhovnike, bo tudi celotna slovenska misijonska akcija na zdravih nogah trdno obstajala in delovala za rast Cerkve Kristusove v svetu.

Pogled na del zbranih rojakov na zadnji misijonski tomboli v Baragovem misijonišču. (Slikal Jože Tomaževič.)

MISIJONSKI DAROVI

V SKLAD KM ZA VSE MISIJONARJE

Argentina, v pesih: Šonc Alojzij, 200.000; Micka Žun, 100.500; Marija Pirc 300.000 in za lačne otroke, 200.000.

Avstralija: F. Mukavec, 40 dolarjev.

Kanada, v kan. dolarjih: Jože Kmetič, 500, Zlata Bartol, 500.

Venezuela, v bolivarijih po Cirilu Bartolu: Ilija Anton, 200; Bartol Ciril, 100; Albin Roze, 1.000; Lovrenc Ilija, 200; Ciril Bartol, 100.

ZA MISIJONE

Marija Rodin, Avstralija, 20 dol.; Martin Globočnik, ZDA, 10 dol.

MISIJONSKI ZAVOD

Zlata Bartol, 500 kan. dolarjev; Šonc Alojzij, 100.000 pesov.

ZA POSAMEZNE MISIJONARJE

Za bogoslovca v Indiji, France Novak, 1.500.000 pesov; za zvonove v Vangaindrano: Fanika Lah, 150.000; Dimnikovi, 1.000.000; Opekovi, 1.000.000 pesov.

ZA TISKOVNI SKLAD KM

Marija Seškar, ZDA, 20 dol.; Rudi Knez, 5 dol.; Alojzij Geržinič 100.000 pesov; duh. Tone Dejak 140 fr. frankov; Pišlar Marija, 300 fr. frankov; I. Ahlin, Avstralija, 10 dol.; Franc Novak, 500.000 pesov.

VSEM ZA VSE TISOČKRAT BOG PLAČAJ!

"KATOLIŠKI MISIJONI" so splošen misijonski mesečnik, glasilo papeških misijonskih družb, slovenskih misijonarjev, "Slovenske misijonske zveze". Izdaja ga "Baragovo misijonišče. Urejuje in upravlja lenček Ladislav C.M. — Naslov uredništva in uprave: El Cabezuelo (ex Loubet) 4029, 1826 Remedios de Escalada, Provincia Buenos Aires. Tiska "Editorial Baraga del Centro Misional Baraga", Colón 2544, 1826 Remedios de Escalada, Provincia Buenos Aires. S cerkvenim dovoljenjem.

Naročnina v letu 1983 in vse za nazaj: 20 USA dolarjev oziroma odgovarjajoče v drugih valutah (v Kanadi 25 dolarjev!). Letalsko pošiljanje 20 dolarjev več! V Argentini do konca februarja 800.000 pesov.

PLAČUJE SE NA SLEDEČIH NASLOVIH:

Argentina: Baragovo misijonišče, El Cabezuelo 4029, 1826 Remedios de Escalada, Prov. Buenos Aires. — Dušnopastirska pisarna, Ramón L. Falcón 4158, 1407 Buenos Aires. — Pisarna Sloge, Bmé. Mitre 97, 1704 Ramos Mejía.

ZDA: Rev. Charles A. Wolbang CM, 131 Birchmount Road, SCARBOROUGH, Ont., Canada MIN 3J7 — Mr. Rudi Knez, 17826 Brion Ave., Cleveland, O. 4419 — Mrs. John Tushar, Box 731, Gilbert, Minn. 55741. — Mrs. Ana Gaber 2215 So. Wood Street, Chicago, Ill. 60608 U.S.A.

Kanada: Župnija Marije Pomagaj: rev. Ivan Jan C.M., 611 Manning Ave, Toronto 4, Ont.; župnija Marije Brezmadežne: 739 Brown's Line, Toronto, Ont. M8W 3Y7; Za Montreal in Quebec: rev. Jeretina Janez C.M., 3470 Boul. Saint-Joseph, Montreal, Que. H1X 1W6; Za Winnipeg in okolico: rev. Letonja C.M., 95 Macdonald Ave, Winnipeg, Mon. R3B 0J3.

Italija: Dr. Kazimir Humar, Corte San Ilario, 7, 34170 Gorizia.

Trst: Oddajati na naslov: Marijina družba, 34133 Trst, Via Risorta 3

Francija: s. Cecilija Prebil, Rue du Bac 140, Paris 75340, Cedex 07

Avstrija: B. B. Seelsorgeamt, Viktringer Ring 26, Klagenfurt A-9020.

Anglija: Rehberger Gabrijela, 132, George Street, Bedford, Gran Britaňa.

Avstrija: Slovenske sestre, 4 Cameron Court, KEW, Vic. 3101.

Iz misijona s. Terezije Medvešček pri Kalkuti.
Domača sestra je obiskala dom revne družine. Otrok ne
manjka . . .

Registro de Prop. Int. No. 169017
Director responsable, Lenček Ladislav
Domicilio legal, Cochabamba 1467
Buenos Aires

Correo
Argentino
Suc. 37

FRANQUEO PAGADO
Concesión N° 3143

TARIFA REDUCIDA
Concesión N° 5612